

ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਨ

ਜਾਡੇ ਲੋਕ

SADE LOK

ਜਾਡੇ ਲੋਕ

sadelok.com

1-7 ਅਕਤੂਬਰ 2025

ਬਦੀ ਉਪਰ ਨੇਕੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 34-35 ਤੋਂ)

ਸਾਲ 16ਵੇਂ - ਅੰਕ 40
email : info@sadelok.com

Ph. : 510-706-1300
Fax : 925-373-1300

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਖੰਗਾ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਐਥ੍ਰੋਲੈਸ ਭੇਟ ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਮੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਰਾਖੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨਿਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਘੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਖੰਗਾ ਭਰਾਵਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੰਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸ੍ਰ. ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੰਗਾ ਵਾਲੋਂ ਅਤਿ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 33 ਤੋਂ)

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤ

ਸ੍ਰ. ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲ ਨਿੰਦਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ : 24 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7:45 ਤੋਂ 8:30 ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੰਡੀਨੇਸ਼ਨਲ ਰੈਕ-ਇਨ ਕਾਊਂਟਰ ਨੰਬਰ 5 'ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 38 ਤੋਂ)

Bhatia & Co, Inc

Certified Public Accountants

Our Services :
Business Tax (C corp/S corp/LLC etc)
Individual Tax
Estate Tax
International Tax (FBAR/FATCA/5471/5472 etc)
Non-Profit entities
(Formation, IRS, FTB&DOJ approval)
Accounting & Payroll
Sales & Other Taxes
Financial Audit & Review
Tax Audit & Representation (IRS/FTB/BOE etc)
Collection, Lien & Back Taxes
Offer in Compromise
Santa Clara - Pleasanton - Merced
[844] 4USTAX [209]-354-8696
info@bhatiaco.com, www.bhatiaco.com

Bhatia Law Associates

Attorney at Law

Immigration and Business Services

IMMIGRATION

Immigrant Visas (Green Card)

Green Card : Employment based/PERM/NIW

Green Card : Family based

Green Card through refugee or asylee

Green Card : Investor & other categories

PERM

Nonimmigrant Visas

Fiancee visas

H1/L1/H4/L2/NAFTA TN/E2/E3

Student Visa

B-1/B-2 Visitor Visas and

Other Categories of nonimmigrant visas

Santa Clara-Pleasanton-Merced

[844] 4USATAK [209]-354-8696

info@bhatiaco.com, www.smoothimmigration.com

Jaspreet Singh

Attorney at law

ਅਮਰੀਕੀ ਚੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਹਾਇਤਾ

ਲਈ ਬੋਰਡ ਨਾਮ

ਇਮੀਗ੍ਰੋਸ਼ਨ, ਬੈਂਕਰਪਸੀ,

ਵੈਮਿਲੀ ਲਾਈ

Over 18 Years of Legal Experience

Specializes In :

- USA Immigration

- Citizenship

- Green Card

- Deportation Defense

- Political Asylum

- Detention Cases

- Artists

- Sin gers P3 Visas

- Priest R1 Visas

- Investors EB 5 Visas

- L1 Business Visas

- Family Law

- Criminal Defense Cases

44808 S. Grimmer

Vivd. #208

Fremont, CA 94538

Tel. : 510-657-6444

2951 W. Capital Ave.

W. Sacramento

CA 95691

4491 West Shaw

Ave. # 131

Fresno, CA 93711

Tel : 559-271-5511

37-1873 Street Suite

#401. Jackson

Heights NY 11372

Tel : 718-533-844

Padam Builders

ਆਮੀਂ ਘਰ, ਗੈਰੀਜ਼, ਸੈਟੇਰੇਨ, ਮੌਜ਼, ਸੋਮਰਾਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੇਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਮ

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ

ਕੇਂਤ ਕੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਕੇਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸਤ ਗਾਰੰਟੀ

email:padambuilders@gmail.com

Licensed # 1019803

Bhupinder S. Padam

PH : 510-565-6667

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿੱਖ ਜਗ ਭੇਜਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਅਟਾਰੀ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) : ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਰਖੁਰਬ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਮਨਜ਼ੂਰਿ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪਸੀ ਤਾਲੂਕਾਤ ਸੰਬੰਧ ਸਭ ਭਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੋਂ ਹੀ (ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 38 ਤੋਂ)

CJ Singh

License # 24012019
Real Estate Broker

NORTHWEST

REAL ESTATE

BERKSHIRE HATHAWAY HOME SERVICES
M. 206-401-4000 Charanjit Singh Seattle

ਸੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਸਤਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੂਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਬਾਣੇਟਾ ਚੁਣ੍ਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਪਰ 100% ਇੰਗੜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

cjsingh@bhhsnw.com | cjsingh.bhhsnw.com
11400 SE 8th Street Ste 100
Bellevue, WA. 98004

A member of the franchise system of BHHS Affiliates, LLC.

Lathrop & Mani Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC

9140 Alcosta Boulevard Ste
D San Ramon, CA 94583
(925) 361-5959

15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330
(209) 983-9000

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-51155

Valley Real Estate Center

Better Deal will be given from New Builders to Book New home in Mountain House, Tracy, Manteca and lathrop

For agriculture and almond Farm, office building, Farm House and for Truck Yard in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

ਮਾਊਂਟਨ ਹਾਊਸ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟੀਕਾ ਅਤੇ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਭੀਲ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਅਲਮੰਡ ਫਾਰਮ, ਆਫਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।

Listing

Total 35.5 Young Three Years old Tree Padre and Nonpareil Variety. With Riparian Right From the San Joaquin River. With a Single Family Small Home, IT's Very Desirable Property

Property Address : 27022 River Roadm, Newman CA 95260.

RANJIT SINGH

VALLEY REAL ESTATE CENTER (OFFICE LIC.: 01392267)

68 E 11TH STREET STE 109, TRACY, CA 95376

OFFICE : 209-956-1000 CELL : 408-355-5700, GBSINGH84@GMAIL.COM

ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਕਬੱਡੀ ਅਕੈਡਮੀ ਬੇਕਰਸਫੀਲ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਚੌਥਾ ਕੱਪ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਮੈਟਰੋ ਕਲੱਬ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਖਿਤਾਬ

ਬੇਕਰਸਫੀਲ /ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ) : ਲੰਘੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਕਬੱਡੀ ਅਕੈਡਮੀ ਬੇਕਰਸਫੀਲ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਚੌਥਾ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ-ਸੌਕਰਤ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂਐਸੇਏ ਦੀ ਸਹੂਲਤੀ ਹੇਠ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਇਆ।

ਸੋਹਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਪੱਦ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਹੋਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਅੰਡਰ-25 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਮੈਟਰੋ ਕਲੱਬ ਨੇ ਕਾਬਿਲੇ-ਤਾਗੀਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਥੇ-ਏਰੀਆ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਕਰੀਬੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂਦੇ ਥੇ ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਮੈਟੋਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਕਰਾਲੀ, ਸਵਰਨ ਮੱਲਾ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਲਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਟੋਟਕਿਆਂ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਰੌਂਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਸਟੇਜ

ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬੈਸਟ ਰੇਡਰ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਰਾਜੂ ਕੌਟਲਾ ਨੂੰ, ਜਦਕਿ ਬੈਸਟ ਜਾਫੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਯਾਦੂ ਕੌਟਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭਨਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੇਡ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਮਾਣਿਆ ਬਲਕਿ ਚਾਹ-ਪਕੌਂਝਿਆਂ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਵੀ ਖੂਬ ਆਨੰਦ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਵਾਹ-ਵਾਰ ਮਿਲੀ। ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਕਬੱਡੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਕੱਪ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਅਕੈਡਮੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵੀ ਦੋ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੇ ਗਰਾਊਂਡ ਨੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਇਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡਦਿਆਂ ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੱਖਜ਼ਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਮ ਅਤੇ ਇੰਡੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਆਪ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਮ (ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਜਨੇਸ, ਪਰਸਨਲ), ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੇਂਸ, ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਨਿਊ, ਵੀਜ਼ਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, R-1 ਵੀਜ਼ਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਈਲਿੰਗਜ਼ ਜਾਂ ਫਿਰ IRS ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ।

ਹਣ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ MEDICARE BENEFITS

ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਸਹੂਲਤਾਂ
ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

Get more BENEFITS
at No Cost \$0 Premium

Rakhra Tax & Immigration

3073 W Ashlan Ave <> Fresno, CA 93722

Ph. (559) 243-9200,
Fax (559) 549-6211

or visit

www.rakhrataxservice.com

or avtar06@gmail.com

Balsani Welders & Builders

We Design, Manufacture & Ship Nationwide

All Kind of Welding & Fabrication Services Available

ਲੋਹ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਗਾਠਾਂ, ਗੇਟ ਗਾਰਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਂਸੀ ਗੇਟ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹਾਂ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਵਾੜ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੇਖੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਪਰ 100% ਖਰੇ ਉਤਰਾਂਗੇ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੀਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਪਸੰਦ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ ਸਿਰਜਾਂਗੇ।

► Wrought Iron Fences ► Ornamental Iron Fences ► Custom Designed Iron Fences ► Black Rod Iron Fences
► Wrought Iron Garden Fences ► FROM CONCEPTION ► - FABRICATION TO INSTALLATION

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ 'ਚ ਬਦਲਾਂਗੇ।

S. Iqbal Singh
844-573-3824 | 510 862 2332

433 W Scotts Ave Stockton, CA 95203

PH: (925) 487-7117

ARE YOU IN COMPLIANCE WITH FMCSA REGULATIONS?

Trust your compliance needs to us! Say goodbye to those Google-educated DOT consultants and experience the difference with our certified experts. They've honed their skills under the same entity that is conducting your audits and issuing tickets. Whether you're gearing up for a CHP or Federal Audit, or aiming to improve your DOT safety score for those coveted big clients, our consultants are your partners every step of the way, equipping you with the knowledge and tools for success. Our comprehensive services go beyond the basics listed below, ensuring your peace of mind.

OUR EXPERT
COMPLIANCE DRIVING
YOUR SUCCESS

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ:

45 ਦਿਨ, 90 ਦਿਨ, ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰੀਖਣ:

ਕੋਚ, ਸਥਾਨ ਲਈ 45 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ,
ਟੂਰ, ਯੂਥ, ਅਤੇ SPAB ਬੱਸਾਂ।

ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਲਈ 90 ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ
ਟਰੇਲਰ
ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ DOT ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ

ਕਲੀਅਰਿੰਗਾਉਂਸ ਅਤੇ FMCSA ਪੋਰਟਲ

ਅਸੀਂ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੈਰੀਅਰਾਂ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕਲੀਅਰਿੰਗਾਉਂਸ ਅਤੇ FMCSA
ਪੋਰਟਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਡਰੱਗ ਅਤੇ ਅਲਕੋਹਲ ਮਾਨਾ ਜੀਮੈਂਟ

ਪੂਰਵ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਬੇਤਰਤੀਬ, ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਰੱਗ ਟੈਸਟਿੰਗ।
ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (SAP) ਪਾਲਣਾ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਫੁੱਲ ਨੋਟਿਸ (EPN)

ਡਰਾਈਵਰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ
ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਫੁੱਲ ਨੋਟਿਸ (EPN) ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ
ਤੁਹਾਡੀ ਡਰਾਈਵਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਡਰਾਈਵਰ ਲੌਗ ਬੁੱਕ ਆਡਿਟ

ਸਾਡੀ ਸੁਚੇਤ ਡਰਾਈਵਰ ਲੌਗਬੁੱਕ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਬਚੋ
ਆਡਿਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ।

ਸਾਡੀਆਂ ਪੂਰੀ ਸੇਵਾ ਸਬਸਕ੍ਰੀਪਸ਼ਨ ਅਧਾਰਤ ਡਾਟ ਪਾਲਣਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੋ

888-896-9407
209-200-8308

info@yoursafetycompliance.com

www.yoursafetycompliance.com

DOT AUDIT PREP

Be prepared for DOT audits with our comprehensive audit preparation services, minimizing risks and ensuring compliance.

Already had an audit, but failed? Don't worry, we can create and submit a corrective action plan (CAP) to prevent your DOT number from being revoked.

YOUR SAFETY COMPLIANCE

ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅਟਾਰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਆਸੀਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੋਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ
ਮਦਦ ਕਰੀਏ CDL ਸਾਡੀ ਗਾਹਕੀ ਅਧਾਰਤ ਅਟਾਰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਾਰਬ ਕਲੀਨ ਟਰੱਕ ਚੈਕ 'ਸਮੋਗ ਟੈਸਟ'

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ
ਬਾਅਦ ਸਮੇਕ ਟੈਸਟ ਕਰੋ

ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮੇਨਟੇਨੇਸ਼ਨ ਫਾਈਲ ਮਾਨਾ ਜੀਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ

ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਅੱਨਲਾਈਨ ਸਿਸਟਮ
ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰਹਿਣ ਲਈ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ

ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਅਸੀਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ FMCSA ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਸਾਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਾਬਕਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ DOT/ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ
ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਹੈ
DOT ਪਾਲਣਾ।

LET YOUR SAFETY COMPLIANCE BE YOUR TRUSTED
PARTNER IN ENSURING COMPLIANCE AND SAFETY FOR
YOUR BUSINESS!

ਡੇਅਟਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਡੇਅਟਨ, (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿਗੜੀਲਡ) : ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸਸਾਇਟੀ ਆਫ ਡੇਅਟਨ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਨੌਜਾਨਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੇਂਗ ਉਪਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਜਥੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹੇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਡਣਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀਏ ਤੇ ਜਦ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਾਈਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਜਗੂਰ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਲੈਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਡਣਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀਏ ਤੇ ਜਦ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਾਈਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੈਪ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਗਿਣੀ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਸਮਝ ਸਕਣ।

ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿਗੜੀਲਡ ਨੇ

ਨੌਜਾਨ ਸਭ, ਸੰਗਤ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ, ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀਡੜ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਆ ਭੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਨੀ ਸਜਣਾ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਦੱਸੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ।

ਟੰਪ ਦਾ ਨਵਾਂ ਟੈਰਿਡ ਬੰਬ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਡ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਰਾਜ ਗੈਗਨਾ) : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟੰਪ ਨੇ ਦਰਮਦਾਂ 'ਤੇ ਭਾਗੀ ਟੈਰਿਡ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਾਂਡੋਡ ਦਵਾਈਆਂ 'ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਭਾਗੀ ਟਰੱਕਾਂ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਅਲਮਾਰੀਆਂ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਡ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਘਰੇਲੂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਭਾਗੀ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ। ਟੰਪ ਵੱਲੋਂ ਦਵਾਈਆਂ 'ਤੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਗੀ ਟਰੱਕਾਂ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਡ, ਰਸੋਈ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ 'ਤੇ 100% ਟੈਰਿਡ, ਭਾਗੀ ਟਰੱਕਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਡ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ 'ਤੇ 50% ਟੈਰਿਡ ਲਗਾ ਰਹੇ

ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਵਾਂ ਟੈਰਿਡ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਨਿਰਮਾਣ ਪਲਾਂਟ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਟੈਰਿਡਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਥਾਨਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਰੂਬ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਉਰਜਾਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਟੰਪ ਹੁਣ ਜਨਤਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੰਪ ਇਸ ਸਮੇਂ 2025 ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਭਾਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੜਾਈਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਟੰਪ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਫਿਕਰ ਟਿਪਣੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਟੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਹਰ ਵਾਹਿਤੀ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਜਾਂ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਟੰਪ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਸੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੰਪ ਇਸ ਸਮੇਂ 2025 ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਭਾਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੜਾਈਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਰਚ 'ਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ 'ਚ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, 2 ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ 8 ਜ਼ਖਮੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ

ਲੋਕ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਇਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਾਲਟ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੈਂ। ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਧਰ ਉਧਰ ਭੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਰੇਨਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮੁਕਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲਿੰਟ, ਮਿਸਿਗਨ ਦੇ ਨੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਰਾਈਫਲ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਵਾਹਿਤੀ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ/ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੱਕੋਆ ਬੰਗਾ) : ਕੇਂਦਰੀ ਮਿਸ਼ਨੀਗਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ 2 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ 8 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਗਰੈਂਡ ਬਲੈਂਕ ਟਾਊਨਸਿੱਪ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਵਿਲੀਅਮ ਰੋਨਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਰੈਂਡ ਬਲੈਂਕ ਟਾਊਨਸਿੱਪ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲਿੰਟ, ਮਿਸਿਗਨ ਦੇ ਨੀਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਰਾਈਫਲ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਵਾਹਿਤੀ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA

ESQ, Abogado

- ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ → Political Asylum
- Deportation of Defense → BIA Appeal
- 9 Circuit Court → Federal Court
- ਗਰੀਨਕਾਰਡ → ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
- Green Card → Citizenship
- ਡਾਈਵੋਰਸ → ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
- Divorce → Civil and Criminal Cases
- Family Petition Immigration
- Travel document → Work Permit

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

Manteca-Arizona- San Francisco

239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336

hsrotal.64@gmail.com

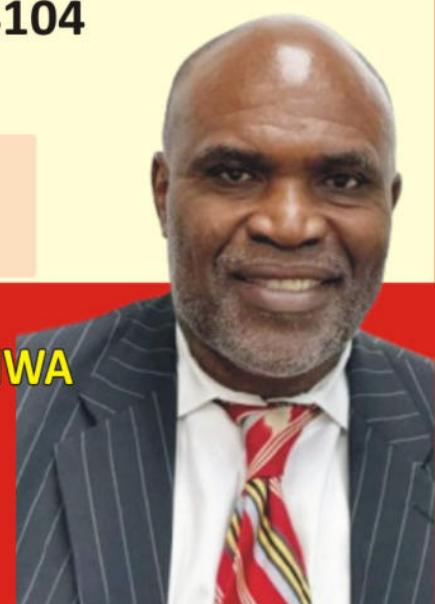
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104

Enyinwalaw@gmail.com

All Services Under One Roof

HARMINDER SINGH SAMANA
OFFICE MANAGER
209-481-7750
209-624-3919

EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

ਪੰਜਾਬੀ ਅਮਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ

ਅਮਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਕਲੱਬ ਤੇ ਦਸਵੰਧ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ,
ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਤਰਾਜ ਨਾਲ ਫੇਡ ਵੇਲੇ ਸਾਂਝੀ ਫੋਟੋ ਦੇਂਗਨ।

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜ੍ਹੋਆ ਬੰਗਾ) : ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਘਣੀ ਵਸੋਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਪੀ. ਏ. ਐਚ. ਐਸ.) ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ 51,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦਸਵੰਧ ਨੈਟਵਰਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦਸਵੰਧ ਨੈਟਵਰਕ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ 50,000 ਡਾਲਰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪਾ ਕੇ ਭੁਲ 101,000 ਡਾਲਰ ਮਾਲਸਾ ਏਡ ਰਾਹੀਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ (ਜਿਸਨੂੰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਵਿਤਾ ਸਮਾਰੋਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ), ਸੱਗ੍ਰ ਪਰਿਵਾਰ, ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ

ਟਰੰਪ ਦੀ ਗਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੱਠੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੰਡੀਆ-ਲਾਹੌਰ ਮੁਹੱਲੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ 20-ਨੁਕਾਤੀ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਯੁੱਧ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ-ਲਾਹੌਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਬਲੇਅਰ ਵੀ ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਮਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਡੀਆ-ਲਾਹੌਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ' ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ

ਇੱਕਜੂਂਟ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜਾਰਡਨ, ਕਤਰ, ਯੂਏਈ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਤੁਰਕੀ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਅਰਬ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਬੁਹਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਰਾਂਸ, ਇਟਾਲੀ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੈਲ ਰਹੀ ਸੰਗ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 66,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਮਾਸ ਦੇ ਇੰਡੀਆਈ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਾਗਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਿਊਸਟਨ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦੰੜ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਹਿਊਸਟਨ : ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਪਾਰਕ ਵਿੱਖੇ ਹਿਊਸਟਨ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ 'ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦੰੜ' ਵਿੱਚ 900 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ 3-5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੰੜ ਅਤੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਿਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਬੈਨਰ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿੱਖੇ ਇਕ ਰੋਜ਼ਾ ਦੂਜੀ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਠਕਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਵਾਦ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ 'ਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ 'ਚ ਇਹ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਸ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਸੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰਿਤਾਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਮਨਟੁਬਵੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦੀ 'ਸਾਗਰ ਲਹਿਰਾਂ' ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਮਵਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਭ-ਅਾਰੰਭ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਪ੍ਰਿਤਾਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਖੁਬਸੂਰਤ ਮੇਚ ਸੰਚਾਲਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਗੌਰਾ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੂਤ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਡਾ. ਜਸਵੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ 'ਚ ਹੋਏ ਸਾਰਥਕ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰਿਮਾਨਾਂ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੁਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਭ-ਅਾਰੰਭ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ 'ਸੁਰਖ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਤੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਪ੍ਰਿਤਾਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਖੁਬਸੂਰਤ ਮੇਚ ਸੰਚਾਲਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਗੌਰਾ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੂਤ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਡਾ. ਜਸਵੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ 'ਚ ਹੋਏ ਸਾਰਥਕ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰਿਮਾਨਾਂ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੁਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਬੱਡੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) (ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ) : ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਬੱਡੀ ਅਕੈਡਮੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅਮੇਰੀਕਨ ਕਬੱਡੀ ਫੇਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਬਾਹਾਡਾਰ ਗੁਰਘਰ ਵਿੱਖੇ ਧੂਮਘਾਨ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਮੰਡਰ ਟਾਵੇਂਟੀ ਫਾਈਵ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਵੇ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਜੱਸਾ ਪੱਟੀ ਰੁਸਤਮਾਂ ਹਿੰਦ ਆਦਿ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਵਾਦ ਮੰਤਰੀ ਸਿਮਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦੀ 'ਸਾਗਰ ਲਹਿਰਾਂ' ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ 'ਚ ਹੋਏ ਸਾਰਥਕ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰਿਮਾਨਾਂ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੁਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੌਚੀ ਮੈਂਬਰ ਧੀਰਾ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂਬਰ ਧੀਰਾ ਵ

ਸਖਤ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇਤਾਨਯਾਹੂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਨ ਦਾ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਖਾਲੀ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਕੱਲਾ-ਕਾਰਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਫਿਲਸਤੀਨ ਵਿਚਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਲਸਤੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੋੰਦ ਨੂੰ 75 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇਕ ਮਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1948 ਵਿਚ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਯਹੂਦੀ ਰਾਜ ਨਾਲ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਸੂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤੇ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੋੰਦ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਥੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਫਿਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਹੁੰਦੀ ਆਪਣਾ ਜਿਹਾਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਜੰਗਾਂ ਵੀ

ਹੋਈਆਂ। ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਨੇ ਜਿਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਅਰਥ ਦਿਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਲਏ। ਪਰ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਪੱਛਮੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਫਿਲਸਤੀਨੀ ਵਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਰਥ ਦੇਸ਼ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਵਿਹੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮਦਦ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਗਠਨ ਹਮਾਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਕਥਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਮਾਸ ਲਗਾਤਾਰ ਗੁਆਂਢੀ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਗੁਰੀਲੇ ਭੇਜ ਕੇ ਲਗਭਗ 1200 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਲਗਭਗ 250 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਲੈ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਨੇ ਕੁਝ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਕ ਅੰਦਰੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ 20 ਦੇ ਲਗਭਗ ਬੰਦੀ ਹੀ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਨੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਜ਼ਗਰਾਈਲ ਨੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਟੈਂਕ ਭੇਜ ਕੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿਚ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਗ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 66000 ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਫਿਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਆਮ ਫਿਲਸਤੀਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਭੁੱਖਮਰੀ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਅਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹਮਾਸ ਦੇ ਗੁਰੀਲੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਆਮ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਵੱਡੇ ਯਤਨ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤੇਨਾਯਾਹੂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਹਮਾਸ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਦੀ ਪ੍ਰਗਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ-ਉਵੇਂ ਹੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਵਧਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਥੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਮਹਾਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ ਪਰ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਹਾਲੇ ਗਾਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾਰਸ ਤੇ ਬੇਖੁਫ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਖੂਰੂ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਬਾਈ' ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨੇਤਰਨਯਾਹੂ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਫ਼ ਰਸਤਾ ਨਿਕਲਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅੱਜ ਉਲੱਝੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੰਢਿਆ ਜਾਣਾ ਬਹੁੰਦਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਣ ਨੂੰ ਹਰ ਹੀਲੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਨੇਪਾਲ ਘਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਬਕ

ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪਛੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ, ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਫੌਜੀ ਭਰਤੀ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੱਛਮੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਪਾਤਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬੇਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਰੋਸ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਕਰ ਕੇ ਨੇਪਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਏਸ਼ੀਅਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਗੂ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੁੜ ਉਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਝ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸੱਤਾ ਬਦਲੀ ਦੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪਿੱਛੇ ਡੀਪ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦੀ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪ ਅੰਦਰ ਚੀਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਣਸਰਦੀ ਲੋੜ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਮਿਆਂਮਾਰ, ਅਫ਼ਗੀਕਨ ਮਹਾਂਦੀਪ, ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਏਸ਼ੀਆ ਅੰਦਰ ਚੀਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਰਸੂਖ ਵਾਲੇ ਖਿੱਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉੱਧਰ ਓਸ਼ੀਅਨ, ਆਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਅੰਦਰ ਚੀਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਇਸ ਅਫ਼ਰਾ-ਤਫ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਘਰੋਲ੍ਹ ਮੁੰਦੇ ਫੁੰਘੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੰਦੇ ਜੀਓ ਰਾਜਨੀਤਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ,

ଡਾ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਹੋਈ ਉਥਲ-ਪ੍ਰਥਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੱਜੇ ਪੱਖਿਆਂ
ਅਤੇ ਪਿਛਾਂਹਿੱਖਿੰਚੁ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਾਹ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਬਣਣੀਆਂ-
ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਅੱਕੇ ਅਤੇ
ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ
ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-
ਉਥਲ-ਪ੍ਰਥਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੌਰ ਦੇਖੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭੁਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ
ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਲੋਕ ਠੱਗੇ-ਠੱਗੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ
ਰਹੇ ਹਨ। ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇਖੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਭਲਾ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ।

ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਟੇ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ
ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਉਸ ਧਿਰ ਨੇ ਹੁੰਦਾ
ਕਰਵਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਧਿਰ ਦੇ ਇਹ
ਹਿੱਤ ਪੂਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦਾ
ਸੀਪੀਐਨ (ਯੂਐਮਐਲ) ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਚੀਨ
ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲੀਡਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ
ਲੀਲੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਪੱਖੀ ਸੀ। ਇਸੇ
ਕਰ ਕੇ ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ ਰਾਜਪਲਟਾ ਇਹ ਪਾਰਟੀ
ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਜੈਨ ਜ਼ੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੱਖੀ
ਇਤਨੀ ਪੱਖੇਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਨੇਪਾਲ ਅੰਦਰ
ਰਾਜ ਪਲਟਾ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

**Office : (925) 243-1300 | Cell : (510) 706-1300 | Fax : (925) 373-1300 | India : 783 706 1300
1406 Janis CT Livermore CA 94551**

ਟਰੰਪ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ: ਯੂਕਰੇਨ-ਚੁਸ਼ ਜੰਗ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਰੂਸ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਯੂਦ੍ਯ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਹੀ ਹੁਣ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਟੋਮਾਹਾਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਰੂਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਢੂਘੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ : ਇਹ ਨੀਤੀਗਤ ਬਦਲਾਅ ਇਸ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ, 16 ਅਗਸਤ ਨੂੰ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਲਾਸਕਾ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਈਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨਾਲ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈਸ਼, ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਟੋਮਾਹਾਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੀ

ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਟੋਮਾਹਾਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਕੀ ਹੈ ?

ਟੋਮਾਹਾਕ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਬਸੋਨਿਕ ਕੁਰਜ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਰੇਂਜ 2,500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਜ਼ਾਈਲ 450 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਵਾਰਹੋਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਗਡਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਘੱਟ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਉੱਡਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਨਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਲਾਕ 1V (TACTOM) ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਡੋਟਾ ਲਿੰਕ ਹੈ ਜੋ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਰੇਂਜ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯੂਕਰੇਨ ਇਸਦੂ ਰੂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਾਸਕੋ ਸਮੇਤ ਕਈ ਰੂਸੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ, ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ 5 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧੀ

ਟੋਰਨਟੋ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਅੱਜ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੀ ਹਾਂ, ਉਨਟਾਰੀਓ, ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ, ਮੈਨੀਟੋਬਾ, ਸਸਕੈਚਵਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸ ਐਡਵਰਡ ਆਇਲੈਂਡ ਵਿਚ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ 40 ਸੈਂਟ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 17.60 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੋ ਗਈ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖੋਂ ਵਖਰਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਹਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਵਧਦੇ ਭਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਵਿਚ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੰਝ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਤਾਬਕ ਮਹਿਂਗਾਈ ਦਰ ਵਿਚ 2.4 ਫੀ ਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਜ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ 40 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਏ ਨੂੰ 835 ਡਾਲਰ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਪ੍ਰਤਾਬਕ 5 ਲੱਖ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਾਸੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਸੂਬੇ ਦੇ 71 ਲੱਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸੱਤ ਫੀ ਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 40 ਸੈਂਟ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ੱਡੋਂ ੱਡੋਂ 16.60 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਧਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟੋਰਨਟੋ ਦੇ ਰੈਟਮੈਨ ਸਕੂਲ ਆਫ ਮੈਨਜਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਮਿਨੀਮਾ ਵੇਜ ਐਡਵਾਇਜ਼ਰੀ ਪੈਨਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਨਿਲ ਵਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੂਨ 2013 ਵਿਚ ਪੈਨਲ ਦੇ ਹੈਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਪੈਨਲ ਗਠਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਦੇ ਉਨਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟੋਂ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ 10.25 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹੋਇਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 11 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਕ਼ਤੇ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਾਤ ਉਨਟਾਰੀਓ ਲੇਬਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਖੀ ਲੰਗ ਵਾਲਟਨ ਦਾ ਕਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਡਾਲਰ ਦਾ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਟੋਰਨਟੋ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਾਲਾ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਰਿਹਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ 38 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ 40 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ 33,790 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਟੈਕਸ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 80 ਫੀ ਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਤੋਂ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਹੁਕੂਮ ਵਿਚ ਹੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੱਸ ਦੇਈ ਕਿ ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਸ ਐਡਵਰਡ ਆਇਲੈਂਡ ਵਿਚ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ 16.50 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇ ਜਦਕਿ ਸਸਕੈਚਵਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਇਕ ਘੱਟੋਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 16 ਡਾਲਰ ਮਿਲਣਗੇ ਜਦਕਿ ਸਸਕੈਚਵਨ ਵਿਚ 15.34 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਉਜ਼ਰਤ ਦਰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕਨਿਸ਼ਕ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਟੋਰਨਟੋ : ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਿਨੋਸ਼ ਪਟਨਾਈਕ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਇੰਡੀਅਂ ਵਿਖੇ ਬਣੀ ਯਾਦਗਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ੇਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸਦੀ ਰੇਂਜ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯੂਕਰੇਨ ਇਸਦੂ ਰੂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਾਸਕੋ ਸਮੇਤ ਕਈ ਰੂਸੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ, ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

CAPITAL ACCOUNTING & TAX SERVICES

Kuldip Singh
Kang

Sewa Singh
Bhinder

ਮਾਨੂੰ 16 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਰਜ਼ਬਾ ਹੈ।

Same Day Plates Same Day Plates Same Day Plates

PH : 530-669-5780 Fax : 530-669-5775,

Cell : 530-908-9386 Cell : 530-405-6020

Tax Returns- Corporations, LLC, Non-Profits, Small Business and Individuals

ਇਹ ਦਫ਼ਤਰ ਡੀ.ਐਮ.ਵੀ. ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੈ।

825 East Street, Suite 110 Woodland, CA 95776

440 N Palora Ave, Suite c Yuba City Ca. 95991

HELPING PEOPLE FOR THEIR TRUCKING NEEDS
(IRP) Plates-48 States-Same Day

ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੇਟਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚੋਂ ਤੁਰੰਤ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਟਰੱਕਿੰਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਕਦਮ

- ਟਰੱਕ ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਰਾਡਿਆਈਪੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।
- ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

TRUCKING SERVICES AVAILABLE

- IRP License Plates
- IFTA-Fuel Tax Returns
- MC (ICC) Authority, US DOT #
- UCR Permits, BOC-3 Filing
- CA#, MCP, EPN Enrollment
- BIT-Enrollment
- NM Permit, KYU#, NY HUT Permit
- Oregon Permit, Oregon Bonds
- Highway Use Tax (2290)
- Trailer Plates, Title Transfer
- Tax Exemption

BUSINESS SERVICES AVAILABLE

- Tax Services : Individual, Small Business
- Computerized Accounting
- Financial Statement
- Monthly Sales Tax Reports
- Payroll Services

CALIFORNIA DMV LIV. # 40524

LM Trans

**NC, SC, GA, FL, AL, LA, MS to CA, AZ, NV,
CA, AZ, NV to NC, SC, GA, FL, AL, LA, MS**

- ਸਾਨੂੰ ਉਨਰ ਅਪਰੈਟਰ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ,
- ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੱਕੇ ਲੋਡ ਅਤੇ ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਸਾਲ।
- ਚੰਗੇ ਰੇਟ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ VALID CDL ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ

**Lokesh Kumar
470 334 0020**

7437 avalon blvd, alpharetta, ga 30022
lmtrans868@gmail.com

ਉਣਾਗੀਓ ਵਿਚ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2 ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਕਾਬੂ

ਟੋਂਟੋ : ਉਣਾਗੀਓ ਦੇ ਮਾਰਖਮ ਵਿਖੇ ਇਕ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਅੱਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਹੋਰ ਸ਼੍ਵੇਕੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਡਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ 21 ਸਾਲ ਦੇ ਬਹੰਡਨ ਘੱਤਰਾ ਅਤੇ 26 ਸਾਲ ਦੇ ਮਸੀਹ ਮੁਹੱਮਦ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਠੋਪਟਨ ਦੇ ਬੈਠੋਪਟਨ ਘੱਤਰਾ ਵਿਚੁੱਧ ਇਗਦਾਦਾ ਕਤਲ, ਅਗਵਾ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜਨ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੁੱਟ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਲ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈਪਰਟੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਯਾਰਕ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ 4 ਜਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਗ੍ਰਿਫਡਾਰ : ਦੂਜੇ ਪਾਸ ਅਜੈਕਸ ਦੇ ਮਸੀਹ ਮੁਹੱਮਦ ਵਿਖੁੱਧ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਅਗਵਾ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਸਟਰ ਕੀਅ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ

ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਵੋਟ ਚੋਰ ਗੱਦੀ ਛੋੜ ਦਸਤਖਤ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੋਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੈਟ ਚੋਰ ਗੱਦੀ ਛੋੜ' ਦਸਤਖਤ ਮੁਹਿੰਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਚਾਰਜ ਭੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 15 ਲੱਖ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਭੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਿਨੀਟ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਾਲਿੰਗ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗਜ਼ ਇੱਚਾਰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਨੇਤਾ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਬਘੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਸ਼੍ਵੇਕੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਜਣੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਮਹਾਰਾਂ ਅੱਗਤ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਅਗਵਾ ਅੱਗਤ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਟੋਰਟੋ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 2 ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਸਣੇ ਚਾਰ ਸ਼੍ਵੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਡਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯਾਰਕ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੋਲਡ ਅੱਪ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਆਗੂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹੋਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਸਲੇਟ ਵਿਖੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਪੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਕੌਂਦਿੰਤ ਇਕ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰ ਕੇ 10ਵਾਂ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ 'ਮੈਕਸ' 'ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਨਲ ਚਰਚਾ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜੋ ਰੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਿਵਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ 'ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਾਰ ਪੀਪਲ ਐੰਡ ਪਲੈਨੇਟ' ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਣਮੱਤੀ ਇੰਡੀਸਟਰੀ ਟਰੱਕ ਡਿਸਪੈਚ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ

Truck Dispatch Training Manage Dot Compliance

PUNJABI / HINDI / ENGLISH

- Truck Finance
- Truck Insurance
- Full Dot Compliance
- Setup Factoring Company
- Load Boards (DAT, AMAZON)
- Booking & Negotiate Pricing
- Invoices, Manage Paperwork

Scan This Code for Joining
Truck Dispatch Training

- Load Bookings
- Broker & Load Boards
- Rate Negotiation Skills
- Fleet Management Software
- Setup Your Factoring Company
- Dot Audit Support
- Same Day INC/ CORP
- State Permits and IFTA
- IRP Apportioned Plates
- Open Your Trucking Company

WHAT WE
WILL PROVIDE

- 250+ Broker List
- 350+ Carrier List
- 27000+ Direct Shipper List

ਤੁਸੀਂ ਟਰੱਕ ਡਿਸਪੈਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ
209-310-0333

**Learn, Practice,
Gain Your Skills**
www.smartpathca.com
Learn Online From Home

BASRA

Heating & Air Conditioning

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ
ਬਸਰਾ ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆ ਦੇ ਮਹਿਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਪਰ ਨਵਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਜਾ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਜਾ ਦੌਵੇਂ ਤਾਂ ਬਸ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੁਹਾਡੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ

Reasonable price first
class work ਅਤੇ

Basra Heating & Air Conditioning has trained technicians and the right equipment to solve the problem fast and at a reasonable price.

AC REPAIR

Common Air Conditioner Problems Requiring Repair

Low or Leaking Refrigerant

Broken Belt

Compressor Failure

Coil Issues

Thermostat Concerns

- ☛ Repair leaks
- ☛ Clean dirty coils or drain lines
- ☛ Replace filters
- ☛ Refresh refrigerant
- ☛ Seal ductwork
- ☛ Replace faulty belts, coils, or compressors
- ☛ Secure electrical connections
- ☛ Provide general maintenance
- ☛ And more

From Basra Heating & Air Conditioning

"Basra Heating and Air Conditioning have been providing, installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners & ducting and repair for both residential and commercial customers in the Bay Area since 2012. Our team of trained service professionals has extensive experience installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners, & ducting. Regardless of the project, Basra Heating and Air Conditioning have quickly and professionally served the needs of Bay Area & Central Valley. We pride ourselves in offering a unique combination of skilled service technicians and great customer service. Our team is ready to help you with your heating, air conditioning needs."

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ **(209) 834-6188**

Address: 231 Portico Ln, Tracy, CA 95377

ਚੌਥਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਰਿਟਰੈਟਰ ਕੋਰਸ ਕੈਨਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੂਰਨ: ਡਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਕੋਚਾਂ ਵਲੋਂ ਚੌਥੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਰਿਟਰੈਟ ਕੇਰਮ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਾਏ ਗਏ ਗੱਤਕੇ ਦੇ ਗੁਰ

ਕੈਨਸਸ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੱਤਕਾ ਖੇਡ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜੱਬੇਬਦੀ ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਐਸ.ਏ. ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਿਉਯਾਰਕ ਗੱਤਕਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਦੌਬਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ-2025 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਉੱਵਰਲੈਂਡ ਪਾਰਕ, ਕੈਨਸਸ ਵਿੱਖੋਂ ਸੰਭਵ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆ ਵਿਸਤਰ
ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਛਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨੇ ਦਸਤਿਆ
ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਤਕਾ ਖੇਡ ਦੀ ਪ੍ਰਭੁਲਤਾ ਅਤੇ

ਸਮਕਾਲੀ ਅਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਸਟਾਕਾਟਨ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ-ਆਰੰਭ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸੰਪੰਨ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਸ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪੱਤਾ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਅਤੇ ਦਰਸਨ ਖਟਕੜ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਸਾਰਖਕਤਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਪਿਤੁਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਮਨਤੁਬਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਸ਼ੁਭ ਰਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਅਤੇ ਤਾਹਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦੀ 'ਸਾਗਰ ਲਹਿਰਾਂ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਮਵਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਲੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਾਰ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਭਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ 'ਸੁਰਖ ਹਾਂਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ' ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਨਿੱਗਰ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹੇਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਮਰਜ਼ੀ ਤੰਤਰ ਦੇ ਹੀਜ਼-ਪਿਆਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਬੁਬੂਈ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਬੁਝਸੂਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਰਗਾਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗੁੰਜਾਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਤੁਪ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਭਾ. ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ 'ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪੈਟਰਨ' ਵਿਚ ਚੱਗਚਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਵਲਾਂ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ

ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ
ਟੈਨਿਗ ਕੈਪ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਹਰ ਰਾਜ
ਵਿੱਚ ਗੱਤਕਾ ਐਸੇਸੀਇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ
ਦਾ ਟੀਕਾ ਵੀ ਉਲ੍ਲਿਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ
ਚਾਰਜੋਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਟੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੌਰ ਵਲੋਂ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆ ਦਸ਼ਿਆ ਗਿਆ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੌਥਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ
ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ
ਸਮੂਹ ਰੈਫਰਿਆ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ
ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਭਰੀਖ
ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗਜ ਪੱਪਰੀ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਪਰ
ਦੇ ਗੱਤਕਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰ

ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗੱਤਕਾ ਕੋਚ, ਜੱਜ ਅਤੇ ਰੈਡਰੀ ਪੈਦਾ
ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ
ਜਾਈ ਕਿ ਚੌਥੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਪ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ
ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੈਸ਼ਸ ਗੱਤਕਾ ਐਸੋਨੀਏਸ਼ਨ
ਵਲੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕੈਸ਼ਸ ਗੱਤਕਾ
ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਨਅਰ ਕੌਰ ਬੀਬਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ
ਕੌਰ 'ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਰਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ
ਨੇ ਦਸ਼ਿਆ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇਸ ਗੱਤਕਾ
ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੌਰ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗੱਤਕਾ ਕੋਂਚਾਂ
ਵਲੋਂ ਅਰਜੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ
ਪਰਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੱਤਕਾ ਕੋਂਚਾਂ ਨੂੰ
ਰੈਫਰੀ, ਜੱਸ ਜਾਂ ਕੋਂਚ ਦੀ ਟੈਨਿਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਰੈਂਡਰੀ ਅਤੇ ਜੱਤ ਬਣਣ ਤੇ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਚ
ਬੀਅਗ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਸ਼ਮਲ
ਅਤੇ ਹਰਬਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ, ਬਾਕੀ
ਕੌਚਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ
ਜਾਣਗੇ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਰਿਵਰੇਸ਼ਨ ਕੋਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ
ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈਣਾ
ਆਏ ਕੋਈ, ਰੈਫਰੀਆ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਗੱਤਕੇ
ਦੇ ਗੁਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ
ਸੈਸ਼ਨ ਦੇਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ
ਦਿੱਤੇ ਗਏ।
ਗੱਤਕਾ ਛੱਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ

ਕਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਰੀਜਨੇ ਵਲੋਂ ਸਮੁਹ ਭਾਗ ਲੈਣ
ਵਾਲੇ ਕੋਚਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ
ਸੀਨੀਅਰ ਕੋਚ ਸ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ
ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਰ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸ਼ਾਂਆ ਕਿ ਇਸ
ਚੌਥੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਪਟਾਨ ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕੈਪ
ਵੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਭਰਿੱਖ ਵਿੱਚ
ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਡਿੰਗ
ਕੈਪਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ
ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਚ ਰੈਫਰੀ ਅਤੇ ਜੱਜ
ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਣ।

ਕੈਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇਰਾਨ ਕੀਨਸਸ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ
ਡਾ. ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੈਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ
ਕੇਚਾ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਕਸਿਮ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕਾਨ.ਫਰੰਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਗਹੀਂ ਇਹ ਉਭਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ
ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਵੀਂ ਪੈਟਰਨ ਵਿਵਿਧਮੁਖੀ ਹਨ।
ਇਸ ਗਲਪ ਦਾ ਅਸਲ ਹਾਸਲ ਇਸਦੀ
ਪ੍ਰਵਚਨਕਾਰੀ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਚੇਤਨਾ ਹੈ।
ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰੈਪਰਿਕ ਬੁਗੋਲਿਕ ਤੇ
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਲਗਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਗਾਮੀ ਸੂਬੇ
ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਥੋੜਾ-ਪੱਤਰ 'ਅਮਰੀਕੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ

ਰਚਨਾ ਵਿਉਤ' ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ
ਪ੍ਰੋ. ਹਰਬਜਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ
ਸੀਰਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ
ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ
ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪਾਕਾਰਕ
ਸੈਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ
ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਭਿਨਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਵੀ ਹਨ।
ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ 'ਸਮਕਾਲੀ
ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਉਭਰਦੇ ਰੁਝਾਨ'
ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਵੀ ਉਦੇਰਵਿਆਂ
ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾਂਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖ ਸਰੋਕਰਾਂ ਦੀ ਬਜਟਾਏ
ਪਰਵਾਸੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਣਿਕ ਹੋਂਦ ਹਸਤੀ
ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਜ/ਮਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰਕ

ਉੱਤੇ ਉਡਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਸਮਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਹਿਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਨਾਅਖ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਹੋਦ, ਹੋਣੀ ਤੇ ਹਸਤੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਖੋਜ-ਪੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਏ ਗਲਪਕਾਰ ਅਮਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ
 (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ.
 ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡਾ.
 ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,
 ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ
 ਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
 ਦੂਜੇ ਸੈਨਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ
 ਕੌਰ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਗੀਤ
 'ਮਹਦਾ ਰਹੀ ਵੇ ਸੂਰਜਾ ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ' ਦੇ
 ਗਾਇਣ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ.
 ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸਰੋਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ
 'ਤੇਰੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਉਂ ਸਮਝ ਸਕਣਾ ਭਲਕ
 ਵੀ' ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ,

ਮਨਦੀਪ ਗੌਰਾ, ਹਰਜਿਤ ਸਿੰਘ ਹੱਡਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ
 ਕੌਰ ਧੂਤ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਦਿਲ ਨਿੱਜਰ, ਅਸ਼ੋਕ
 ਭੈਰਾ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਦਲੇਰ, ਜਸ ਫਿਜ਼ਾ, ਗਾਗਨ ਮਾਹਲ,
 ਸੁਖੀ ਪਾਲਵਾਲ, ਰਾਠੇਸਵਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰਾਪੁਰੀ,
 ਗੁਰਿੰਦਰ ਸੂਰਾਪੁਰੀ, ਪ੍ਰਬਲਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ
 ਸਾਦ, ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਲੀ ਸਮੇਤ ਦੋ ਦਰਜਨ
 ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਜ਼ਾ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼
 ਕੀਤੀਆਂ। ਸੱਤਾਂਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਦਾ ਦ ਅਤੇ
 ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਥੀਰ ਵਿਚ ਢਾ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਾਰਖ
ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਤਾਰਿਆ
ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ
ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੁਲ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਤ੍ਤਰਾਂ
ਨੇ ਆਵਾਮ ਨੂੰ ਛੁਟਪਾਉ ਅਤੇ ਲੁਭਾਉ ਨਾਗਰਿਕਾਂ
ਗਹੀਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਸੱਚੀਆਂ ਜਸਹੂਰੀਅਤਾਂ ਤੇ
ਪਰਵਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਥਾਣ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਚੇਤ ਤੇ
ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਡਾ.
ਗਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਧੱਗਾ, ਡਾ. ਰਵੀ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ

ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ
ਭਨੋਟ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ
ਕੌਰ, ਪ੍ਰੈਸ਼ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੈਸ਼ ਭਾਣੂ, ਮਿਸ਼ਨ ਰੋਸ਼ਨ
ਸਾਗਰ, ਜਿਤੀ ਸਿੰਘ, ਗੁੱਲ ਬਹਾੜ, ਬੀਨਾ ਸਾਗਰ
ਆਦਿ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ਼ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ
ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ
ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਨਦੀਪ ਰੋਗ
ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੁਤ ਨੇ ਬਾਬੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ
ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ,
ਵਿਚਾਰਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕਾਂ
ਨਾਲ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਵਾਦ ਕਾਇਮ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ
ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤਕ ਸੰਗठਨਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ
ਲਿਆ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਪੰਨ
ਹੋਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ
(ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀਅਤ ਪਾਠਕਾਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭ-
ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ
ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ।

CALL US: 209-637-0210 | 612-578-8078
925-495-0207

Lathrop & Main Street Manteca

URGENT CARE & CLINIC

CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION

**DR. RAJESH
MAHESHWARI,
MD**

VISIT US
NOW!

San Ramon
URGENT CARE & CLINIC

Lathrop
URGENT CARE

Main Street
URGENT CARE

9140 Alcosta Boulevard Ste D
San Ramon, CA 94583

(925) 361-5959

15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330

(209) 983-9000

1040 North Main Street
Manteca, CA 95336

(209) 825-5155

<https://www.sanramonurgentcare.com/>

Email us at info@sanramonucc.com

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਗਾ M.D., C.M.D. ਸਟਰ ਹਸਪਤਾਲ (ਫੇਅਰ ਫੀਲਡ-ਵਲੋਹੋ) ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਅਮੈਰੀਕਨ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਡਬਲ ਬੋਰਡ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ 'ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਹੀਰੋ' ਦਾ ਪੁਰਸ਼ਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਪੁੱਗਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਪੁੱਗਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੇਂਬਰਾਂ ਨਿਭਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਗਾ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸੰਧਾਰੀ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਬਚਾਅ, ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਿਖਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੰਧਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸੰਧਾਰੀ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਬੋਰਡ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ, ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਸਭ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸੰਧਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' 'ਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲੜ੍ਹੀਵਰ ਛਾਪ ਕੇ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਾ. ਪੁੱਗਾ ਨਾਲ gpdhugga@gmail.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਰਦ
ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌੜਾ, ਛਾਤੀ ਦੇ ਦਰਦ ਨਾਲ ਬੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਇਕ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਰਦ, ਦਿਲ ਦਾ ਦੌੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਛਾਤੀ ਦੇ ਦਰਦ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਦ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਧਿਆਨਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਬਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਰਦ 1-2 ਮਿੰਟਾਂ ਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਛਾਤੀ ਦੇ ਦਰਦ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ :

1. ਨਿਉਮੋਨੀਆ : ਖਾਂਸੀ, ਸਾਹ ਦਾ ਰੁਕ ਕੇ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ।
2. ਪੇਟ ਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦਾ ਮੁੰਹ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆਉਣਾ (ਐਸਿਡ ਰਿਫਲੈਕਸ) : ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਚਾਅ : ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ 'ਤੇ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਰਦ ਹੋਣਾ।
4. ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਓ/ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ : ਇਸ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਸਿਰਫ 1-2 ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਸਿੰਗਲਜ਼ (ਜਨੇਉ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ) : ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੈਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਦਾ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ

(ਹਾਰਟ ਫੇਲ੍ਹ)

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਦਿਲ, ਮੂਨ ਨੂੰ ਪੰਪ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤੰਦਰਸਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਹਾਰਟ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ

ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅਸਲੀ ਸਗਰਮਾਈ ਹੈ

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਆਮ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ

125 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ

- ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ
- ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ
- ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਦਿਖਾਈ

ਕਿਪਲੇਟ ਅਮੈਰੀਕਨ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਫਟਵੇਰ

ਕਾਰਨ :

1. ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ।
2. ਦਿਲ ਦਾ ਦੌੜਾ।
3. ਦਿਲ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਤ ਮੂਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ (ਕੌਰੋਨੇਰੀ ਆਰਟਰੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ)
4. ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ।
5. ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਸਿਗਾਰਟ ਪੀਣਾ।

ਲੱਛਣ :

1. ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਹ ਦਾ ਚੜ੍ਹਨਾ।

2. ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਸੋਜ਼ਿਸ਼।

3. ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ।

4. ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਦਾ ਅਨਿਯਮਤ ਹੋਣਾ।

5. ਭਾਰ ਦਾ ਵਧਣਾ।

ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ :

1. ਨਮਕ ਖਾਣਾ ਘੱਟ ਕਰੋ (ਦਿਨ ਵਿੱਚ 2 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਮਕ)।
2. ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।
3. ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੁਤਾਬਕ ਦਵਾਈਆਂ ਲਵੋ।

ਜਾਂਚ :

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਲ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੇ ਲੱਛਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਟੈਸਟ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਛਾਤੀ ਦਾ ਐਕਸੈਂਟ, ਈ.ਕ੍ਰ.ਜੀ.ਜੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਜੀ., ਈਕੋਕਾਰਡੀਓਗ੍ਰਾਮ (ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਦਾ ਸਕੈਨ)।

ਇਲਾਜ :

1. ਦਵਾਈਆਂ : ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਵਾਈਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦਿਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਗਾਉਣਾ।
2. ਦਿਲ ਦੀ ਅਨਿਯਮਤ ਧੜਕਣ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਦਾ ਇਲਾਜ।
3. ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੋਸ਼ਨ (ਹਾਰਟ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ)।
4. ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਦਾ ਅਪ੍ਰੋਸ਼ਨ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ

ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਚ.ਡੀ.ਐਲ. ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾੜਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ (ਐਲ.ਡੀ.ਐਲ.) : ਇਸਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਮੂਨ ਦੀਆਂ ਧਮਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੂਨ ਦੇ ਬੱਤੇ ਜੰਮ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਰਨ :

1. ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਪਿੱਛੋਕੜ।
2. ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਬੀ ਵਾਲਾ ਖਾਣਾ।
3. ਕਸਰਤ ਨਾ ਕਰਨਾ।
4. ਸਿਗਾਰ ਪੀਣਾ।
5. ਸ਼ਰਾਬ।

ਜਾਂਚ :

40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਤੰਦਰਸਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਵਾਈਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦਿਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲਗਾਉਣਾ।

2. ਦਿਲ ਦੀ ਅਨਿਯਮਤ ਧੜਕਣ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਦਾ ਇਲਾਜ।

3. ਦਿਲ ਦਾ ਅਪ੍ਰੋਸ਼ਨ (ਹਾਰਟ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟ)।

4. ਦਿਲ ਦੇ ਵਾਲਵ ਦਾ ਅਪ੍ਰੋਸ਼ਨ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ

ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਬਿਮਾਰੀ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੇ 111ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਮਰਹੂਮ ਚਿਤਰਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਣ

ਸਰੀਰ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੇ 111ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਬਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਕਿਤਾਬ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਹਮਿਤਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਹਮਿਤਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਹਮ

ਯੂ ਟਿਊਬ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਕਰੇਗਾ ਖਤਮ

24.5 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਇਆ ਸਹਿਮਤ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) : ਯੂ ਟਿਊਬ 6 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਉਪਰਤ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਖਾਤਾ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਥੇਂ ਲਈ 24.5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਹਾਂਧਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਇਆ ਸਮਝੌਤਾ ਉਕਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ ਟਿਊਬ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਦੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ

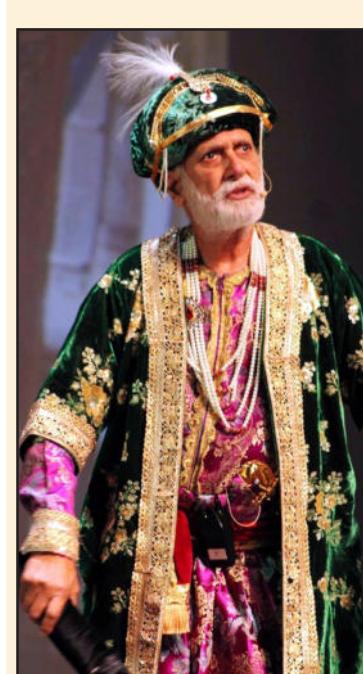

ਬੇਅਦਬੀ ਕੇਸਾਂ ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲ ਕੁਗਤਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ : ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਨਵੇਂ ਸੋਮਨੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਤਾਨਾ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਧੋਖਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ

ਅਪੀਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਛੇਰਾ ਮੁਖੀ ਤੇ ਬਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਅਮ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੇਅਦਬੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਾਦੀਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮਾਹੌਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਛੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇਅਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮਾਹੌਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਛੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੂਫੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਟਿਕਟ
ਫੀਸ ਨਹੀਂ

Punjab Lok Rang

ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

No ticket
fee.

'ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ : ਕਲਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉਪਰ ਜਿੱਤ'

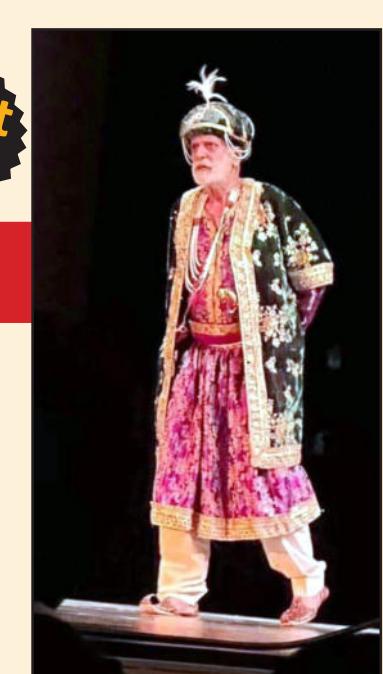
4 ਅਕਤੂਬਰ 2025, ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ, ਸ਼ਾਮ 6.00 ਵਜੇ ਤੋਂ 8.00 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਲੋਂ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ (ਵਿਪਸਾ) ਵਿਖੇ

25ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੀਂ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਐਡਰੈਸ : Sapphire Banquet Hall 24989 Santa Clara St Hayward, CA

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਸਕੂਲ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) : ਯੂ ਟਰੰਪ ਦਾ ਚੈਨਲ 12 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਸੰਕਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ 2020 ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ ਟਿਊਬ ਸਮੇਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਉਪਰ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੇ ਕਵਾਈ

ਭੰਡਾਲ, ਅਮਰੀਕ ਭੰਡਾਲ, ਨਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ,

ਸਿੰਘ ਥਾਂਦੀ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਲਵਾਨ ਜੱਸਾ ਪੱਟੀ ਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਝੂਮਛੋੜੀ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਵਿਪਸਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੀਟਿੰਗ, ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ 3, 4, 5 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੇਵਰਡ ਵਿੱਚ

ਹੇਵਰਡ, ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ - ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੰਸਥਾ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ (ਵਿਪਸਾ)' ਵੱਲ ਆਪਣੀ 25 ਸਾਲਾ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ 3, 4, 5 ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਨੂੰ ਹੇਵਰਡ (ਕੈਲੋਫ਼ਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਪਸਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਜਗਨ ਸਕੱਤਰ ਜਗਜੀਤ ਨੌਜ਼ਹਿਰਵੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਇੰਡੀਆ, ਜਾਪਾਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਆਏ ਕਵੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। 4 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ, ਆਰਟੋਫੀਸ਼ਨ ਇਟੈਲੀਜੈਸੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਉਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ, 'ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਫਰ-ਲੇਖਕ, ਪਾਠਕ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ' ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਨਾਟਕ 'ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ - ਕਲਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉਪਰ ਜਿੱਤ' ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਮੁਹਤਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸਿੰਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ, ਆਰਟੋਫੀਸ਼ਨ ਇਟੈਲੀਜੈਸੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਉਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਗੇ, 'ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਫਰ-ਲੇਖਕ, ਪਾਠਕ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨ' ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਭਲਵਾਨ ਜੱਸਾ ਪੱਟੀ ਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਝੂਮਛੋੜੀ ਪੱਖਕਾਂ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਟੋਨਾਂਟੋ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸੌਢੀ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਗੁਰਾਲ, ਪ੍ਰਭਾਵਿੰਦਰ ਕੁਹਾਲ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਦਿਪ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾਲ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਰਤਿੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਸਤੀਸ਼ ਗੁਲਾਟੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਝੂਮਛੋੜੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ: ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ

ਨਵੰਸ਼ਹਿਰ/ਬੰਗਾ : ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ.
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ
ਵਿਖੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ

ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਆਦਮ ਕੰਦ ਬੁੱਤ 'ਤੇ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਉਪਰਿਤ 100 ਛੁੱਟ ਉੱਚਾ ਤਿਰੰਗਾ ਝੁਲਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਇਹ ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਿਗਸਤੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੰਪਲੈਕਸ 51.70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਲਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਸਮਾਰਕ 'ਚ ਇਕ ਗੈਨ੍ਡ ਥੀਪੈਟਿਕ ਗੇਟ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ 350 ਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਵਿਗਸਤੀ ਲਾਂਘਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਾਈਲਪੁਰ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ) ਵਿਚਲੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਦਾ ਇਕ ਮਾਡਲ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-

ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ
ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ
ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ
ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ
ਲਿਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋਸ਼ ਦਾ ਸਾਥੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ
ਝਲਕ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਗਤਵੰਤ
ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ
ਦਾ ਵੀ ਅਪੁਨਿਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਅਤੇ
ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਕਸੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ

ਚੱਲਣ ਦਾ ਸੌਂਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ
ਮੈਂਬਰ ਮਾਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸੰਤੋਸ਼
ਕਟਾਰੀਆ ਵਿਧਾਇਕਾ ਹਲਕਾ ਬਲਾਚੰਨ,
ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ
ਬੰਗਾ, ਲਲਿਤ ਮੌਹਣ ਪਾਠਕ, ਹਰਜੋਤ ਕੌਰ
ਲੋਹਤੀਆ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜਲਵਾਹਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ
ਸਿੰਘ ਰੌਬੀ ਕੰਗ, ਸਤਨਾਮ ਜਲਾਲਪੁਰ, ਰਾਗਨ
ਅਗਨੀ ਹੋਤਰੀ, ਬਲਵੀਰ ਕਰਨਾਣਾ,
ਪਵਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਿਗੜ,
ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਢੰਡਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ,
ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਝਿੱਕਾ,
ਸੁਖਦੇਵ ਚੱਕ ਗੁਰੂ, ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਕਰਨਾਣਾ,
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲਾਕੀਪੁਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਖੇਤਾਂ 'ਚੋਂ ਰੇਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 7200 ਰੁਪਏ ਮਿਲਣਗੇ; ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ 15 ਤੋਂ ਦਰਿਆ ਬੁਰਦ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 18,800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮਿਲੇਗਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ; ਕੇਂਦਰ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਲਾ ਰਿਹੈ ਢਾਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜ਼ਲਾਸ਼ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਤਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੰਡੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਉੱਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੰਭਲੇ ਨੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੇਤ ਕੱਢਣ ਲਈ 7200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਿਆ ਬੁਰਦ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਸੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 18,800 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਥਾਰੇ ਤਡਸੀਲ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਟੇਟ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ

ਫੇਂਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ 26 ਤੋਂ 33 ਫੀਸਦ ਫਸਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 2000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ, 33 ਤੋਂ 75 ਫੀਸਦ ਫਸਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 6800 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਅਤੇ 75 ਤੋਂ 100 ਫੀਸਦ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 6800

ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 20,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ
 ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ
 ਰਹੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਅਵਜ਼ੇ
 ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ 14,900 ਰੁਪਏ ਦਾ
 ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੂਰੇ
 ਨੁਕਸਾਨੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁੰਗਮਤ ਲਈ 1.20 ਲੱਖ
 ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਲਈ

ਮੁਆਵਜਾ 6500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ
35,100 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੇਮਾਨ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
4.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਲ
ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ
ਸਮਾਂ ਹੈ ਪਰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲਈ ਕੋਈ

ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਿਹਾਰ ਵਰਗੇ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੁਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਂਦਰ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਯੂ ਟੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 1962 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੌਨੇ ਅਤੇ ਨਗਦੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੌਮੀ ਰੱਖਿਆ ਛੰਡ 'ਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਸ਼ਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਕ ਸੈਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2029 ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਖੱਲਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਦੇਣਗੇ।

ਭਰਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ; ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ‘ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ’ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਗ੍ਰਾਹਿ ਮੱਤਰਗੇ ਵਲ ਪਾਹਲ ਵਿਤਾ ਪੇਕਜ ਨੂੰ 'ਟਕਨ ਮਨੋ' ਦੱਸਾਇਆ ਹੈ ਕੰਦਰੀ ਮਦਦ ਦੇ ਲੈ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਨੇ
ਭਿਆਨਕ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ
ਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ
ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ
ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੜ੍ਹਾਂ
ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ
ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲੂ ਸੀਜ਼ਨ 'ਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਡਸਲ ਦੀ
ਖੁਰਿਦ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ 25 ਮਿੰਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਦਿੱਸ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਰਾਵਤ ਮਾਨ ਅੱਜ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਮਹਾਰੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਆਸਵੰਦ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਗਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 1600 ਕਰੋੜ ਦੇ ਐਲਾਨੇ

ਗਹਤ ਪੈਕੇਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਮਦਦ
ਕਰਨ ਦਾ ਭੋਸ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਤੀ ਪੈਕੇਜ
ਨੂੰ 'ਟੋਕਨ ਮਨੀ' ਦੱਸਿਆਂ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ
ਮਦਦ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜ਼ਾਰਿਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ
ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਖੜੇਗਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਅੱਖ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ
'ਚ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।
ਪੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਧਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ

ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ
ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਗਾਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ
ਰੀਆਂ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਥਾਗੀ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਤਰਫ਼ੋਂ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿਣ
ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ
ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹੱਦ ਹੈ।
ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ
ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੇ ਲੰਘੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਅਜ ਮੀਟਿੰਗ
 ਦੌਰਾਨ ਮੁਾਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ 'ਚ ਬੜ੍ਹੋਤੰਗੀ ਲਈ
 ਕੌਂਦਰ ਤੋਂ ਐੱਸ.ਡੀ.ਆਰ. ਐੱਫ. /
 ਐਨ.ਡੀ.ਆਰ.ਐੱਫ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ
 ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ
 ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
 ਨੁਕਸਾਨ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੀ
 ਗੱਲ ਰੱਖੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

(ਵਿਪਸਾ) ਦੀ 25 ਵੀਂ ਵਰ੍ਗੰਢ ਮੌਕੇ 'ਤੇ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ

3-ਅਕਤੂਬਰ, 2025, 5-9 ਸ਼ਾਮ, 4-ਅਕਤੂਬਰ, 2025, 10 ਸਵੇਰ-7 ਸ਼ਾਮ, 5-ਅਕਤੂਬਰ, 2025, 10 ਸਵੇਰ 5- ਸ਼ਾਮ

Venue:

Sapphire Banquet Hall,
24989 Santa Clara St, Hayward, Ca

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ
ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

3 ਅਕਤੂਬਰ, 5-9 ਸ਼ਾਮ

ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਰੰਭ, ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ, ਟੀਨਾ ਮਾਨ ਅਤੇ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਗੁਰੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤਕ ਮਹਿਫਲ ਸਜੇਗੀ।

4 ਅਕਤੂਬਰ, 10 ਸਵੇਰ-7 ਸ਼ਾਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ, ਲੈਕਚਰ, ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ,
ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਵਲੋਂ ਨਾਟਕ,
"ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ-ਕਲਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ" ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ

5 ਅਕਤੂਬਰ, 10 ਸਵੇਰ - 5 ਸ਼ਾਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਰਾਖਤਾ:

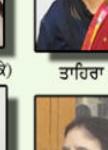
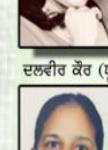
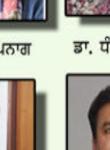
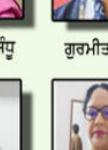
ਕੁਲਵਿੰਦਰ 510-367-2090,
ਜਗਜੀਤ ਨੌਜ਼ਹਿਰਵੀ 510-676-1565

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ:

ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਰਤ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨੂ,
ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਖੀ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਦਿਆਲ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਵੈਚ,
ਮੁਕੇਸ਼ ਸਰਮਾ, ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ, ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਪਸਾਾ ਮੈਂਬਰ।

ਵਿਪਸਾ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਸਭ ਲਈ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਚਾਰ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਹੇਗਾ।

ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਲੇਖਕ/ਸ਼ਾਇਰ:

Sponsors

ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਆਫ਼ ਨਿਊਯਾਰਕ ਇੰਕ.

38-17 Parsons Blvd Flushing New York 11355
222-31 96th Ave Queens Village New York 11429

ਜਨਤਕ ਸੂਚਨਾ

ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੁਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕੀ, ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (bylaws) ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਫਲੱਸਿੰਗ ਅਤੇ ਕੁਈਨਜ਼ ਵਿਲੇਜ) ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਰਜੀ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਐਤਵਾਰ - 31 ਅਗਸਤ, 2025 ਤੋਂ ਐਤਵਾਰ - 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2025 ਤੱਕ ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ 11:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਫਲੱਸਿੰਗ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਗੁਰੂਘਰ, 38-17 Parsons Blvd Flushing NY 11355 ਐਤਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ: ਸਤੰਬਰ 7 ਅਤੇ 21, 2025,
ਅਕਤੂਬਰ 5, 19 ਅਤੇ 26, 2025 ਕੁਈਨਜ਼ ਵਿਲੇਜ ਗੁਰੂਘਰ, 222-31, 96th Avenue Queens Village, NY 11429

ਐਤਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ: ਅਗਸਤ 31, ਸਤੰਬਰ 14 ਅਤੇ 28, 2025, ਅਕਤੂਬਰ 12 ਅਤੇ 26, 2025

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ:

- ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; • ਫੋਟੋ ਆਈ.ਡੀ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਲਾਈਸੈਂਸ/ਪਾਸਪੋਰਟ/ਸਰਕਾਰੀ-ਜਾਰੀ ਆਈ.ਡੀ.;
- ਪਤੇ ਦਾ ਸਥਾਤ (Proof of Address); • ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ \$10 ਹੈ; • ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲੀ ਹੋਣ
- (ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ)। ਧੰਨਵਾਦ, ਚੋਣ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ

ਹਿਮਤ ਸਿੰਘ, 646-358-7745 ਚੇਅਰਮੈਨ, ਚੋਣ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਮੇਟੀ

The Sikh Center of New York Inc.

38-17 Parsons Blvd Flushing New York 11355
222-31 96th Ave Queens Village New York 11429

PUBLIC NOTICE

REGISTRATION FOR MEMBERSHIP IS NOW OPEN

As all members of the Sikh Sadh Sangat are aware, registration for the new membership has begun. As per the constitution bylaws of the Sikh Center, we are in the process of registering new memberships from both Gurudwara(s) (Flushing and Queens Village). In order to encourage participation of the Sikh Sangat, we ask the Sadh Sangat to submit membership application forms. As decided by the management, the registration dates and locations are as follows:

Sunday - August 31, 2025, to Sunday- October 26, 2025 Time: 11:00 AM to 2:00 PM

Flushing Sikh Center Gurughar, 38-17 Parsons Blvd Flushing NY 11355

Sunday Dates: September 7 and 21, 2025 October 5, 19 and 26, 2025

Queens Village Gurughar, 222-31, 96th Avenue Queens Village, NY 11429

Sunday Dates: August 31, September 14 and 28, 2025, October 12 & 26, 2025

Requirements for Registration:

- All applicants must be 18 years or older; • Photo ID, such as Driver's License/Passport/Government-issued ID; • Proof of Address;
- There is a \$10 membership fee; • Please make sure all the documents presented during the membership are original (photocopies will not be accepted).

Thank you Election & Membership Committee

Himmat Singh, 646-358-7745 Chairman, Election & Membership Committee

Mandeep Singh Member, E & MC , Member, Pardeep Singh E & MC

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ - ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ: ਇੱਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
 ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਮ ਹਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੁਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਘੁੜ੍ਹਾਂਵਾਂ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਡਾਗ ਵਿੱਚ ਬਦੂਰ ਪੈਂਫਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਸਿੰਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹਸ਼ਮਲ ਕੌਠੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਬੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੁੰਝੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਸੰਧੁ ਇੱਕ ਉੱਥੇ ਥੋੜਕਾਰ, ਆਲੋਚਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੱਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਪਾਰਾ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੱਤ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੱਕਾਰੀ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਡਾ. ਸੰਧੁ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਡਿ.ਲ ਅਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਸ਼ਮਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੰਗ ਨੂੰ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪਕ ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ : ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

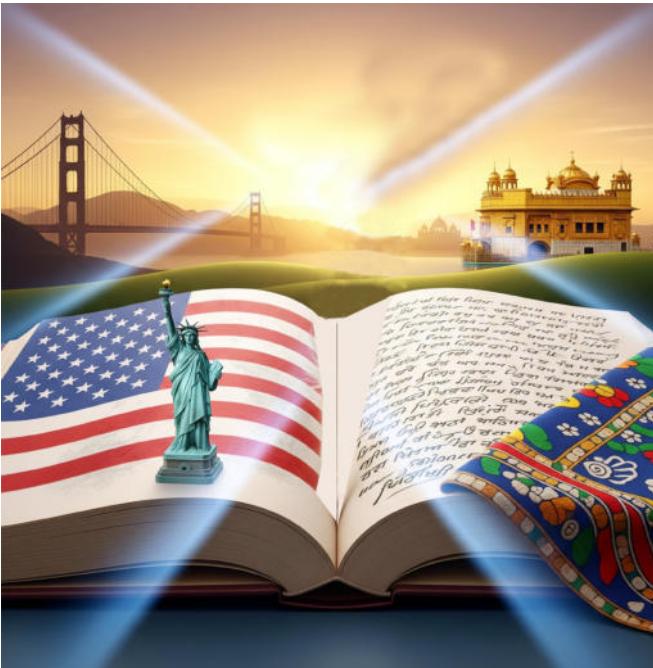
ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰੰਗ:

ਪੇਸ਼ ਹੈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ। ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਦਾ ਖੋਜ ਭਗੂਰਾਲ ਲੇਖ, ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ ਆਦਿ) ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਮੱਧਮ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਇਸ 'ਭੁ-ਵਿਧਾਈ ਸਿਰਜਣ' ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉੱਖਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਪਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਸਿਰਜ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਪੜ੍ਹੀਏ ਇਹ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ...

ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਬਹੁ-ਵਿਧਾਈ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਬਣਤਰ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ) ਇੱਕ ਢੂਘੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਗਜ਼ਲੀਅਤ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੰਦਰਭ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੀਰਤ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਇਗਾਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਲੋਖਣੀ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕੋਂਦਰਿਤ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਚ ਇਕ-ਪਾਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਦੀ ਲੋਖਣੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੁਖਮਤਾ ਅਤੇ ਆਮੀਰੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਲਾਚਾਰ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ—ਖਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਜ਼ਲ ਵਰਗੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ—ਅਕਸਰ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ

ਵਜੋਂ, ਹਕੀਕਤ ਦੀਆਂ
ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ
ਇਹ ਮਾਰਗ ਸੁਪਨਮਈ
ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਮੁੱਹ
ਮੌਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ
ਬਜਾਏ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ
ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ
ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਣ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੀ
ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦਾ
ਦਾਇਰਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ
ਅਰਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਸਗੋਂ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਫੁੱਝਾਈ
ਵਿੱਚ ਉਤਰਦਾ ਹੈ—ਕਵਿਤਾ
ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ, ਜ਼ਲਮ ਅਤੇ
ਵਿਰੋਧ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਦੀ
ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੁਰਿਦਰ
ਸੀਰਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ,
ਉਸਦੀਆਂ ਗਾਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ,
ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਕੇ ਉਤਰਦੀ
ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਸਾਮਰਾਜ, ਜ਼ਲਮ ਅਤੇ
ਵਿਸਥਾਪਨ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਵੇਦੇਸੀ ਜੀਵਨ, ਪਰਵਾਸ
ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆ

ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਲੈ ਕੇ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ
ਸ਼ਾਨਦਾਰਤਾ ਵਿਸਥਾਪਨ ਦੇ
ਵਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂ
ਵਾਲੀ ਕੰਝਾਟ ਵਿੱਚ ਇੱਠ
ਦਰਦਨਾਕ ਪੁਨੀ ਜੋੜਦੰਡ
ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਗੁਰਦੁ
ਉਸਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥ
ਨੂੰ ਛੂੰਘਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਨਿੱਜ
ਇਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ
ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:
ਉਦਾਸ ਗਲੀਆਂ ਸੁੰਨਸਾਣੀ
ਮੰਜ਼ਰ ਮੌਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
ਤਕਦੀਰ ਹੈ ਹਵਾਵ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਈਆਂ, ਸਮਾਂ
ਖੁਦ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਜੋ
(ਸਰਿਦਰ ਸੀਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ - ਭਾਰ
ਦੁਆ, ਪੰਨਾ 38)

ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਾਰਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ
ਸਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪਰਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਹਾਂ
ਦਿਨ ਦਾ ਪੈਗੰਬਰ ਹੈ। (ਸ੍ਰਿਦਿੰਦਰ ਸੀਰਿਜ਼
'ਅਰਪੇ ਅੱਖਗਾਂ ਦੇ ਅਕਸ', ਪੰਨਾ 14)

ਸੀਰਤ ਦੀਆਂ ਗਾਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾ
 ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ
 ਹੋਏ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕਜੱਟ ਵੀ ਕਰਦੇ
 ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਦੀਆਂ ਗਾਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ
 ਕਲਾਤਮਕ ਤਕਨੀਕਾਂ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ
 ਸੰਗੀਤਕ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ, ਅਰਥਾਂ
 ਦੀ ਸੂਖਮਤਾ, ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ,
 ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਪ੍ਰਤੀ
 ਖੁੱਲ੍ਹਾਪਣ, ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ
 ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ—ਉਸਦੀ ਕਿਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਨਿਰੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ
 ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੀ ਗਜ਼ਲ ਲੇਖਣੀ
ਉਸਦੀ ਸਮੱਚੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਿਰਜਣਾ ਤਮਕਤਾ
ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਹਜ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ
ਉਹ ਕਵਿਤਾ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਜਾਂ ਨਾਵਲ
ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਤੇ
ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਅਧਾਰ ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ
ਵਿੱਚ ਛੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਰੇਤ ਅਜਿਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨਾਲ
ਸਿੱਧਾ ਜੁੜਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਾਵਿਕ
ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)

ਟਰੰਪ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ. ਦਿੱਗਜਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਾਅਨੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੇਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੀਚੇ ਦਿਨਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਦਿਲਚਸਪ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਐਲਨ ਮਸਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲੰਮੀ ਮੇਜ਼ ਢੁਆਲੇ ਉੱਚ-ਛੁਪੀ ਵਾਲੇ 33 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਈ ਟੀ. ਦਿੱਗਜ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਅਮਰੀਕੀ ਆਈ.ਟੀ. ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ
ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਰੋਟੀ
ਦੇ ਆਈ.ਟੀ. ਦਿੱਗਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ
ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ
ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਮਹੱਤਤਾ
ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਬਦ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬੋਰਡ ਸਫ਼ਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦਾ
ਪਿਆਨ ਆਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ
ਦੀ ਦੱਸਤੀ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵੀ
ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰੇਕ ਵੱਡੀ
ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਚੰਚਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਰੇ
ਹੁੰਮਹੁਮਾ ਕੇ ਗਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ
ਟਰੰਪ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕਦਮ, ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਵਿਚੋਂ
ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ-

ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ
ਉਹ ਅਮੀਰਕਾ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੇਸ਼ਬੁਕ ਅਤੇ ਮੇਟਾ ਦੇ
ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 600 ਅਰਬ
ਡਾਲਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਪਲ ਦੇ ਟਿਮ
ਕੁਕ ਨੇ ਵੀ ਏਨੀ ਰਕਮ ਹੀ ਦੱਸੀ। ਜਦ ਕਿ
ਗੂਗਲ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪਿਚਾਈ ਨੇ 250 ਅਰਬ
ਜਾਤ ਟਿੱਕੇਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸੱਸ਼ ਕਰੀ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੱਧਰ ਵਾਲੀ ਪੱਧਰ
ਜਦ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤੁ
ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਬਹੁਤ
ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਕੰਪਨੀ
ਦੇ ਸੀ.ਏ.ਓ. ਸਤਿਜ ਨਡੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂ
ਸਾਡੀ ਰਕਮ ਹਰੇਕ ਸਾਲ 80 ਬਿਲੀਅਨ
ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ
ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ'
ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਇਸ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਂਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਮਸਕ ਨੂੰ ਨੰਹਾ
ਸੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਸਕ ਦੇ ਵੱਡੇ
ਵਿਰੋਧੀ ਉਪਨ ਏ. ਆਈ. ਦੇ ਸੈਮ ਆਲਟਰੈਨੈਟ
ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ
ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਨਵੀਂ 'ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਲ
ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਿੱਖਿਆ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ' ਦਾ
ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਲੇ

ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਿਲ ਮੇਟਸ, ਗ੍ਰੌਨ
ਬਾਰਕਮੈਨ, ਸਫਰਾ ਕੈਟਜ, ਡੇਵਿਡ ਲਿੰਪ, ਸੰਜੇ
ਮੇਹਰੋਤਾਰਾ, ਵਿਵੇਕ ਰਣਦਿਵੇ, ਸ਼ਿਆਮ ਸੰਕਾਲ
ਅਲੈਕਜ਼ੈਂਡਰ ਵਾਂਗ, ਜੇਰੇਡ ਇਸਾਕਮੈਨ ਵਾਂਗ
ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ
ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਈ। ਟੀ. ਡਿੱਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ
ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣਾ-ਸਮਝਣ
ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਈ। ਟੀ. ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਾਂ
ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ
ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਟਰੰਪ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਿ
ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਏ.ਆਈ. (ਮਸਨਈ ਬੁੱਧੀ ਹੈ)

ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ
ਆਨਲਾਈਨ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰਮ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ
ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਇਤਿਰਾਜ ਦਾ
ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਮਜ਼ਾਵਾ
ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰਾ
ਵਾਪਰ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਏਂਆਈ। ਨੂੰ
ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ
ਏਂਆਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਖਤਰਿਆਂ ਸੰਬੰਧ
ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ।
ਗਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ
ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲਾਂ
ਦੇ ਸੀ.ਐਚ. ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।
ਦਰਅਸਲ ਡੈਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਮਕਬਰਾ
ਏਂਆਈ। ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰਿ

ਕਦਮਾਂ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਲ ਦੁਨੀਆ ਦ
ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਸੀ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇਸ ਵਿਚ
ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਹਨ।
ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਤੀ
ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਜੰਗ
ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਜੰਗ
ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਸੀ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ
ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਸੰਭਾਵਿਤ
ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੀਟਿੰਗ
ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ
ਉਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਏ.ਆਈ.
ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ
ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਲ
ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵਜਾ
ਦਿੱਤਾ। ਟਰੰਪ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਚੀਨ ਕੌਲ ਆਪਣਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ ਤਾਂ
ਅਮਰੀਕਾ ਕੌਲ ਆਪਣੀ ਤਕਨੀਕ ਹੈ। ਚਲਦੇ-
ਚਲਦੇ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਇਕ ਢੂਸਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ
ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਾਰੇ
ਆਈ.ਟੀ. ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੇ
ਤਾਗੀਫ ਕੀਤੀ। ਟਰੰਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਵਾਰ-ਵਾਰ
'ਉੱਚ-ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ' ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ
ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਟਰੰਪ
ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਕਾਨੋਸ਼ਾਨ'।

ਸਾਜਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਫੇਅਰਫੈਕਸ ਕੌਂਟੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ

ਸ੍ਰ. ਸਾਜਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰ. ਹਰਕਮਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ (ਰੋਬੀ ਜੀ) ਦੇ ਹੋਣਗਾਰ ਥੇਟ ਨੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਮ ਰੈਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫੇਅਰਫੈਕਸ ਕੌਂਟੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਮੱਝਾ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੰਜਾਬ) ਹੈ। 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਅਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਵਰਜੀਨੀਆ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਚੰਗਾ ਬਤੀਤ ਕਰਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਣਮੱਤੀਆਂ, ਸ਼ਾਨਮੱਤੀਆਂ ਮਹਾਨ ਪਦਵੀਆਂ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ
ਕਰਨ ਉਪਰ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਸੱਜਣਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ ਜੀ ਵਲੋਂ:

ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ ਵਰਜੀਨੀਆ

ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੰਖ ਆਗੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ

ਯੋਗ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਯੋਗ ਗੁਰੂ
ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸੀਵੀ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ
ਸਰਬੱਧ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਇਸ
ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ
ਸ੍ਵੰਮੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
(ਐਸਜੀਪੀਸੀ) ਨੂੰ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈਕ
ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ
ਪੁੱਚ ਕੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ
ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਚੁੱਭੀ
ਲਗਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ
ਆ ਕੇ ਮਿਲੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ
ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੀਰਿਤ
ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਬਤ ਸੁਰਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਗਰਾਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕਨ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ
ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਹਰ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ
ਨਾਂ ਰੱਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰ.
ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰ. ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਸੋ ਪਿਛੋਂ ਪਿੰਡ ਮੰਨਣ ਦੇਨਾਂ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰਿਕਾ ਤੋਂ ਫੇਰਾਵੇਰਸ ਕੌਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਕਰਦਿਆਂ ਵਰਜੀਨੀਆ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ੍ਰ.
ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ
ਕੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕਰਨ। 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ'
ਅਖਬਾਰ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਹੋਏ।

ਸ੍ਰ. ਰਮਨੀਕ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਮੀ 'ਚ ਹੋਏ ਭਰਤੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਖਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਸ੍ਰ. ਰਮਨੀਕ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰ. ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਕਲਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਮੀ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਤੁਪ ਕੌਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚਾਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੀਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ। ਰਮਨੀਕ ਦੇ ਦਾਦਾ

ਜੀ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਜੋ
ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਆਰਮੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਚਾਚਾ
ਜੀ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ
ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਖਬਰ ਸਾਡੇ ਵਰਜੀਨੀਆ ਤੋਂ
ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਕਲਮ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਸਾਡੀ
ਅਖਬਾਰ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਹੈ।

**ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਮਲੈਂਡ, ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ : ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹਗੱਜ**

ਸਰਹਿਦ : ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੂਬਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਮਲੈਂਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਤੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਅਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਕਤ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਗੁਰਗੌਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤਲਵਾੜਾ
ਵਿਖੇ ਜਥੇਦਾਰ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾੜਾ ਦੇ
ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਿਲਣੀ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਕੌਮ
ਨੂੰ ਇੱਕਸੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ
ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਫੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਦੀ

ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ
 'ਚ ਪੱਗੜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ
 ਪੱਗੜੀਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ
 ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੜ੍ਹਰੋਜ਼ ਨੇ ਅੱਗੇ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ
 ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੋਂ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ
 ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖੀ
 ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੇ ਉੱਦਮ
 ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ
 ਇਕ ਮੁਹਿਮ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ
 ਲਈ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ
 ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੇ

ਦਿਲਜੀਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ 'ਐਂਡ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ' ਦੇਸ਼ ਸੰਸਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਮਕੀਲਾ' ਲਈ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ 2025' 'ਚ 'ਇਕ ਅਦਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਰਬੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ' ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਆਰਟਸ ਐਂਡ ਸਾਈਂਸਜ਼ ਨੇ ਨਿਉਯਾਰਕ 'ਚ

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ
ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਚ ਇਹ ਫਿਲਮ
ਇਕਲੌਡੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਵਜੋਂ
ਉਭਰੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਦੱਸਾਂਗ ਨੂੰ
ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਮਰ ਸਿੰਘ
ਚਮਕੀਲਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ 'ਚ

— ਦੇਖਣ ਵਿਅਕਾ ਗਿਆ ਸਾ ਜਸ ਦਾ
’ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ
ਗਈ ਸੀ।

DAILY USA

The Silence of the Desks: How Immigration Fear is Erasing Students from Classrooms.

Image source : Social Media

WASHINGTON - A climate of fear created by the Trump administration's strict immigration policies is causing a sharp drop in school attendance among immigrant children. A new report from the National Center for Educational Statistics (NCES) found attendance has plummeted by 15-20% in districts across California, Texas, and New York.

The report links the decline directly to "zero-tolerance" policies and increased ICE enforcement. Parents say they are too afraid of being detained to bring their children to school, while teachers report an "atmosphere of dread." Advocacy groups are calling it a "silent crisis," warning that an entire generation's future is at risk as education is disrupted by

India Crowned Asia Cup

Champions After Thrilling Final!

India's cricket team has won the Asia Cup 2025 title, securing a brilliant 5-wicket victory over Pakistan in a nail-biting final in Dubai on Monday.

Following their incredible win, the victorious players and staff

came together on the field for a joyful team photograph. The powerful display of unity and celebration marked a proud moment for the team and sparked joy among fans across the country.

Pargat Singh welcomes nod for Sikh jathas to Pakistan for Guru Nanak Parkash Purab

Chandigarh, (Daily USA) : Congress MLA Pargat Singh welcomed the decision to allow Sikh jathas to visit Pakistan for the Parkash Purab of Guru Nanak Dev Ji, calling it a reflection of the community's collective voice of faith.

"Congratulations to the entire Nanak Naam Leva Sangat—it is your united voice of faith that the Centre had to finally listen to," he said in a post, framing the

development as a matter of religious dignity rather than political contention.

"This is not about politics but about the dignity of our traditions and the right of Sikhs to pay obeisance at sacred sites," he noted, adding, "May every step taken in devotion strengthen peace and respect."

Pargat Singh shared the remarks on X, underscoring that the permission for jathas aligns with longstanding community sentiments tied to key Sikh heritage sites across the border.

U.S. Military Imposes Draconian Beard Policy, Sparking Outrage Among Sikhs

The U.S. military has enacted a stringent new policy on beards, a decision that creates insurmountable barriers for observant Sikh soldiers to serve in accordance with their faith. Under the new directive, soldiers with religious beards face being

barred from critical duties and combat roles. Sikh organizations are vehemently condemning the move, calling it a direct assault on religious freedom and a grave dishonor to the long and proud legacy of Sikh military service.

Sikhs Demand Justice at UN, Accuse India of Assassinations and Human Rights Abuses

Sikhs Demand Justice at UN, Accuse India of Assassinations and Human Rights Abuses

NEW YORK - (Daily USA) The United Nations became a flashpoint for dissent today as Sikh organizations held a major protest to condemn the Indian government's "destructive policies" during a speech by External Affairs Minister S. Jaishankar. The protest was a direct challenge to India on the world stage, focusing on demands for the freedom of Sikh political prisoners and the creation of an independent homeland, Khalistan.

Protesters accused the Indian government of orchestrating a transnational campaign of repression, including the alleged assassination of Sikh activists living abroad. They

claimed Prime Minister Narendra Modi deliberately skipped the UN General Assembly to avoid facing international scrutiny over these killings and mounting U.S. trade pressure. "This is a calculated conspiracy to cripple our nation," one speaker

declared, alleging that recent floods in Punjab were deliberately caused by Indian authorities to inflict economic devastation. The unified message from the large, multi-state crowd was clear: the struggle for Sikh rights and sovereignty will not be silenced.

Roughly 2 million federal employees are now on mandatory unpaid leave.

America Grinds to a Halt: Government Shutdown Leaves Millions in Limbo

Washington - (Daily USA) A workers without pay. The political stalemate in the U.S. funding failure has paralyzed

Congress has triggered a nationwide government shutdown, furloughing 2 million

Trump Admin Slams Brakes on Immigrant Truckers

New Rules Threaten Livelihoods of 200,000 Immigrant Truck Drivers

Washington, (Daily USA) Following a series of horrific road accidents, the Trump administration is cracking down on undocumented immigrants working in the trucking industry.

Under new, stricter regulations, a Commercial Driver's License (CDL) will no longer be issued based solely on a work permit, putting the future of hundreds of thousands of drivers at risk.

According to the new law, obtaining a CDL will now be mandatory for drivers to be either a Green Card holder or a U.S. citizen. The Federal Motor Carrier Safety Administration (FMCSA) has warned that this move will

directly impact nearly 200,000 current drivers, while shattering the trucking dreams of over 20,000 trainees.

Furthermore, individuals who are seeking or have been granted asylum will also no longer be eligible to operate commercial trucks. Statistics show that out of 3.8 million truck drivers in the United States, approximately 200,000 are undocumented and now face the threat of unemployment. A government agency clarified that in several

fatal accidents between January and August of this year, the truck drivers involved were found to have an illegal immigration status, which resulted in multiple fatalities. However, the door will not be completely closed for immigrants with work permits; they will be required to appear in person annually to renew their licenses, a process that will add to their difficulties.

UP Chief Minister Honors Sikh Pilgrimage in a Heartwarming Gesture

Uttar Pradesh / In a beautiful display of communal harmony, Uttar Pradesh Chief Minister Yogi Adityanath warmly welcomed the 'Shri Guru Tegh Bahadur Sandesh Yatra' to his official residence in Lucknow.

The pilgrimage, which honors the profound legacy and sacrifice of the ninth Sikh Guru, Shri Guru Tegh Bahadur, was received with great respect. As a special

gesture, the Chief Minister was presented with a portrait of the revered Guru, marking a moment of shared reverence and unity.

Vibrant Procession in Amritsar Honors Sacred Sikh Anniversary

The streets of Amritsar were filled with joyous energy and devotion on Sunday as Nihang Sikhs led a spectacular religious procession to celebrate a momentous occasion. Marking the 421st anniversary of the first installation of the Guru Granth Sahib, the holy scripture of Sikhism, the community came together in a beautiful and spirited display of faith. ??

With heartfelt religious slogans echoing through the air and

traditional ceremonial swords held high, the procession was a powerful tribute to Sikh heritage and unity. The event brought a

splash of color and a profound sense of community spirit to the city, celebrating a cornerstone of their faith.

Sikh-American Lobby Puts Pressure on U.S.

Congress to Confront India Over Pilgrimage Ban

A California-based advocacy group has launched a major appeal to U.S. lawmakers, urging them to take concrete diplomatic action against India for blocking a major Sikh pilgrimage, creating a new foreign policy challenge for Washington.

FREMONT/CALIFORNIA, (Daily USA) A significant diplomatic test is landing on the desks of the U.S. Congress after the American Sikh Caucus Committee, a prominent advocacy group, called for direct U.S. intervention against a controversial decision made by the Indian government. The committee is mobilizing to pressure lawmakers following India's ban on Sikh citizens traveling to Nankana Sahib in Pakistan.

"A Heartless Attack on Faith": Sikhs Denied Access to Holiest Shrine Thousands of devotees are left heartbroken as a sudden travel ban prevents them from visiting the birthplace of their

founder, Guru Nanak. Global Sikh bodies are now appealing to the U.S. for help.

The appeal outlines a clear, three-

Dr. Pritpal Singh Convener, American Sikh Caucus

pronged strategy for Washington: issue a formal bipartisan condemnation of the ban, deploy the U.S. Ambassador in New Delhi to apply diplomatic pressure, and introduce a Congressional resolution

affirming the right of religious minorities to access their holy sites globally.

This campaign places U.S. lawmakers in a delicate position, forcing them to weigh the strategic importance of the U.S.-India partnership against America's stated commitment to championing human rights and religious freedom on the world stage. The response from the American Sikh Congressional Caucus and the State Department will be closely watched, serving as a barometer for how the U.S. intends to handle rights issues with its key allies.

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ-ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਦੋ ਵਾਰ ਤੈਅ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ; ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਰਿੰਦਰ ਬਵੇਜਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : 1980ਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਨਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ 'ਹਮਲੇ' ਦੇ ਢੱਤੋਂ ਅਖ਼ਰੀ ਪਲ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਖੁਲਾਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਹਰਿੰਦਰ ਬਵੇਜਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ, 'ਦੇਅ ਵਿੱਲ ਸ਼ੂਰੂ ਯੂ, ਮੈਡਮ: ਮਾਈ ਲਾਈਫ ਬ੍ਰੂ ਕਨਫਲਿਕਟ' ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿੱਸਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ

ਇੰਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ (ਆਈ ਸੀ ਸੀ) 'ਚ ਹੋਏ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ?' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਅੱਸ ਅੱਸ ਪੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਕਰੀਬ

ਸੀ ਕਿ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ) ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਾਗਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ 'ਤਕਨੀਕੀ ਖਾਬੀ' ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੰਬਾਲਾ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਟਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਗਿਆ ਹੋਰਾਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੌਰਾ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੁਨਰ ਸ਼ੁਰੂਜੀਤ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਜ਼ਿੰਦਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਝੰਗੜ ਭੈਣੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੁੱਰਕਾ ਵਿਖੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਿੱਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਤਹਿਤ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿੰਦੇ ਦੇ 13 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ 25 ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 5,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਲਈ 5,000 ਲੀਟਰ ਡੀਜ਼ਲ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ 25 ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 5,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ) ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਵਸਤ ਦੀ ਜਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਂਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੀੜਤ ਇਲਾਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤਾਜ਼ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਸਥਾਨੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਈ ਦਰਾਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਕਾਲਾ ਦੌਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੁੜ ਉਹ ਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇੜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। 2012 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵੱਲੋਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਬਦ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਭਾਈ ਰਾਜੇਆਣਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ : ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤਾਜ਼ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 50 ਮਿਲਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਕਰਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਤੋਝਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੰਬਾਲਾ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਟਾਵਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 50 ਮਿਲਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਕਰਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਤੋਝਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੰਬਾਲਾ ਨੇੜੇ ਹੀ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 50 ਮਿਲਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਕਰਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਤੋਝਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੱਬੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿੰਦਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਜ਼ਬਾਨ ਨਾਲ ਗੁਜਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਲੜਣਗੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਲਾਂ; ਕਿਹਾ- 'ਜਿਤਾਂਗੇ ਜ਼ਰੂਰ ?'

ਅਗਲੀ ਲੜਾਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ: ਬਲਕੌਰ ਸਿੱਧੂ

ਮਾਨਸਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਲਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਬਣਿਆ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਚੈਂਪੀਅਨ

- ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ ਖੇਡੀ ਜੇਤੂ ਪਾਰੀ • 5 ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ
- 41 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਫਾਈਨਲ 'ਚ ਹੋਈ ਟੱਕਰ

ਦੁਬਈ : ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਏ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5 ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ 9ਵੀਂ ਵਾਰ ਇਹ ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੱਤ 'ਚ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਤਿਲਕ ਨੇ ਅਜੇਤੂ 69 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਦੁਬਈ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਖੇਡੀ ਗਏ ਇਸ ਮੈਚ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਟਾਸ ਜਿੱਤ ਕਿ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਪਿਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਯਾਦਵ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਗੋਂਦਬਾਜ਼ਾਂ

ਨੇ ਪਾਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ 19.1 ਓਵਰਾਂ 'ਚ 146 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ ਸਮੇਟ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਲਦੀਪ ਨੇ 4 ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਚੌਥੇ ਓਵਰ 'ਚ 3 ਵਿਕਟ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਸਰ ਪਟੇਲ, ਵਰਣ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਤੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੁਮਾਰਾਨ ਨੇ 2-2 ਵਿਕਟ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ। ਪਾਕ ਦੇ ਸਲਾਮੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਰਹਾਨ (57) ਨੇ ਅਰਧ ਸੈਂਕੜ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਵਰਣ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਨੂੰ ਆਉਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਗੜਦੀ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਤ

ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਕਟਾਂ ਗੁਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਾਕ ਦੇ ਚੌਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਦੋਹਰੇ ਅੰਕ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਚ ਸਕਿਆ। ਤਿੰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਮੁੰਨਦ ਹਾਰਿਸ, ਸ਼ਾਹਿਨ ਅਫਗ਼ਾਨੀ ਤੇ ਫ਼ਾਰੀਮ ਅਸ਼ਰਫ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕੇ। 147 ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਟੀਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਪੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਲਾਮੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸ਼ੁਭਮਨ ਗਿੱਲ ਅੱਜ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਏ। ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ ਦੂਜੇ ਓਵਰ 'ਚ 5 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਟ ਹੋ ਗਏ। ਕਪਤਾਨ ਸੁਰਿਆਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ ਵੀ ਇਕ ਦੌੜ ਬਣਾ ਵਿਕਟ ਗਵਾ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਭਮਨ ਗਿੱਲ ਵੀ 10 ਗੋਂਦਾਂ 'ਤੇ 12 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਉਟ ਹੋ ਗਏ। ਭਾਰਤ ਨੇ 20 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ 3 ਵਿਕਟਾਂ ਗਵਾ ਲਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਮਹਰੋਂ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਤੇ ਸੰਜੂ ਸੈਮਸਨ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੈ ਪਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਅਰਧ ਸੈਂਕੜ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ 77 ਦੌੜਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੈਮਸਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਚੌਥੀ ਵਿਕਟ ਵੀ ਗਵਾ

ਲਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤਿਲਕ ਵਰਮਾ ਨੇ 41 ਗੋਂਦਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਚੌਬਾ ਟੀ-20 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਧ-ਸੈਂਕੜ ਬਣਾਇਆ। ਤਿਲਕ ਤੇ ਸ਼ਿਵਮ ਦੂਬੇ ਨੇ 5ਵੀਂ ਵਿਕਟ ਲਈ ਅਰਧ-ਸੈਂਕੜ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਮਹਿਜ਼ 10 ਦੌੜਾਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵਮ ਦੂਬੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਆਪਣਾ 5ਵਾਂ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ। ਸ਼ਿਵਮ 33 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਆਉਟ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਲਕ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਆਏ ਰਿਕੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਚੌਕਾ ਜਤਿਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 59 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ

ਭਾਰਤ ਅੱਠ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ 269 ਦੌੜਾਂ; ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਆਲ ਆਉਟ 211 ਦੌੜਾਂ

ਗੁਹਾਟੀ : ਇੱਥੇ ਆਈਸੀਸੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ 59 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ 47 ਓਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ 269 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਟ ਹਸਨੀ ਪਰੇਰਾ ਵਜੋਂ ਡਿੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ 14 ਦੌੜਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਾਤੀ ਨੇ ਕਲੀਨ ਬੋਲਡ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਵਿਕਟਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਡਿੱਗਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੈਚ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸਕੋਰ 124/6 ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ (53) ਅਤੇ ਅਮਨਜੇਤ ਕੌਰ (57)

ਕੀਤਾ। ਮਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ 47 ਓਵਰਾਂ ਵਿੱਚ 8 ਵਿਕਟਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ 269 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਟ ਹਸਨੀ ਪਰੇਰਾ ਵਜੋਂ ਡਿੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ 14 ਦੌੜਾਂ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਾਤੀ ਨੇ ਕਲੀਨ ਬੋਲਡ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਵਿਕਟਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਡਿੱਗਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੈਚ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸਕੋਰ 124/6 ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ (53) ਅਤੇ ਅਮਨਜੇਤ ਕੌਰ (57)

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦਰਗਾਹੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸ਼ੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੰਸਰਾ MA Eco from GN University ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਗੋਲਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੋਹਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਛਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜੈਕਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪੱਕਿਆ ਪਕਾਇਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਾਰੇ ਅਹਿਮ ਤੱਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 50,000 ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ‘ਸਾਡੇ ਲੋਕ’ ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਛਾਪਕੇ ਅਸੀਂਮ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। - ਸਭਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ।

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਸਰਾ
ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ (ਅਮਰੀਕਾ)

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਂਧੇ)

ਮਰਿਆਦਾ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ
ਜਿਹਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਾਨਕਸਰ
ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਵਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗਈ।

੧- ਭਾਈ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਫੈਨ ਨੰਬਰ (ਅਮਰੀਕਾ) 559 994 2088
(ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ
ਬਾਬਾ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾ
ਕੀਤੀ ਉਥੋਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ, ਸੰਪਟ ਪਾਠਾਂ ਦੇ
ਵੀ ਮੁਖੀ ਸਨ)

੨- ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ PHD
(phone no. 96461-31321)

੩-S. Waheguru Pal Singh
Lawyer Patiala Courts
(Phone no. 6284102261)

੮- Bhai Gagan Deep Singh Ji
Singhra Karnal
(Phone no. 86503 33013)

੫-S. Gurprit Singh

Retd. Engineer California USA
(phone 916-635-1247)
ੴ-ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੌਟਾ ਸਾਹਿਬ
ਵਾਲੇ
(ਫੋਨ ਨੰਬਰ 94181-00113)
ਹੁਣ ਆਈਏ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਰੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਧੰਨ ਬਾਬਾ
ਈਸ਼ਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਜਦੋਂ 1950
ਵਿੱਚ ਨਾਨਕਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਰੰਭੀ ਸੀ ਤਾਂ
ਬਾਬਾ ਈਸ਼ਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਹੁ ਬ ਹੁ ਮਰਿਆਦਾ ਨਾਨਕਸਰ

ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਤੇ ਜਾਂ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚਾਰਨਾ
ਨੌਜਵਾਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਹੁਨਰ ਦਾ ਸਮੀਖਨ
ਮੁੱਲ ਇੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ। ਦੂਜਾ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰਨਾ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਤਾਂ ਨਹੀਂ
ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 18 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਬਿਨੈਨ ਆਫ਼
ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝਗਲ ਬਣਾਉਣਾ
ਵਿਚ ਅਧਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ।
ਕੋਈ ਕਿਉਂ ਆਵੇਂਨਾ ?

ਪੰਜਾਬ ਸਰੋਤ

ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਂ ਬਣਾਏ, ਬਸ ਇਸ 'ਤੇ 'ਮਡ ਇਨ
ਇੰਡੀਆ' ਦਾ ਲੇਬਲ ਲੱਗਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਪਛਾਣ ਬਣੇਂਗੀ। ਇਸ ਪਹਿਲ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ
ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵਸੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ
ਵਧਸ਼ ਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ,
ਕੀ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਮੁੜ
ਆਉਣਗੇ? ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਰਚ
ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਧਪਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸੈਰ-
ਸਪਾਟੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਮਣ ਜਾਂਦੇ
ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀਆਂ
ਸੜਕਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ
ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਸਹਿਰ, ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ
ਦੀਆਂ ਬਹਸਤਾਂ ਵਿਚ ਟੁੱਟੀਆਂ, ਟੋਇਆਂ ਤੇ ਪਾਣੀ
ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ
ਗਲੀਆਂ-ਨਾਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉੱਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ

ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਛੁਟੇ
ਕਸ਼ਿਆਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਸਭ ਪਾਸੇ
ਇਕ ਜਿਹੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਭਾਵੇਂ ਪੁਲਿਸ,
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਤੇ-
ਕਿਤੇ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ
ਸਭ ਕੁਝ ਉਲਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਚਾਰ-
ਚੁਫੇਰੇ ਲੁੱਟਖੋਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੇ
ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਸੰਕਟ, ਚੰਗਹਿਆਂ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ,
ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਪੈਦਲ ਚੁੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ
(ਛੁੱਟਪਾਬ) 'ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦਾ
ਕਬਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਖਾਨੀ ਤਾਂ
ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ
ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿਟਾਂ ਦੇ ਸਫਰ ਨੰ ਪ੍ਰਗ ਕਰਨ

ਲਈ ਘੰਟੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ
ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਠ੍ਹੇ
ਸੌ ਵਾਰ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਵਿਚੇਸ਼ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਕਿਸੇ ਜੋ ਖਮ
ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੇਸ਼-ਪ੍ਰੈਮ ਦੀ
ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਮਾਈ ਪੂਜੀ
ਦਾ ਇੱਥੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣ
ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੇ ਤੁਹਾਡਾ
ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਮੁਸਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ
ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਤਾ ਭਿੱਸਟਾਚਰ
ਖਰਤਮ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇ, ਯਕੀਨ ਨਾ
ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ
ਖਗੀਦਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ,
ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਵਿੱਤੀ
ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਪੰਥਿਨ ਲਈ ਹੋਰੇ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਹੂਲਤ ਟੈਕਸ (ਰਿਸ਼ਵਤ) ਤਾਂ ਦੇਣਾ ਹੀ
ਪੈਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਆਪਣੀ ਹਿਮਤ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ
ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ
ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਗਿਹਦੇ ਭਾਰਤੀ ਵਾਪਸ
ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ
ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਮਿਲਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ
ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਣਾ
ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ 'ਚ
ਜੇਕਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ,
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਪੂਜੀ ਤੋਂ ਇਲਵਾ
ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਢੰਗ ਵੀ
ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ।

ਜਾਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੇ ਮੁੜਨ ਦਾ ਕਗਰ
ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਭਾਰਤੀ
ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ
ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਾਦਾ,
ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਤੁਜ਼ਗਾਰ
ਦਾ ਜੋ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੁ ਕੇ ਆਏ
ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਧ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਜਾਣ ਤੇ ਰੋਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ/
ਹੁਨਰ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਵਧਦੀ ਬੇਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੇ ਢਣਾਅ ਦਾ ਮਹੱਤ ਹੈ। ਇਹ
ਸੁਝਾਅ ਬਚਕਾਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ
ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜਾ, ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕਮਾਂ

ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਸੀਲ
ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ
ਆਧੁਨਿਕ ਯੋਗ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ
ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਸੌਖਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ
ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਾਗਰ
ਲਈ ਜਾਣ ਪਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਕੁਝ ਲਾਭ
ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ?
ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਏ ਕਿ ਲੋਕਾਂ
ਦਾ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਅਰਥਾਵਿਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਆਕਰਸ਼ਿਕ ਨਾ
ਰੋ। ਇਹ ਸਭ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਕੈਰੀਅਰ
ਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਭਾਰਤੀ
ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਤੇ ਪੋਦੇਵਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ
ਰਹੇਗੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਢਲੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਟਿਕਾਊ ਤੇ
ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।
ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤ

ਨਿਊਯਾਰਕ: UN ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰੋਸਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ਕਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (UN) ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਂਗਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ UN ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਥਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਧਾਰਾਉਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਹੋਮਲੈਂਡ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ) ਦੀ

ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲ੍ਹੇਂਦ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਧਾਰਕ ਰਵਾਈਏ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦਬਾਅ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਸ ਵਾਰ UN ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਭਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਖੜਾ ਛੈਮ ਦੇ ਗੇਟ ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਹੜ੍ਹ

ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ 'ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਖੱਬੋਪੱਖੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਪਾਰਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਅੰਦਰ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਝੂਠਾ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਫਲਸਫ਼ਾ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਅਰਧ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ੇਖ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਵੰਦੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹੇਂਦ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੱਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਅਛੂਤ" ਸਮਝ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਹੀ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ-ਬਣਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸੱਭਣ ਨਾ ਵੱਡੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਹੁੰਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਰੇਮੰਡ ਐਰੋਂ ਦੀ The Opium of the Intellectuals ਹੈ।

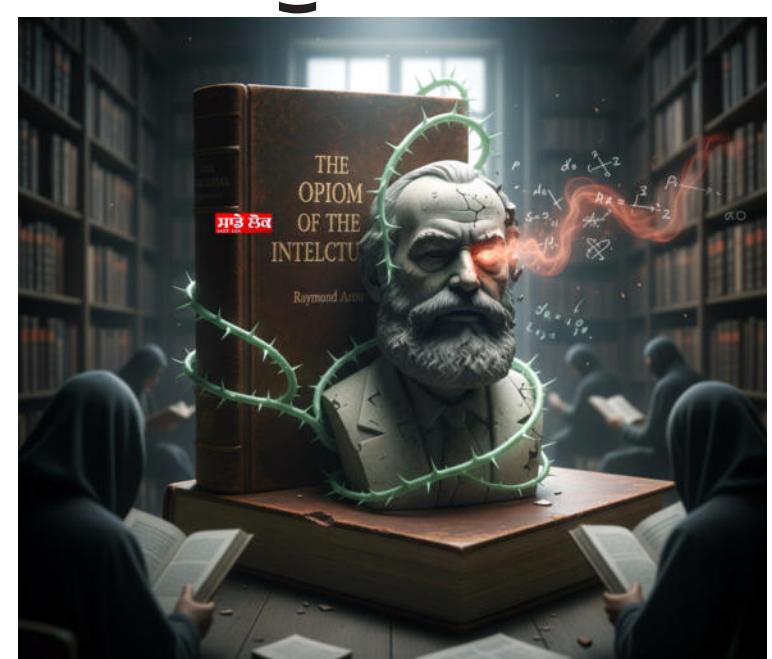
ਐਰੋਂ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਦੀ ਬੇਹੁੰਦ ਤੱਥੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਸੌਨੀਅਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਅਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਲਮਾਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਗੁੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ "ਇਨਕਲਾਬੀ ਲੋੜ" ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਐਰੋਂ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਪੱਥਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ-ਬਣਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸੱਭਣ ਨਾ ਵੱਡੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਹੁੰਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਰੇਮੰਡ ਐਰੋਂ ਦੀ The Opium of the Intellectuals ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੈਤਿਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਪਾਰਕ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਐਰੋਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰਪਾਰਕ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ "ਮਿਥਕਾਂ" ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਮਿਥਕ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇਹ ਇਨਕਲਾਬ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਰੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਇਨਕਲਾਬ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੀਆਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀਆਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਮਿਥਕ ਪ੍ਰੋਲਿਤਾਰੀ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਪਰਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੀਓਤ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਰੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਇਨਕਲਾਬ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੀਆਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀਆਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਕਥਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਫੀਸ ਆਪਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਆਈਟੀਡਿਲੋਜੀ, ਖਾਸਕਰ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਜ਼ਲਮ

ਕਿਤੇ ਹਨ। ਤੀਜਾ ਮਿਥਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਕ ਹੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸੋਚ ਮੰਨਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਰੋਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸੇ ਇਕ ਰੋਥੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ; ਬਲਕਿ ਉਹ ਪੇਚੀਦਾ, ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕਪਾਸਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐਰੋਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛਮ ਦੀ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਰਾਜ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਜੇ ਸੋਚਮੁੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪੱਖੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਚਾਰਪਾਰਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਆਪਣੇ-ਅਪ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਰੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸੀਸ਼ਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਸੋਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰ ਅਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਪਾਰਕ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਵਿਕੁੱਤ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਜੋ ਸੋਚ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜਕੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਵਾਹਾ ਕਰ ਦਿੱਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਭਾਰ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਥੋਪੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਥੋਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵੀ ਇਕ ਦੁਨੀਆ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਭਾਰ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਥੋਪੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਥੋਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵੀ ਇਕ ਦੁਨੀਆ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਭਾਰ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਥੋਪੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਇਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਥੋਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵੀ ਇਕ ਦ

ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੇਈਜ਼ਤੀ ਹੋਵੇਗੀ : ਟਰੰਪ

ਨਉ ਯਾਰਕ / ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 7 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਵੱਡੀ ਬੇਈਜ਼ਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਆਜ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਆਟਰਕੋ 'ਚ ਫੌਜੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਹਮਾਸ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਅਰਬ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੱਲ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗਆਜ਼ਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੇਵਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਅੱਠ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ

ਚੰਗਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।
 ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ?
 ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ
 ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਂਝੀ ਕੰਮ
 ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ
 ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਡੱਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ
 ਦਿਮਾਗ ਬਾਰੇ ਤੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ
 ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਬਾਰੇ ਇਕ
 ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਹੋਵੇ... ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਇਕ
 ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ
 ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਾਹਤ
ਸਮੱਗਰੀ, ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦਿੱਸੀ ਕੁਝ ਰਾਹਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈ
ਭਾਗੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ
ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ
ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਬੀ ਪਿਛਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ
ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝ
ਰਹੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਅੱਜ ਪੁਸ਼ਟਾਨ ਵੱਲੋਂ
ਰਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ
ਲਿਆ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਕਿੱਟਾਂ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ, ਤਰਪਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਾਲ ਇੰਡੀਲੀਜ਼ਨ (ਏਆਈ) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਅਦਬੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਏਆਈ

ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਸ਼ਾਮਾਨ
ਅਤੇ ਡਸਲਾਂ ਦਾ ਭਾਗੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਗਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ
ਪਿਛ ਵਾਸੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹੜ੍ਹ
ਨੇ ਸਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਥੋਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ
ਮੁਸਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਨ ਵੱਲ
ਮਿਲੀ ਇਸ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੌਸਲਾ
ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੰਪੀਲ ਕਰਦੇ
ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਾਵਜ਼ਾ ਵੀ
ਜਲਦੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।’

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭੋਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਕਿ ਠੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਹਰ ਸੰਭਵ
ਮਦਦ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ
ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ
ਮੱਦੋਂਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ
ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ
ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ
(ਏਕਾਈ) ਗਾਹੀ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ਼
ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ 'ਤੇ
ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਸ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਖਹਿਰਾ ਭਰਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਐੱਬੂਲੈਸ਼ ਭੇਟ ਸ੍ਰੀ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆਂ ਨਿਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਖਹਿਰਾ ਭਰਾਵਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸ੍ਰ. ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵਲੋਂ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ 30 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀ ਇਕ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਇਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੂਲੈਂਸ ਦੀ ਚਾਬੀ ਖਹਿਰਾ ਮੱਝਾ ਨਿਵਾਸੀ ਖਹਿਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਮੱਝਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਸ ਉਦਮ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਥੇ ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਹ

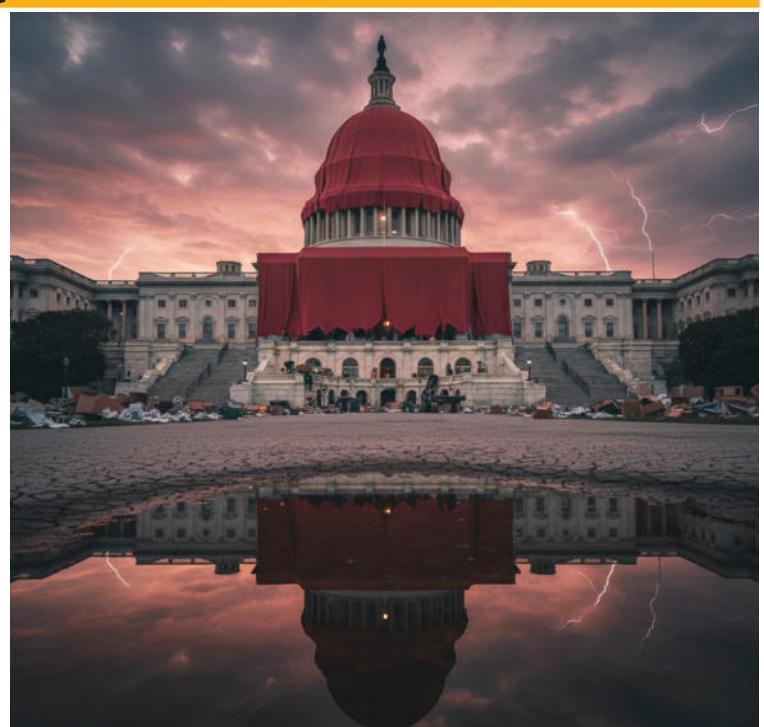
ਐਂਬੁਲੇਸ਼ਨ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੌਂ ਨੇ ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਮੱਝਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬੋਟਿਆਂ ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਕਸਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਲਕਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਹੂ, ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਖਹਿਰਾ ਮੱਝਾ, ਸ੍ਰ. ਕੰਦਨ ਸਿੰਘ ਅਠੌਲਾ, ਸ੍ਰ. ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਗੋਨਾ ਚੱਦ, ਸ੍ਰ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਲੱਗਾ ‘ਤਾਲਾ’

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਟਡਾਊਨ: 20 ਲੱਖ ਮੁਲਾਕਾਮ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਛੁੱਟੀ ਤੇ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਠੱਪ

ਵਾਸ਼ਿਗਟਨ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਚ 22ਵੀਂ ਵਾਰ ਸ਼ਟਡਾਊਨ : ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਭਾਗ ਬੰਦ, ਜਨ-ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਸ਼ਸਥਾ, ਸੁਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਨੱਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫੰਡਿੰਗ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਸ਼ਟਡਾਊਨ" ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ 22ਵਾਂ ਸ਼ਟਡਾਊਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਮੁੱਖ ਅਸਰ? : ਇਸ ਸ਼ਟਡਾਊਨ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 20 ਲੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਅਦਾਰੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰਕਿਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ : ਸ਼ਟਡਾਊਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 13,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਈ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਆਪਣੀ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਸਿਕ ਬੇਗੁਜ਼ਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ
ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੂਚਕ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਾਰੀ ?
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਰੀ
ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ
ਰਿਟਾਈਰਮੈਂਟ ਅਤੇ ਅੰਪੰਗਤਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦਾ
ਰਹੇਗਾ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਡ ਪ੍ਰਗਟਾਮਾਂ

ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ, ਅਤੇ
ਯੂ.ਐਸ. ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2018-
19 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸ਼ਟਡਾਊਨ 35 ਦਿਨ
ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ
ਅਰਬਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 3 ਬਿਲੀਅਨ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ
ਸ਼ਟਡਾਊਨ ਕਿੰਨਾ ਲੰਬਾ ਚੱਲੇਗਾ, ਇਹ
ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਨ 'ਤੇ
ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਏਆਈ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ

ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਾਮੇਲੀ
ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ
ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਆਅ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਦੀ
ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੋ ਰਹੀ
ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਅੱਜ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਮਤੀ ਸੁਆਅ
ਪਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿੰਗ
ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ
ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਦੀ 'ਤੇ ਨੇਕੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੁਸਹਿਰਾ

ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਚੰਗਿਆਈ—
ਬੁਗਈ, ਪੁੰਨ-ਪਾਪ, ਨੇਕੀ-ਬਦੀ, ਸੱਚ-ਝੂਠ ਅਤੇ
ਇਮਾਨਦਾਰੀ-ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਆਉਂਦੇ
ਹਨ ਪਰ ਪਾਪ, ਬਦੀ, ਝੂਠ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ
ਐਤਿਆਚਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਗਈਆਂ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਭਰ੍ਹੂ
ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਗਿਆਈ, ਪੁੰਨ, ਨੇਕੀ, ਸੱਚ
ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਪੈਂਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਤੇ ਅਨਿਆਂ ਚੰਡ ਕਰਕ
ਖੜਮ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸੁੱਗ ਚੰਡ ਪਾਪ,
ਝੂਤ, ਅਨਿਆਂ, ਬਦੀ ਤੇ ਐਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ
ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ
ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ
ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ
ਦੀਆਂ ਪਾਈਆ ਹੋਈਆ ਪੈਂਦਾਂ ਆਉਂਦ ਵਾਲੀਆਂ
ਪੀੜੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ
ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਤਿਉਹਾਰ
ਤੇ ਪਰਵ ਦੇ ਰੂਪ ਚੰਮਨਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ
ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਸੁਨੋਹਾ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਗਾਣ
ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੇ
ਆਦਰਸ਼ ਚਰਿੰਤਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉੱਤਮ ਪੁਰਸ਼ ਬਣ
ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ, ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਭਾਅ, ਸਮਗਰਪਣ,
ਦੂਰ-ਅੰਤੇਸ਼ੀ, ਉਚੀ-ਸੁੱਖੀ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਵੱਖ ਫੈਸਲੇ
ਲੈਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਗ ਪੁਰਸ਼ ਬਣਾ
ਦਿੱਤਾ। ਆਉਂਦ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਆਦਰਸ਼ ਪੁਰਨ ਜੀਵਨ ਤੇ ਚਰਿੰਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਮ ਪੁਰਸ਼ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੇ ਜੀਵਨ
ਦੀ ਇਹ ਲੀਲਾ ਦੁਸ਼ਕਿਰਦ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਹ ਲੀਲਾ ਪਿਛਲੇ
ਸੱਥੀ ਸੱਖੇ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਾਣੀ ਕਾ ਕਹੀ ਗੈ।

पिं. विजै कमार

ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਮੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਇਹ
ਦਰਸਾਉਣੀ ਹੈ ਕਿ ਉਤਮ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ
ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਗਹੀਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੂ ਅਤੇ
ਸਨਮਾਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ
ਹੁੰਦੇ ਚੰਗੇ ਮਨਉਣੇ ਸ਼ੁਭ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੁਸ਼ਟ ਤੇ
ਅੱਡਿਆਚਾਰੀ ਲੋਕ ਜੁਗਾਂ ਜੁਗਾਂ ਤੱਕ ਨਿਦੇ,
ਦੁਤਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਮਾਇਣ ਦੇ
ਰਚਨਾਕਾਰ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਦੀ
ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਚੰਡਿਤਾਂ ਦੀ
ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਪੁਰਾਂ ਦੇ
ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਬੱਧ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ

ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਤਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਬਣ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੋਧਿਆ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ 14 ਸਾਲ ਲਈ ਬਨਵਾਸ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਨਵਾਸ ਭੇਜਣ ਵਾਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੈਕਰੀ ਨੂੰ ਪਿਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਤਿਕਾਰਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਭਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵੈਰ ਭਾਵ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਗੱਦੀ ਤੋਂ ਉਹੀ ਬੈਠੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਛਮਣ ਨੂੰ ਮੰਗਿਆ ਨਾਂਅ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਰਾਮ) ਨੂੰ ਬਨਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਮਾੜੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਪੁੱਤਰ, ਭਰਾ, ਪਤੀ, ਰਾਜਾ, ਮਿੱਤਰ, ਬਣਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਪੂਰਨ ਚਰਿਤਰ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਭਰਤ ਦਾ ਚਰਿਤਰ ਸਮਾਜ ਲਈ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਰਨਾਦਾਇਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਨਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਕੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਛਮਣ ਦਾ ਚਰਿਤਰ ਆਦਰਸ਼ ਭਰਾ ਅਤੇ ਦਿਉਰਾਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਚੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਰਾਮ ਨਾਲ ਬਨਵਾਸ ਜਾਣ ਲਈ ਜਿੱਦ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਸਰਵਵਣ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੌਦਿਆਂ ਉਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਤੀਰਬਾਂ ਤੋਂ ਲਿਜਾਣਾ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਰਵਵਣ ਪੁੱਤਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਸੀਤਾ, ਸਲੋਚਨਾ, ਮੰਦ੍ਰਸਤੀ, ਕੌਸਲਿਆ, ਸਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ

ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਰਾ ਕੁੰਭਕਰਨ, ਖਰ ਅਤੇ
ਦੂਖਣ ਦੇ ਨਿਦਿਣ ਯੋਗ ਚਰਿਤਰ ਦੋਵੇਂ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣ
ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਾ ਦਸ਼ਗੁਰ ਤੇ ਭਗਵਾਨ
ਰਾਮ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਇਸ ਲਈ
ਬਣ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਨਿਭਾਉਣ
ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਏ। ਮਾਤਾ ਸੀਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ
ਨਾਲ ਬਨਵਾਸ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਰਾਵਣ ਦੇ ਅੰਤਿਮਾਚਰਾਂ
ਤੋਂ ਨਾ ਫਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀਬਰਤਾ ਧਰਮ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ
ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਚਰਿਤਰ
ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਗਵਣ ਯੋਗ, ਵਿਦਾਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ
ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪੀ, ਹੰਕਾਰੀ, ਅੱਤਿਆਚਾਰੀ
ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਦੇ ਅੰਗੁਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ
ਚਰਿਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਚੰ
ਨਿੰਦਨਯੋਗ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਿਆ। ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦਾ
ਤਿਉਹਾਰ ਇਸ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾ
ਰਿਗਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ
ਚਰਿਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਮਇਣ ਦਾ ਹਰ ਆਦਰਸ਼
ਪਾਤਰ ਮਹਾਨ ਸੁਨੇਹੇ ਸਾਂਭੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਮਾਇਣ ਦਾ
ਹਰ ਪਾਤਰ ਨੇਕੀ-ਬਦੀ, ਪਾਪ-ਪੁੰਨ, ਸੱਚ-ਝੂਠ,
ਨਿਆਂ-ਅਨਿਆਂ, ਚੰਗਿਆਈ-ਬੁਗਈ, ਗੁਣ-ਅੰਗੁਣ,
ਠੀਕ-ਗਲਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅਸੀਂ
ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਮ ਦੀ ਲੀਲਾ ਦੀਆਂ
ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ
ਦੇ ਪੁਰਥ ਨੂੰ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ
ਵਿਚ ਪਾਪ, ਬਦੀ, ਕੁੜ, ਅਨਿਆਂ, ਅੱਤਿਆਚਾਰ,
ਅੰਗੁਣ ਅਤੇ ਬੁਗਈਆਂ ਲਾਗਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।
ਨੇਤੀ ਮਿਨ ਸ਼ਾਸ਼ੀ ਜੰਨਿਆਸੀ ਨਿਆਂ ਜੀ ਕਾਵਦਾ

ਪੇਤਲੀ ਪੈਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ
ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਲਚ, ਸਵਾਰਥ, ਈਰਖਾ,
ਹੰਕਾਰ, ਪ੍ਰਿਣਾ, ਹਸਦ, ਬੋਨੀਮਾਨੀ, ਬੇਵਿਸ਼ਵਸ਼ਾਸੀ ਤੇ
ਝੁਠ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਾਮ ਲੀਲਾ ਕੇਵਲ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਦੁਸਹਿਰੇ
ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਕੇਵਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੀ ਹਾਂ। ਮਾਇਣ
ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਰਵਣ, ਮੇਘਨਾਦ ਤੇ
ਕੁੰਭਕਰਨ ਦੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਤਲੇ ਹੀ ਸਾਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗਣ ਅਤੇ ਬੁਗਈਆਂ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਚੌ
ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵਧਦਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਵਧ ਰਹੇ
ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਚੰਡੇ ਤਰੇਤਾਂ ਛੂੰਘੀਆਂ ਹੋ
ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੁਕਮਾਨ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਤੋਂ
ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਮ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ
ਨਫਰੀ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਰਤਾਂ ਆਪਣੇ
ਮਰਿਆਦਤ ਰੂਪ ਦੀ ਗਹਿਮਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦੀਆਂ ਜਾ
ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਦਰਸ਼ ਅਤੇ ਵਡਾਦਾਰ ਮਿੱਤਰ ਬੀਤੇ
ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਦੁਸਹਿਰਾ
ਕੇਵਲ ਇਕ ਤਿਉਹਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ
ਮਾਨਵਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ
ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੇ
ਉਚੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਿਥੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀਆਂ
ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਾਂਗੇ।

ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ 'ਦੁਸਹਿਰਾ'

ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦਸ਼ਮੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰਾਵਣ ਦਾ ਵਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ ਤਉਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚੇਦਸ਼ਮੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਦੁਸ਼ਹਿਰ' ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸੰਸਿਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਦਸੀ' ਦਾ ਅਰਥ ਦਸਾਨਾਂ ਭਾਵ 10 ਮੁਖ ਵਾਲੇ ਰਾਵਣ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹਾਰ' ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਰਾਮ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹਾਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤਉਹਾਰ ਪਰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਅੱਛਾਈ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ ਰੀ ਰਾਮ ਦੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਨਵਾਸ ਸਮੇਂ ਰਾਵਣ ਨੇ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਦਾ ਹਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਸੀਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ ਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਦਸ ਦਿਨ ਜੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਚੇਂਗ ਰਾਵਣ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਇਆ।

ਨੂੰ ਬਦੀ ਤੇ ਨੈਕੀ ਦੀ ਸਿੱਤ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵੱਡਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਕਿਰੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਦਸ ਪਾਪਾਂ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਪ, ਲੋਭ, ਮਦ, ਮੋਹ, ਮਦ, ਹੰਕਾਰ, ਆਲਸ, ਹਿਸਾ ਅਤੇ

ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਦੈਤ ਮਹਿਸੂਸਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਯੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਨੌਂ ਦਿਨ ਅਤੇ ਨੌਂ ਰਾਤਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸਰ ਦੈਤ ਦਾ ਵਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਯੋਧਾ ਨਗਰਤਰੇ ਕਾਲ ਚੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। **ਆਸਾਵਿਨ** ਚੌਗੀ ਦੇ ਤਿਆਗ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁਸਹਿਗਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਉਹਾਂ ਚੌ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪੁਤਲੇ ਅਤੇ ਝਾਕੀਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਹਨ। ਰਾਵਣ, ਕੁੰਭਕਰਨ ਅਤੇ ਮੇਘਨਾਦ ਦੇ ਪੁਤਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਚੇ ਲੋਕ ਬੁਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦਾ

ਨਗਤਿਆਂ ਚ ਸਿੱਧੀ ਕਿਸ਼ਨ ਪਾਲ ਛਾਬੜਾ, ਗੋਰਾਇਆ ਪ੍ਰਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
 ਪ੍ਰਪਤੀ ਚ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਇਸ ਦਿਨ ਜਲੇਖੀ ਖਾਣ
 ਸ਼ਾਸ਼ਿਕ ਹੋਣੀ ਹੈ?

ਵਿਜੇ ਦਸ਼ਮੀ (ਦਸ਼ਹਿਰਾ) ਸਿਰਫ ਇਕ ਤਿਉਹਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਝੂਠ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ, ਸਾਹਮ ਦਾ, ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਰਥ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦਾ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦੀ ਤੇ ਨੌਜੀ ਦੀ ਹੋਸ਼ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ ਦਿਨ ਰਾਵਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ ਦਾ ਦਰਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੇਲ-ਜੋੜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਰਾਵਣ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸਤੇਗਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਦਸ਼ਹਿਰੇ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਭਗਤੀ ਭਾਵ ਨੂੰ ਜਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਗੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸਮੇਂ ਚੌਥੇ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਲੋਕ 5 ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਜਾ ਦੇ 7ਵੇਂ, 8ਵੇਂ, 9ਵੇਂ ਅਤੇ 10ਵੇਂ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਸਪਤਮੀ, ਅਸਟਮੀ, ਨੌਵੰਥੀ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮੀ ਦੇ ਨੌ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸੰਸਿਕਾ ਦੇ ਹੀ ਕੁਝ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਰਿਮਾਇਣ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਝੂਠ ਅਤੇ ਬੁਗਈ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਪਰ ਅੱਛਾਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਇਕ ਨਾ ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਟ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਇਸ ਮਾਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਗਵਾਨ ਵੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਰਿਗਾਂ ਦੇ ਚੁਫੁੰਹੂ ਵੀ ਵਸੋਨਿਤ ਕਾਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਚੰਗ ਰਾਬਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਚੰਗ ਲੂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਥੱਣ ਯੋਗੁ ਰੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਪੁਤਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਤੋਂ ਝੂਠ, ਕਪਟ ਅਤੇ ਛਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਚੰਗ ਅਮਲ ਚੰਗ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਸਾਰਖ ਹੋਵੇਗਾ।

**ਬਦੀ ਉਪਰ ਨੇਕੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ
ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਰਾਵਣ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ : ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ**

- ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਜੜਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ,
ਰਾਮਾਇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ,
ਰਾਵਣ, ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ
ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ
ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕ ਉਸਨੂੰ ਬਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ
ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ
ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਨ ਰਾਵਣ ਅੱਜ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ
ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧਾ ਪਰ ਵੱਡਾ ਸੰਭੇਤ
ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ
ਤਿਉਹਾਰ ਮੌਕੇ ਰਾਵਣ ਦੇ ਪੁਲਤੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਦੇ ਮੰਚਨ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ
ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਨੇਕਾਂ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪੁਤਲਾ-ਨਿਰਮਾਣ: ਇੱਕ ਮੌਸਮੀ ਪਰ ਵੱਡਾ ਉਦਯੋਗ : ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਤੋਂ ਭੁਕ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਵਣ, ਕੁੰਭਕਰਨ ਅਤੇ ਮੇਘਨਾਦ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ, ਦਿੱਲੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਾਰੀਗਰ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰੀਗਰ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਈ
ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਨਤ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਬਾਂਸ ਦੀਆਂ
ਖੱਬੀਆਂ ਨਾਲ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਕਾਗਜ਼
ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਢੱਕਣ, ਰੰਗ-ਰੋਗਨ
ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟਾਕੇ ਭਰਨ ਤੱਕ, ਕਈ
ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਨਰਮਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ
ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਕਾਨੀਗਰਾਂ
ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਬਾਂਸ, ਕਾਗਜ਼, ਰੰਗ ਅਤੇ ਪਟਾਕੇ
ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਲਾਭ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਿਰਫ ਪੁਤਲਾ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਮਲੀਲਾ ਦਾ ਮੰਚਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਭੁਜਗਾਰ : ਰਾਮਲੀਲਾ ਦਾ ਮੰਚਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਜੀਵਿਤ ਪੰਧਰਾ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦੇ
ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਮਲੀਲਾ
ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਲੀਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ
ਸਮਾਗਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ,
ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ
ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਇੱਕ
ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨੂੰ ਦੱਸਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਿਗਿਆਨੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਿਗਿਆਨੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
ਮੌਲੇ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਰੱਣਕ : ਜਿੱਥੇ ਵੀ
ਰਾਮਲੀਲਾ ਦਾ ਮੰਚਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਵਣ ਦੇ
ਪੁਰਲੇ ਸਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਵੱਡੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ,
ਖਿੱਡੇਣੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ, ਝੁਲੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੁੱਟੇ-ਮੋਟੇ ਵਧਾਰੀ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ

ਵੇਚ ਕੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਾਵਣ
ਦਹਿਨ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ
ਛੱਡਾ ਹਲਾਗਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਚਾ : ਕਝ ਸਥਾਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਦੀਸੌਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਸਰਖ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਕਾਵਣ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਗਾਵਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੋਟਲ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਗਾਈਡ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਜਗਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬੇ ਪੈਦਾ ਹਨ।

ਸਿੱਖ : ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਾਤਰ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪੰਚਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਤਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਵਧਾਰੀਆਂ ਤੱਕ, ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਕੋਈ ਅਖਿੰਗ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਪਾਨ ਤਾਤਕ' ਨਾਲ

ਦਾ ਸਾਸਥ ਤੁ ਤ ਸਹਨ ਰਵਣ ਨਾਲ
ਜੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ
ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਦੇ ਅੰਤ
ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ
ਤੁਹਾਗਾਰ ਦਾ ਸਾਪਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ:
ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦਸਾ ਸਿਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਦਿਮਾਗ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਅੰਤ ਵੀ
ਉਸਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਅਤੇ ਕੰਕਾਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨ ਰਾਵਣ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ
ਉਸਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਵਿੱਚ
ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹੰਕਾਰ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਪੜਾਵ ਅਤੇ

ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਖਿਆਦਾਇਕ
ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ
ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਵਿਦਵਾਨ
ਅਤੇ ਸ਼ੋਨੇ ਦੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ
ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ
ਜਾਗਰੂਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਾਮਨਾਵਾ ਕਾਰਨ ਤੁਥਾਹ ਹ ਗਿਆ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਲੋਕ' ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ
ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਭਕਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਛੁੱਧੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਗੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ 'ਸ਼੍ਵੇਤ' ਜਾਂ 'ਸੌਗ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਦੇ ਜਿਕਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਸ਼੍ਵੇਤ' (ਮਾਤਰਮ) ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ

ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ।

ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ: ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਥਾਹ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ, ਢੱਲਤ ਅਤੇ ਗਿਆਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੰਭਦ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

ਜਾ ਫੁਰਸਾਉਂਦ ਹਨ:
ਕਿਉਂ ਗਵਾਲ ਮਰਾ ਅਵੇਤਿ

ਕੁਲ ਰਾਵਣ ਸੁਰਖ ਅਚਾਤ ॥
ਲੁਟੀ ਲੁੰਗਾ ਸੀਜ ਸਭੇਤਿ ॥ (ਅੰਗ ੩੩੮)

ਲੁਧਾ ਲਕਾ ਸਾਸ ਸਹਾਡੀ ॥ (ਅਗ ੨
ਲੰਬਾ ਗਾੜ੍ਹ ਸੋਨੇ ਕਾ ਭਾਈਆ ॥

ਮੁਰਖ ਰਾਵਣ ਕਿਆ ਲੇ ਗਇਆ ॥

(ਅੰਗ ੧੧੯੫)

ਰਾਵਣੁ ਦਹਸਿਰੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜੇ ਰਾਮੁ

(ਅੰਗ ੫੮)
ਅੰਧੁਲੈ ਦਹਿਸਿਰ ਮੂੰਡ ਕਟਾਇਆ ਰਾਵਣੁ

ਮਾਰਿ ਕਿਆ ਵੱਡਾ ਭਿੰਨਿਆ ॥ (ਅੰਗ ੩੫੦)
 ਸੇਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਗੁਰੂ ਰੰਖ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਵਣ ਦਾ
 ਜ਼ਿਕਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ
 ਪਾਤਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸੋਗੋਂ
 ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ—ਖਾਸ ਕਰਕੇ
 ਹੰਕਾਰ, ਕਾਮ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ—ਨੂੰ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੇਧ
 ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਵਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ
 ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ
 ਦੁਨਿਆਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ
 ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਸ਼ਾ ਤਥਾਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਧੂਆਂ, ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ: ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਘੁੱਟਿਆ ਦਮ

- ਨਾ ਮੰਨੇ ਕਿਸਾਨ, ਨਾ ਲੱਭਿਆ ਹੱਲ : ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਧੂਏਂ ਚ ਗੁਆਚਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ
- ਸਮੱਝਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਸੇਕ ਵਿੱਚ ਸੜ ਰਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਬੇਵੱਸ ਲੋਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) 2 ਅਕਤੂਬਰ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਖ਼ਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੰਧੇਰ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਝੋਣ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੰਡ ਪੰਧੇਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਇੱਕ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਧੂਏਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਗੁਬਾਰ ਉੱਠਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਹਾਲੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸਾਂ ਦਾ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਪਟਿਆਲਾ : ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਚ ਵੱਡੇ ਛਰਕ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੇ-ਸਕੇਲ 4600 ਗ੍ਰੂਡ ਪੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਅਣਮਿੱਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸਾਂ ਦਾ ਧਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅੰਕੁਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮਹਾਂਸਾਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਕੁਰ ਨੇ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਕਵਿਡ ਡਾਇਟ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੰਕੁਰ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸਾਂ ਨੇ ਸਿਹਤ ਮੰਡੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਮ ਟਾਊਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਆ ਕੇ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ।

ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ ਵੀ ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ

ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਧੂਰੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਸੁੱਕੀ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਅੱਗ ਨੇ ਧੂਰੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਧੂਏਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੌਤੀ ਪਰਤ ਛਾ ਗਈ। ਇਸ ਧੂਏਂ ਕਾਰਨ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਣ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਬਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਬਨ ਮੌਨੋਆਕਸਾਈਡ ਅਤੇ ਮੀਥੇਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ

ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਜਸੀਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਕੀੜੇ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਅਸਰ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਦੇ ਝਾੜ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਧੂਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸੇ ਦੇ ਮੰਜ਼ੀਜ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜੁਗਮਾਨੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ

ਜਸੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੋਲਕਾਤਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਭੁਗੀ

ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੂਮਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਰੱਦ

ਕੋਲਕਾਤਾ/ਜਲੰਧਰ : ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੰਗ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਦੀ ਰਿਹਾਇਆ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੂਮਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਸੱਦਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ।

ਇਹ ਸਮਾਗਮ 14 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਨੇਤਾਜ਼ੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC), ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕੋਲਕਾਤਾ, ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤੰਤ੍ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਕਿਉਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦੇ, ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਆਈਪੀਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ' ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੁਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਮਾਣੇਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੂਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੂਮਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਇਤਿਰਾਜ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧੂਮਾ ਦੀ 'ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨੇੜਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਵਾਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਤਿਰਾਜ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧੂਮਾ ਦੀ 'ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨੇੜਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਧੂਮਾ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੇਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, 'ਜਦੋਂ ਇਤਿਰਾਜ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧੂਮਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨੇੜਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਧੂਮਾ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੇਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, 'ਜਦੋਂ ਟਕਸਾਲ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਫੇਸਲਾ ਕੀਤਾ।'

ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਾਬਾ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਤਿਰਾਜ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧੂਮਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨੇੜਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਧੂਮਾ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੇਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, 'ਜਦੋਂ ਟਕਸਾਲ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਫੇਸਲਾ ਕੀਤਾ।'

ਕੰਜਕਾਂ : ਦੇਵੀ ਪੂਜਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ

ਕਾਸ਼, ਕਿਤੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਬੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਆਂਡਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਬੱਚੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਪੈਗਾਮ ‘ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥’ ਨੂੰ ਲੜ ਬੰਨਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਭਾਰਤ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ ਹੁੰਦਾ। ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਬੋਲੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਇਹ ਲੇਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸੋ ਆਓ, ਅੱਜ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ‘ਕੰਜਕਾਂ’ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਣੀਏ। - ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਕੰਜਕਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਨਿਆ ਪੂਜਨ ਜਾਂ ਕੁਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਨਗਤਿਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਪੂਰਵਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਬਾਲ ਰੂਪ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਗਤਿਆਂ ਦੇ ਅੱਠਵੇਂ ਦਿਨ (ਅਸਥਮੀ) ਜਾਂ ਨੌਵੇਂ ਦਿਨ (ਨੌਮੀ) ਨੂੰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਦਾ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਰੂਪ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ

ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਛੂੰਘੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਦੇਵੀ ਭਗਵਤ ਪੁਰਾਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਧਰਨ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੰਡਾਸੁਰ ਨਾਮਕ ਦੈਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਰਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ

ਗੁਆਂਢ ਤੋਂ 2 ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੰਜਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 9 ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਨੌ ਰੂਪਾਂ (ਨਵਦੁਰਗਾ) ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ੁਨ੍ਹੂਂ ‘ਲੰਗੂਰ’ ਜਾਂ ‘ਲੈਂਗੜਾ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਭੈਂਕੇ ਜਾਂ ਹਨੂਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੂਜਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੜ੍ਹਾਅ:

- ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਚਰਨ ਪੂਜਾ:** ਜਦੋਂ ਕੰਜਕਾਂ ਘਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੌਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਭਾਂਡੇ (ਪਰਾਤ) ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ, ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੂੰਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਵੀ ਦੇ ਘਰ ਆਗਮਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

- ਆਸਨ ਅਤੇ ਤਿਲਕ:** ਪੈਰ ਧੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਜਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਆਸਨ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ

ਰੋਲੀ ਜਾਂ ਕੁਮਕੁਮ ਦਾ ਤਿਲਕ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਕਸ਼ਤ (ਚਾਵਲ ਦੇ ਦਾਣੇ) ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

- ਮੌਲੀ ਬੰਨ੍ਹਣਾ:** ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਿੱਧਾ ਦੇਵੀ ਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।

ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼

4. ਭੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦ: ਪੂਜਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਕੰਜਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਖਾਸ

ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸਦੇ ਛੂੰਘੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ

ਵਿਆਹ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅੱਧੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਸਕੇ। ਉਦੋਂ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇੱਕ ਕੁਮਾਰੀ ਕੰਨਿਆ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਭੰਡਾਸੁਰ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਲਈ ਲਲਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਂ ਵੈਸ਼ਨੌ

ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਛਲਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਦੀ ਵਿਧੀ

ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਅੰਢੇ-

ਮਾਂ ਦੁਰਗਾ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

5. ਦਕਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਤੌਹਣੇ:

ਕੰਜਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੰਜਕਾਂ ਨੂੰ ਦਕਸ਼ਣਾ (ਪੈਸੇ)

ਅਤੇ ਤੌਹਣੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੌਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਲ,

ਖਿਡੜੇ, ਕੱਪੜੇ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ

ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਹੈ।

6. ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ: ਅੰਤ ਵਿੱਚ,

ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕੰਜਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਛੂਹ ਕੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਦੇਵੀ ਦੇ ਘਰ ਆਗਮਨ 'ਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ

ਧਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਵੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

• ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ: ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਂਡਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਆੱਡਤ ਵਿੱਚ ਦੇਵੀ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

• ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਛਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ:

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਿਰਛਲ ਅਤੇ

ਪਵਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਇਸੇ

ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਹੈ।

• ਵਰਤ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ: ਨਗਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਕੰਜਕ ਪੂਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤ ਅਧੂਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਵਰਤ ਬੇਲੂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੰਜਕਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ

ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਕਥਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸੁਖ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿੱਖ ਜਥਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਅਟਾਰੀ, (ਐਮ੍ਬੂਤਸਰ) : ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਗੁਰਪੁਰਬ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਮਾਂ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਂਦਿ ਤੀਂ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪਸੀ ਤਾਲੁਕਾਤ ਸੰਬੰਧ ਸਭ

ਪ੍ਰਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੱਦ ਰਸਤੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪੋ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰੇਟ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਭੇਜਣਗੇ ਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਸੌਂਪ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਲੱਗਣ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੱਦ ਰਸਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਬੁਸੀ ਬੁਸੀ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੱਦ ਰਸਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣਗੇ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਟਰੱਕਿੰਗ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ
ਸੰਕਟ, 'ਕੱਚੇ' ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋਏ ਦਰਵਾਜ਼ੇ
ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੋਣਗੇ ਰੱਦ, ਇੰਡੀਆਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਮਚੀ ਹਾਹਾਕਾਰ !

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟਰੱਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਟਰੱਕਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿੱਖੜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੁਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮਰਸੀਅਲ ਡਾਗਾਈਵਰ ਲਾਈਸੈਂਸ (CDL) ਜਾਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵੈਸਲੇ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਡਾਗਾਈਵਰਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਤੇ ਲੱਗਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੁਣ CDL ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਗਾਈਵਰ ਦਾ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੈਡਰਲ ਮੋਟਰ ਕੈਰੀਅਰ ਸੇਟਟੀ ਐਂਡ ਮਨੀਜਨਟ੍ਸਟ੍ਰੈਨਿੱਸ਼ਨ (FMCSA) ਨੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਲੱਖ ਮੈਜ਼ਜ਼ੂਦਾ ਡਾਗਾਈਵਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ, ਜਦਕਿ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਰਨ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹੁਣ ਕਮਰਸੀਅਲ ਟਰੱਕ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਣਗੇ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 38 ਲੱਖ ਟਰੱਕ ਡਾਗਾਈਵਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 2 ਲੱਖ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕ ਗਈ ਹੈ।
 ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ
 ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਅਗਸਤ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਵੇ
 ਕਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟਰੱਕ
 ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦਾ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਸ ਗੈਰ
 ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ
 ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗਵਾਉਣੀ ਪਈ
 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ
 ਲਈ 34* ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ
 ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਖੁਦ ਪੇਸ਼
 ਕੇ ਆਪਣਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੀਨਿਊ ਕਰਵਾਉਣਾ
 ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੋ
 ਵਧਣਗੀਆਂ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸ੍ਰ. ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ
ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਸਟਾਫ ਦਾ ਅਤਿ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : 24 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ

ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ
ਗਰਾਊਂਡ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਤ੍ਤਾਤੀ ਨੂੰ
ਸੌਂਪਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਈਡੀ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ
ਪਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ
ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ
'ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ,
“ਤੁਹਾਡਾ ਪਤਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿੰਖ ਪੱਗ ਕਿਉਂ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ
ਹੈ ?” ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਪੂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ
ਆਪਣਾ ਚੌਣ ਆਈਡੀ ਕਾਰਡ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ, ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਟਾਫ ਨੇ ਸ਼ੱਕ
ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੋਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਮਿੰਗਾਪੁਰ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ?”, “ਭਗਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ

ਹਨ ? ”, “ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿਖਾਓ ”, “ਤੁਸੀਂ ਪੱਗ ਕਿਉਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੈ ? ”, “ਤੁਸੀਂ ਕਾਲੇ ਕਿਉਂ ਹੋ ? ”, ਅਤੇ “ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਜਾਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਬਣੋ ? ”। ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਦਿੱਖ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜੀਵਨ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਪੀਰਜ ਨਾਲ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਟਾਫ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰਿਆ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਬੋਠਡਿੰਗ ਪਾਸ ਜਾਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਵਨ ਸਿੱਖ, ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਨੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਏਅਰਲਾਈਨ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15, 19 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰਕਾਰ, ਸਖ਼ਤ ਇਤਤਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ

ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਉਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਮੋਹਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕੌਮੀ ਅਪਰਾਧ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਬਿਊਰੋ
(ਐਨ ਸੀ ਆਰ ਬੀ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2023 ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਦੇਸ਼ਵਿਆਪੀ
ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ
ਵਿੱਚ ਨਾਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ
ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।
ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਤੀ ਲੱਖ ਆਬਾਦੀ ਦੇ
ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਾਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
25.3 ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਭਰ
ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ
ਉਲਟ, ਨਾਸ਼ੀਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 12.4
ਪ੍ਰਤੀ ਲੱਖ ਹਰੇ ਜੋ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਤਸਕਰੀ ਵੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਝੁਕਾਅ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਲਗਾਤਾਰ
ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਂਕ ਕਾਰਨ ਹੋਣ
ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਭ
ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ 89 ਮੌਤਾਂ
ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ
ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 144 ਸੀ।

ਦਰਜ ਕੌਣਸਾ ਗਲਾਗਤ ਹਾਲਾਕ, ੧੯
ਗਿਣਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 144 ਸੀ।
ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਸ਼ਾਵ
ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ
ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 2023 ਵਿੱਚ ਅੱਨੇ
ਡੀ ਪੀ ਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ 2,146 ਮਾਮਲੇ
ਦਰਜ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਰਨ ਦੇ 547 ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਦੇ
1,599 ਮਾਮਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਨਸ਼ਿਆਂ

ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2023 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੁੱਲ 11,589 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲਾ (30,697) ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (15,610) ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਸੂਬੀਆਂ 'ਤੇ ਫੂੰਡਾਈ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਵਿੱਕ ਹੋਰ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

ਜਨੰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਭਗਵਾਨ 'ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ'

ਭਾਰਤ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਨੁਖਤਾ
ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ
ਅਧਿਆਤਮਿਕਵਾਦੀ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ
ਕੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਹੁੰਦੀ
ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਆਤਮਵਾਦੀ
ਕਤਾਰ 'ਚ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲੀਮੀਕੀ
ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
ਸਾਰਿਆਂਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸੱਤਾਂ ਹਨ।

ਉਹ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ, ਸੰਗੀਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਉਤਮ ਕਵੀ ਅਤੇ ਸਸ਼ਤਰਾਵਿਦਿਆ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਹਨ। ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਕਾਵਿ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਢਲੀ ਬੰਨ੍ਹ ਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦੱਸ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਆਨੰਦਮਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਦੱਸਿਆ। ਰਿਗਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਾਵਿ

ਵਿਆਕਰਣ, ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕਾਵਿ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ
ਕਾਵਿਕ ਸੁਰਬੱਧਤਾ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਦਾ
ਬੰਡਾਰ ਹੈ।

ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਾਗ ਵਿੱਚ
ਉਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਸਿਆਂਤ ਅਤੇ
ਉਪਦੇਸ਼ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ
ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਸੰਘ 'ਮਹੇਝ'

ਗਾਜ਼ਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰਾ
ਹਨ ਰਾਮਾਇਣ 'ਚ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੇ
ਕਰਮ ਸਬੰਧੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਆਉਣਾ
ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ
ਮਨੁੱਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਸਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਪੂਰਾ ਕਰ
ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਮ ਮੌਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ
ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਤਰਾਮੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ
ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਮਾਤਰਾਮੀ ਸਵਰਗ।

ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ
ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਕਰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਤਿੰਨਾਂ ਚੌਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਰਵਉਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ
ਫਰਜ ਸੁਚੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ
ਚੌਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ
ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਨੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਤੁੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।
ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-
ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕਾਨਪੁਰ ਗੰਗਾ ਤਟ ਤੋਂ, ਤਮਸਾ ਨਦੀ
ਦੇ ਤੱਟ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਲੋਏ, ਜਿਥੇ
ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਗਰਾਲੂਆਂ ਨੇ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।
ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ
ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਅੱਗੇ
ਆਏ। ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਆਸਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ
ਵਧਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਆਸਰਮ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ
ਰਾਮਚੰਦਰ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਵ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਦਾ ਜਨਮ
ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੁਰਾ ਕਰੋ

ਯਹਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੈ ਜਿਦਾ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਵਜ਼ਹ ਸੇ, ਯਹਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਜੋ ਮਰਤਾ ਹੈ ਤੋਂ ਮੁਲਨਿਸ਼ਦ ਭੀ ਵਜ਼ਹ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਜੇ ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਲਾਗੂਵਾਨੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੌਚ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੱਲ 28 ਸਤੰਬਰ, 2019 ਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ 550ਵੀਂ ਜਨਮ ਸ਼ਾਹਬਦੀ ਮੈਂਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ

ਮਾਨਵਤਾਵਾਦ ਸਚ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਗਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ 8 ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ ਰਹੀਂ ਇਕ ਕੈਦੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਨੇਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕੈਦੀ ਬੰਦ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਵੰਦੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੱਘ ਲਾਲ

ਹਰਜਿਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲ

ਇਹ ਕੌਦੀ ਬੰਦ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਸੀ।
ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਡਾਗ ਦੀ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੀ.ਡੀ.ਐਫ. ਕਾਪੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਈਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖਤੇ-ਕਿਤਾਬਤ ਸੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਜੋਂ ਭੇਜੀ ਸੀ ਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਦਿਵਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੜੇਂਤ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਸੁਖੇਗ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਜੋਆਣਾ ਦਾ ਨਾਮ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਉਸਰ ਕੈਂਦਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੁਯੋਗ ਜੱਜਾਂ, ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜਸਟਿਸ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਨ ਵੀ. ਅੰਜਾਰੀਆ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਈ ਗਜੋਆਣਾ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਈ ਗਜੋਆਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਨਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜੋਆਣਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੁਕਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜੋੜਰਾਦ ਚਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਏਨਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਚੱਕੀ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰੱਖਣਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਨ ਸ਼ਹੁਰੁਘਣ ਚੌਗਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 2014 ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਟਾਰਚਰ ਵਾਂਗ ਮੰਨ ਕੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਂਦਰ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਬਿਛੂ ਸਨ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੌਤ
ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਿਬ ਦੇਰੀ
ਦਾ ਇਕ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ
ਹੈ।

ਮੈਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ
ਪਛਾਣਯੋਗ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਦੱਸੀ ਕੈਦੀ
ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਤੰਬੀਤ ਨਜ਼ੀਬੇ ਹੰਦੇ ਹਨ।

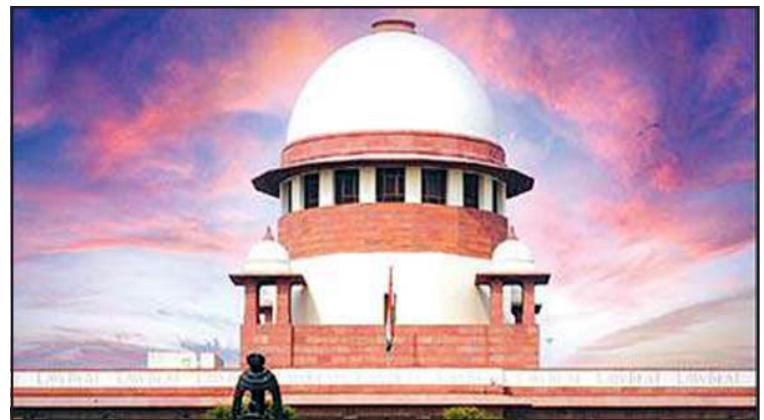
ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 ਵਿਚ
ਦਰਜ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ
ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ
ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ
ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹੋਵੇ।
ਫਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਸੁਭਤ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਬਾਰੇ ਦਾ ਗਾਤਿ ਮੰਤਾਪਾ 28 ਸੰਭਵਤ

2019 ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰਾਤ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੋ, ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖਿਅਤਾਂ ਇਕ ਅਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਤਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਤਨੀ ਤਾਖੀਰ ਭੀ ਅੱਛੀ ਕਹਾਂ ਹੋਤੀ ਹੈ ਬੁਦਾਵੰਦਾ,
ਜੋ ਤੁਮ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰੋ ਮੁਝ ਕੋ ਨਾ-ਇਨਸਾਫ਼ ਸਾ ਲਗੇ।
(ਲਾਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰੀ)

(ਤਾਖੀਰ-ਦੇਰੀ)
ਹਸੋਗੀਣੀ ਦਲੀਲ
ਸਭ ਨੇ ਮਿਲਾਏ ਹਾਥ ਯਹਾਂ ਤੀਰਗੀ ਕੇ ਸਾਥ
ਕਿਤਨਾ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹਉ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੇ ਸਾਥ

(ਵਸੀਮ ਬੇਲਵੀ) (ਤੀਰਗੀ-ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ) ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ (ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ.) ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ੀਲ ਨਾਗੂ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸੰਜੀਵ ਬੇਗੀ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇਕ ਦਲੀਲ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਪੰਜਾਬ ਨੇ) (ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ) ਪਾਣੀ ਡੱਡਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਏਨੀ ਖਰਾਬ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਆਮ ਲੋਕ ਤੋਂ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੇਗੀਣੀ ਹੀ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਤਰਲਬ ਹੈ ਖੁਦ ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਵਿਚ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 2.5 ਲੱਖ ਕਿਉਂਸਿਕ ਪਾਣੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ 8-10 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ 8500 ਕਿਉਂਸਿਕ ਪਾਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਇਦ 4400 ਕਿਉਂਸਿਕ ਪਾਣੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦੇ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਇਕ ਕਾਬਿਲ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਪਰ ਹਾਂ ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਦਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਛੱਡਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿ ਸਕਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਨੀਵਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ? ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਜੂਰਤਾਂ ਲਈ ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਜੂਰ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੰਤਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਦੀ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੈਮ 25 ਫੀਸਦੀ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦੇ ਅਸਾਰ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਗ਼ਬਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ, ਮਾਰ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤੀ ਸਹਿਜੀ ਪੈਂਨੀ ਹੈ।

10 ਲੱਖ ਦਾ ਬੀਮਾ ਲਟਕਣ ਦੇ ਆਸਾਰ : ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਬੱਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਲਟਕਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬੀਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਥੁੰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇ ਖਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਹੋਰ ਖਰਚ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਅਸਲ ਬੀਮੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਸਤਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ 2027 ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਨ, ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਏਕ ਵਾਅਦਾ ਹੈ ਕਿਸੀ ਕਾ ਜੋ ਵਾਫ਼ਾ ਹੋਤਾ ਨਹੀਂ। ਵਰਨਾ ਇਨ ਤੱਕੋਂ ਭਰੀ ਰਾਤੋਂ ਮੌਕ ਹੋਤਾ ਨਹੀਂ। (ਸਾਗਰ ਸੱਦੀਕੀ)

ਇਮੀਗ੍ਰੋਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾ ਰਿਹਾ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਖੌਫ਼: ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੱਚੇ, ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਹੇ ਕਲਾਸਰੂਮ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) :
 2025 ਨਵੀਂ ਟਰੈਪ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ
 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਖਤਤਾਵਾਂ
 ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਛੁੱਧਾ ਅਸਰ ਹੁਣਾ
 ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ
 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ
 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-
 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਕੂਲਾ
 ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜਾ
 ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮਾਪਿਆਂ
 ਵਿੱਚ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ (ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ) ਦਾ ਵਧਦਾ
 ਡਰ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਤੱਥ:

1. ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਸ਼੍ਵਰੀਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ : 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਐਸ਼੍ਵਰੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ' (NCES) ਵੱਲੋਂ ਸਤੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਟੈਕਸਾਸ, ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਛੱਡਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕੋਈ 935 ਦਾ ਏਸੇਂਟ ਨਾ ਫੜ ਲਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅੱਖ ਸਾਹਮਣੇ ਰਹੇ।'
  - ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ

ਮਿਸਟਰ ਡੇਵਿਡ ਚੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੇਰੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਬੰਚਿਆਂ ਨੇ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਘਰ ਫੌਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਡਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਹੌਲ ਹੈ।’

3. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ: ‘ਅਮੈਰੀਕਨ ਇਮੀਗ੍ਰੈਟਸ ਰਾਈਸਟਸ ਐਡਵੋਕੇਸੀ’ (AIRA) ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਇਹ ਇੱਕ ਅਣਕਿਹਾ ਸੰਕਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ ’ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਛਰੋਂ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਬਜਾਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।’

ਸਿੱਟਾ: ਇਹ ਸੁਭਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ, ਯਾਨੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਲਾਰੈਂਸ ਗੈਂਗ ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਰੈਸ ਬਿਸ਼ਨਾਈ ਗੈਰ
 ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
 ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹੈ
 ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਸੌਜ਼ਦਗੀ ਹੈ
 ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਗੈਰੀ
 ਆਨੰਦਸਾਂਗਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ
 ਦਹਿਸਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ
 ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਖਾਸ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰ
 ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ
 ਫੈਸਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ
 ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੈਰੀ ਨੂੰ ਚੋਕਣ ਲਈ
 ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੇ ਕਈ ਪੜਾਵ ਪੈਣਗੇ । ਗੈਰ
ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਵਾਹਨ ਜਾ
ਪੈਸਾ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ
ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਪਰਾਧ
ਵਿਕੁਂਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ
ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ । ਕੋਈ ਵੀ

A portrait of a man with a beard and mustache, wearing a grey hooded jacket over an orange t-shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression.

ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰੂ
ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਟੂੰ ਵੇ
ਅਪਰਾਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ
ਅਤੇ ਸਰਨਾਰਥੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ
ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਵੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇ
ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ
ਗੈਰੂਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ
ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਰੂਂ ਦਾ

ਮੈਸ਼ੁਦਗੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਾਲੇ
ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਗਠਨ ਕਤਲ, ਗੋਲੀਬਾਣੀ,
ਅੱਗਜ਼ਨੀ, ਡਰਾਊਣ-ਯਮਕਾਊਣ ਅਤੇ
ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ
ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ
ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ
ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ ਲਾਰੋਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ
ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਇਹ
ਫੈਸਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ
ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।
ਵਧ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕੋਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।
ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸਦਾ
ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਡੀਆਈਜ਼ੀ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਹੇਠ ਘਰਾਂ 'ਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਕਰਨ
ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿਮ
ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਭੀਆਈਜ਼ੀ
(ਬਾਰਡਰ ਰੋਜ਼) ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿੱਧੀ
ਅਗਵਾਈ ਹੋ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ
ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੌੜੀਆਂ
ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ
ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਛੁਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਤਲਾਸੀ ਮੁਹਿਮ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਸ਼੍ਰੂਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਿਲਸ਼ ਬਲ ਤਾਏਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘੋਰਾਬਦੀ ਕਰਕੇ ਦੌਸ਼ਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਬਾਗੀਕ ਨਾਲ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਨਸ਼ਾ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਂਦਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਡਾਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀਅਏਜੀ ਇਦਰਬੀਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੱਸ਼ਰ ਨਾਲ

ਬਿਲਾਫ਼ 'ਜੀਰੇ ਟੋਲਰੈਸ' ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ
ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਨੂੰ ਬਖ਼ਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ
ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ
ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।'

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਸ ਅਚਨਚੇਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ
ਤਸਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਵੱਤੀ ਮਚ ਗਈ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਲਾਸੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ
ਬਰਮਦਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਝੀ
ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਈ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਲੋੜੀਦਾ
ਪਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਅਥੁ ਧਾਬੀ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਬੱਥਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (ਬੀ.ਕ੍ਰ.ਆਈ.) ਦੇ ਇੱਕ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਥ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂ.ਏ.ਬੀ.) ਦੇ ਅਥਵਾ ਧਾਰੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬੁਝੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।
ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਰਾਡਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ਰੀਤ ਕਰਨ, ਨੈਸ਼ਨਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ।
ਇਹ ਹਵਾਲਗੀ ਭਾਰਤੀ ਬੁਝੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਯੂ.ਏ.ਬੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੌਲ

ਰਹੇ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਗਿ੍ਰਹਣਤਾ ਅਤੇ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਤਵਾਰ ਵਿਹੱਤ ਲਈ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ। ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਸਦੇ ਬਾਕੀ ਨੈਟਵਰਕ, ਫੰਡਿੰਗ ਦੇ ਸੋਰਤਾਂ ਅਤੇ ਭਰਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਗਿ੍ਰਹਣਤਾ ਨਾਲ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਇਸ ਹਵਾਲਗੀ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁੱਚਣਗੇ।

ਵਿਜੇਦਸ਼ਮੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ ਤੇ ਗਜਨਾਥ ਸਿੰਘ
ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਬਾਰਾਖਾਨੇ ਚੁਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਭੁਜ : ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ
ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਭੁਜ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇਦਸ਼ਮੀ ਦੀ
ਪਰਵਾਨਗ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਤਵਾਈਤੀ ਬਾਰਾਖਾਨੇ

(ਭਾਰਤੀ ਹਬਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਜਸ਼ਨ ਦਾਵਤ ਅਤੇ ਇਕੱਠ) ਲਈ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਪਲਾਲ ਹੋਏ।

ਚੰਨੀ ਸੰਸਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਖੀ ਬਰਕਰਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਓਮ
ਬਿਹਰਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਅੱਜ
ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀਆਂ 'ਚ
ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ
ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਸੰਸਦੀ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਸ਼ੀ ਥੜ੍ਹੂਰ
ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ
ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣੇ
ਰਹਿਣਗੇ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤੇਜਸਵੀ ਸੂਗਿਆ
ਨੂੰ ਜਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਿੱਲ ਦੇ ਨਿਗੀਖਣ ਜਦਕਿ
ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਬੈਜਿਅਤ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀਆ ਤੇ
ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੰਥ ਲਈ
ਬਣੀ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ

ਐਮ ਕੇ ਆਗੂ ਕੰਨੀਮੋੜੀ
ਖਖਤਕਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ,
ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਜਨਤਕ ਵੈਡ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ
ਹੋਵੇਗੀ। ਗਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਿੱਲਾਂ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ (130ਵੀਂ ਸੋਧ) ਬਿੱਲ
ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਪੋਥ ਲਈ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ
ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹੈਦਰਾਬਾਦ: AIMIM ਮੁਖੀ ਉਵੈਸੀ ਨੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਿਤਾਬ ਮੇਲੇ ਦਾ ਕੀਤਾ ਦੌਰਾ, ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜ਼ੋਰ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ, 1 ਅਕਤੂਬਰ: ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮਜ਼ਾਲਿਸ-ਏ-ਇਹਾਦੁਲ ਮੁਸਲਿਮੀਨ (AIMIM) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਸਫ਼ੂਰਾਨ ਉਵੈਸੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਰ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਹੁਦਾ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਿਤਾਬ ਮੇਲਾ 2025 ਦਾ ਦੌੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਣਾਈ ਹਵੇਲੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਚੱਟਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ।

ਹੁਦਾ ਪਬਲੀਕੋਸ਼ਨਜ਼ ਵੱਲਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ
ਕਿਤਾਬ ਮੇਲੇ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ
ਬੋਲਦਿਆਂ, ਬੈਗਿਸ਼ਰ ਓਵੈਸੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਣ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ,
ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰੀ ਲਈ
ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ
ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ
ਬੈਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਪਕੜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ
ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੌਲਾਨਾ ਖਾਲਿਦ ਸੈਫੁੱਲਾ ਰਹਿਮਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਓਵੈਸੀ ਨੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਮੇਲਾ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸਲਾਮੀ ਸਾਹਿਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ੍ਰੋਣੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰੈਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਮੇਲਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰੋਤ ਹੈ।

‘ਯੰਗ ਬੀਟਸ ਕਲਬ’ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸਮੁਹਿਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ, ਪੰਜ ਜੋੜੇ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ’ਚ ਬੱਣੇ

ਪਟਿਆਲਾ, (ਸਾਡੇ ਲੋਕ) : ਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ (NGO) 'ਜੰਗ ਬੀਟਸ ਕਲੱਬ' ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਵਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਿਸਾਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਨੇਕ ਉਪਰਾਲੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਲੋੜਵੰਦ ਜੋੜੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਣੇ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਮੈਡਿਚਿਨ ਪੈਲੇਸ ਵਿਖੇ ਪੂਰੇ ਗੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵ-ਵਿਆਹੇ ਜੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜ ਲਾੜੇ ਅਤੇ ਲਾੜੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਫ਼ ਇਲਕ ਰਹੀ ਸੀ। 'ਜੰਗ ਬੀਟਸ ਕਲੱਬ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ

THE END

ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਤੰਤੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖਰਚ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜਮ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਜ਼ੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਲੋੜ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਤਨ, ਬਿਸਤਰੇ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਤਾਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਮਾਜਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਫੌਟੋਗ੍ਰਾਫ ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਜ਼ੋੜਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਇਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਕੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀਆਂ ਨੇ 'ਯੰਗ ਬੀਟਸ ਕਲੱਬ' ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਗੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਵਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ।

ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਸਿੱਧੂਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਲੇਖ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੁਮਿਕਾ: ਰਾਜਨਾਥ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਘੂਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ
ਰੱਖਿਆ ਲੋਧਾ ਵਿਭਾਗ (ਡੀ ਏ ਡੀ) ਦੇ
ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਸ਼ਲ
ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀ
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੱਲੋਂ
ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।
ਇੱਥੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧੇਨ ਕਰਦਿਆਂ
ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡੀ ਏ ਡੀ ਦੀ
‘ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਾਸਤ’ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ
ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ
ਹੱਡੀ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ
ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਇੱਕ ਪਾਸੇ
ਪੂਰੀ ਢੂਨੀਆ ਨੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਘੂਰ ਦੌਰਾਨ
ਦੱਸਿਆਂ ਦੀ ਸਾਹਮੀ ਆਉਂ

A photograph of Air Chief Marshal BS Dhanoa, a man with a beard wearing a blue military uniform and a turban, standing on stage and gesturing with his hands while speaking.

**'84 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ 'ਚ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਮਸੇਵਕਾਂ
ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਨਾਹ: ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ**

ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਘ ਨੇ ਤਲਖੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਿਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮਸੇਵਕ ਸੰਘ (ਆਰ ਐਸ ਐਸ) ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਤਲਖੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ 'ਰਾਸ਼ਟਰ ਪ੍ਰਭਾਸ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਕੰਸ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਥੇ ਸੰਘ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸ਼ਲਾਘਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੌਦੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਸੰਘ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਢੂਰ ਕਰਕੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੱਲਾਜ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ਲਮਾਂ ਖ਼ਾਲਾਫ਼ ਲਡਾਈ ਲੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪੱਤੀ ਪਿਆਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘ ਦੇ ਸਵੈਮਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਆਗੂ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੌਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸੰਘ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਹਰੋਂ ਆਰ ਐਸ ਐਸ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਸਵੈਮਸੇਵਕ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ 100 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕਟਿਕਟ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੌਮੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ੇਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਿਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਸਵੈਮਸੇਵਕਾਂ ਨੇ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦੇਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਹਰੋਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਥਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਏ ਪੀ ਜੇ ਅਬਦੂਲ ਕਲਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਥ ਮੁਖਰਜੀ ਵੀ ਸੰਘ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਵਰਣਾ 'ਚ ਸੰਘ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਘ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1971 ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਪੂਰਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਸਵੈਮਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਟਿਕਾਣੇ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ ਰਾਹਤ: ਬਿਕਰਮ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਗੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪੰਨਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਕਰਮ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਕ੍ਖ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਸਟਿਸ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਦਹੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਚੰਚਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝੁਠਾ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਖੜਾ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਥ ਮੁੜ ਬੰਨ੍ਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੋਜ਼ਮੈਂਟ ਬੋਰਡ (ਬੀ ਬੀ ਐਮ ਬੀ) 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤੀਆ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੱਥ ਮੁੜ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚ ਲਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਦਫਾ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਲਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 23 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ 'ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੋਜ਼ਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਤੁਲਸੀ-1974' 'ਚ ਸੌਧ ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬੀ ਬੀ ਐਮ ਬੀ 'ਚ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਥੋੜ੍ਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਮਹਾਂਗੋਰੂ ਹੁਣ ਮੁੜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਧਿਆ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਲਲੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਬੀ ਬੀ ਐਮ ਬੀ 'ਚ ਸੋਂਬਾਂ ਮੰਤਰਾਲੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ (ਸਿੱਖਾਈ) ਲਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਆਦਿ ਲਈ ਹੁਣ ਮੁੜ ਨਵਾਂ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ (ਸੱਥ
ਹੁਲ੍ਹ-2025 ਲਈ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਚ
ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਉੱਭਰੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਯੋਗਤਾ ਤੇ
ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ਼
ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਬੀਬੀ
ਅੰਮ ਬੀ 'ਚ ਮੈਂਬਰ (ਪਾਵਰ) ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ
ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਜੀਹ
ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੱਥੋਂ
ਹੋਏ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਚ ਪਹਿਲੇ
ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲੋਂ ਕੁੱਝ ਯੋਗਤਾ ਤੇ
ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੂਲ
ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ
ਲਈ ਜੋ ਕੇਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ 'ਚ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਈ ਨਮਾਈਦਗੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

A wide-angle photograph of a massive concrete dam, likely the Xing'an South River Dam, during a controlled water release. A massive plume of white water erupts from the central gate, creating a misty spray. The dam is a long, rectangular structure with a textured surface. It spans a deep valley with steep, rocky, and lush green hillsides on either side. The water in the river below is a vibrant turquoise color. In the foreground, there's a mix of dense green bushes and some exposed earth, suggesting a construction or maintenance area.

ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਪੱਖਪਾਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ

ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਕ

ਪੁਰਾਣੀ ਇਹੋ ਪ੍ਰਥਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ
ਨਾਲ ਹੋਸ਼ਾ ਬੀ ਬੀ ਅੱਮ ਬੀ ਚੰ ਮੈਂਬਰ (ਪਾਵਰ)
ਪੰਜਾਬ ਚੌਂ ਲੱਗਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂਬਰ
(ਸਿੰਜਾਈ) ਹਰਿਆਣਾ ਚੌਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹੁੰਦਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬੀ ਬੀ ਅੱਮ ਬੀ 'ਚ ਮੈਂਬਰ
(ਸਿੰਜਾਈ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤ ਮੌਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ
ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਣ
ਬੀ ਬੀ ਅੱਮ ਬੀ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸੂਬੀਆ ਵੱਲੋਂ
ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ
ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ
ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ
'ਤੇ ਟੇਕ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬੀ ਬੀ ਅੱਮ ਬੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ
ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਦੇਣ ਦੇ
ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲਟਕਾ ਵੀ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹੱਥ ਬੰਨੇ ਜਾਣ
ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਠਾ
ਵੀ ਹੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਏ ਹੁੰਦਾਂ
ਕਰਕੇ ਬੀ ਬੀ ਅੱਮ ਬੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੀ ਸ਼ਾਲਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ 1 ਏ ਜੈਟ ਲਈ ਚੌਥਾ ਇੰਜਣ ਸਪਲਾਈ

ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਬੀ ਫੈਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਛੇਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਵਧੀਆਂ

ਨਵੀਂ ਦੱਲੀ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਜਣ ਨਿਰਮਾਤਾ
 ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ
 ਨੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਧੀਨ ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ 1ਏ ਜੰਗੀ
 ਜਹਾਜ਼ ਲਈ ਚੰਥਾ ਇਜਣ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
 ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਬੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ
 ਆਧੁਨਿਕ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਛੇਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ
 ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ
 ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਬੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ
 ਕਾਫੀ ਕੀਮੀ ਹੈ। ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਨਤਕ
 ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਐਰੋਨੋਟਿਕਸ
 ਲਿਮਿਟਡ (ਐੱਚ ਏ ਔਲ) ਨੂੰ ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ-1-ਏ
 ਲਈ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ (ਜੀ ਈ) ਦੇ ਐਂਡ-404
 ਇਜਣਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਤ ਦਾ ਸਾਫ਼ਮਾਨ

ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਚ ਏ ਐਲ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਵੱਡੇ ਲਗਪਗ ਦਰਜਨ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਇੱਜਣ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਮੱਝੌਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਨੂੰ ਡਿਲਿਵਰੀ ਮਾਰਚ 2024 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀ ਈ ਟੱਕੇ ਅੱਡੇ-404 ਇੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2021 ਵਿੱਚ 83 ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ 1 ਏ ਜੈਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਚ ਏ ਐਲ ਨਾਲ 48,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਮੱਝੌਤਾ ਸਹੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀ ਈ ਨੇ ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ 1 ਏ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ 99 ਐਂਡ404 ਇੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਐਂਚ੍

ਸਹੀਬੱਧ ਕੀਤਾ

ਸਪਲਾਈ ਅਪਰੈਲ 2023 ਵਿੱਚ 16 ਇੰਜਨ
ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਜੀ ਏ
ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ 12 ਇੰਜਨ ਅਤੇ ਉਛਵਾਂ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਸਾਲ 20 ਇੰਜਨ ਦੇਣ ਦਾ
ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਚ ਏ ਐਸੋਂ
ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਪਰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ
ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਹਿੰਮੇਦਾਗੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੰਜਨਾਂ ਦੀ
ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਡਿਲਿਵਰੀ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ
ਬਾਵਜੂਦ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲ ਨੇ ਪਿਛੇ ਹੋਰਡਨ
97 ਵਾਂ ਤੇਜਸ ਮਾਰਕ 1 ਏਂ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ
ਖਰੀਦ ਲਈ ਐਚ ਏ ਐਲ ਨਾਲ 62,370 ਕਰੋੜ
ਟ੍ਰੁਪੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀਬੱਧ ਕੀਤਾ।
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਮੌਰਿਚਿਆ
ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਭਤੱਤੇ ਨਾਲ ਨਿਸਚਿਠਣ ਲਈ 42
ਸਕੂਲਾਂਡਰਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤੀ
ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਕੌਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ
ਵੀ 21 ਵਜੋਂ / ਤੇ 15 ਵੀ

18 ਜਹਾਜ਼ ਸੀ। ਦੋ ਮਿਗ 21 ਸਕੂਅਡਰਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਹੁਣ ਘੱਟ ਕੇ 29 ਸਕੂਅਡਰਨ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਜੈਗੂਆਰ, ਮਿਗ-29 ਅਤੇ ਮਿਗਜ਼ 2000 ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਜੋ ਸਾਰੇ 1980 ਦੇ ਦਾਖੇ ਦੌੰਗਨ ਪੜਾਵਾਰ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਚ ਸ਼ਬਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, 2029-30 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਚਾਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਪਗ 250 ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਵਧਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦੂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਾਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਲਈ ਲਗਪਗ 500 ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜ ਹੈ। ਤੇਜਸ ਪ੍ਰਗਰਹ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਮਿਗ-21 ਬੇਚੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਕੌਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 40 ਤੇਜਸ

ਹੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ, ਸੌਗਾਤ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ..! ਬਿਹਾਰ ਲਈ ਮੇਦੀ ਦੀ 'ਸੌਗਾਤ' ਦੇ ਮਾਇਨੇ

ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ 75 ਲੱਖ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ 10-10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ਼ 'ਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੜ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬਹਰ ਵਾਸਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 20,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ 7500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਸ 1600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰਾਹਤ ਪੈਕੇਜ ਨਾਲ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਆਪਣਾ ਹੋਮਵਰਕ' ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੌਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਰਹੇ।

ਦਰਾਸਲ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਜਾ-
ਰਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-
ਸਾਧਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਐਨੀ ਵੱਡੀ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀ ਭੇਜ
ਹੀ ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਭੁਲ
ਸਵਾਲ ਹਨ: ਕੀ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੌਂਠੀ ਅਜਿਹਾ
ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਲੱਖ
ਏਕੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ
ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੰਚਾਇਆ ਹੋਵੇ? ਕੀ ਰਾਜ ਦੇ
ਸਹਿਕਾਰੀ ਡੇਅਰੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਾਣ
ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸੈਂਕੜੇ
ਪਸੂ, ਗਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੱਛਾਂ ਗੁਆਚ ਗਏ ਹਨ?
ਕੀ ਘਰ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ, ਸਕੂਲ ਐਨੇ
ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ
ਆ ਰਹੇ, ਖੇਤ ਚਿੱਕੜ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰ
ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਜੇ
ਸੀ ਬੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ? ਕੀ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਲੱਗੀ ਤਾਰ-
ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਵੀ ਨੇਪਾਲ ਨਾਲ ਹੈ, ਪਰ
ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ; ਭਾਵ, ਕੋਈ ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-
ਜੋ ਭਰਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀ
ਹੈ, ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ ਹੈ?

ਬੇਸ਼ਕ, ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਤੀ
ਉਦਾਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ- ਬਿਹਾਰ
ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ 6.3 ਕਰੋੜ ਆਰਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ- ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਗ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ
ਉਸ ਦੀ ਅਰਜੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ
ਗਾਸ਼ੀ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਜਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੌਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।' ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ- ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਛੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਡੇਅਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸੂਆਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਗੁਰੂ ਵਿਚ- ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚੁੱਪ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜਮ ?ਹਾ ਹੋ ਰਹੇ ਗੁੰਸੇ ਨੂੰ ਢੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।

ਕਈ ਤੁਹਾਨਿਆਂ ਨਾਲ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਕਰੋ
ਜਾਂ ਮਹੌ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੇ ਜਾਂ
ਵੱਡੇ ਤੁਹਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ
ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ
ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ, ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਫਿਰਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਾਪਾਰੀ 'ਆਪ'
ਤੋਂ ਤੁਗ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ
ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਦੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ
ਉਸ ਨੇ 2022 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ

ਸਿਖਾਇਆ ਅਤੇ 'ਆਪ' ਦੇ 92 ਵਿਧਾਇਕਾਂ
ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ।

ਦਰਸ਼ਾਲ, ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹੜੇ ਸਨ ਕਿ
ਜੇ ਅੱਜ ਪੰਥਾਬ ਵਿੱਚ ਚੌਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
ਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਿੱਤਣ
ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ
ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ

ਜਯੋਤੀ ਮਲਹੋਤਰਾ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ
ਕਹਾਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਜਨਾਲਾ ਤੋਂ
ਕੁਲਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਵਰਗੇ ਕੁਝ 'ਆਪ'
ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ। ਕੁਝ
ਹੋਰ 'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮਸ਼ਾਂ ਹੀ ਕੋਈ
ਹਿੱਲਜੁਲ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਲਾਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਹੁਲ
ਗਾਂਧੀ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਆਏ, ਗਾਰ ਨਾਲ
ਭਰੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਚਲਾਇਆ ਤੇ ਇੱਕ
ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਗਲ ਲਾਇਆ ਜਿਸ ਦੀ
ਸਾਈਕਲ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮੁੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ
(ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਪੁਰੀਦ ਕੇ
ਦਿੱਤੀ)।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੌਗਾਤ ਨਾਲ ਕਰੋ ਕੁਝ ਨਿਰਦਈ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਬਿਹਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸੌਗਾਤ ਬਿਹਾਰ ਚੌਣਾ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਆਦਰਸ਼ ਚੌਣ ਜਾਬਤਾ ਲਾਜੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰੇ- ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜੋ ਡੀ ਯੂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਿਮਾਰ ਹਨ, ਦੁਬਾਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਜਾਦੂ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨ ਸਰਗਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਤ ਕਿਸੇਰ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਭੁਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮਰਾਟ ਚੌਥੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਕਾਢੀ ਤੱਖਾ ਹੈ।

ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਨੇ ਰਵਾਈਤੀ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਾਰਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਜ਼ਵਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 'ਲੱਖਪਤੀ ਦੀਦੀ' ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇ ਕੇ 'ਅੰਰਤਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ' ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਬੇਕਿਸ਼ਕ, ਚੋਣਾ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਇਆ ਹੈ- ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 'ਲਾਡੀ ਲਕਸ਼ਮੀ', ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ 'ਲੜਕੀ ਬਹਿਨ', ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 'ਲਾਡਲੀ ਬਹਿਨ', ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 'ਮਹਿਲਾ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਯੋਜਨਾ' ਅਤੇ

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 'ਮਹਤਾਗੀ ਵੰਦਨਾ'। 2019 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੈਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ, 67.18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਨਾਮ 67.02 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ- 1952 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚੌਣ ਵਿੱਚ 63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ 47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਵੈਟ ਪਾਈ ਸੀ ਅਤੇ 'ਐਕਸਿਸਮਾਈਇੰਡੀਆ' ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਮੌਦੀ ਲਈ 44 ਫੀਸਦ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 46 ਫੀਸਦ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਵੈਟ ਦਿੱਤੀ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਦੇਖਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਲਈ, ਖ਼ਬਰਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ 'ਐਕਸਿਸਮਾਈਇੰਡੀਆ' ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2022) ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2023) ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੈਟ ਪਾਈ। ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ 73 ਫੀਸਦ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵੈਟ ਪਾਈ, ਉੱਥੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, 25 ਫੀਸਦ ਅੰਰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ।

ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਇਸ ਤੁਝਾਨ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ
ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ
ਇਹ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆ ਰਹੇ
ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ
ਹਨ- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪਾਗਲਾਂ ਵਿੱਚ 72
ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 7 ਅੰਤਰਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਥਨਿਟ
ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 2, ਨਿਮਲਾ ਸੀਡਾਗਾਮਨ ਤੇ
ਅੰਨਪੂਰਨਾ ਦੇਵੀ (ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ
74 ਮਹਿਲਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਪਿਛਲੀ
ਵਾਰ ਨਾਲੋਂ 4 ਘੱਟ ਹਨ)। ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਲਈ 33
ਫੀਸਦ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ 2023 ਦਾ
ਕਾਨੂੰਨ 2029 ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਹੱਦਬੰਦੀ
ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ
ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ
ਹੈ।

ਵਾਪਸ ਬਿਹਾਰ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਗਜ਼ ਵੋਟਰ
 ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਧਾਰੀ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ।
 ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ 'ਵਧੀਆ' ਤੋਂ
 'ਵਧੀਆ' ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤੇ
 ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣਾ 'ਬ੍ਰਹਮ
 ਅਸਤਰ' ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ
 ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੱਥੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ,
 ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਵੀ ਗਹੁ ਨਾਲ ਦੇਖੇਗਾ।
 *ਲੋੜਕਾ 'ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ
 ਹਨ।

ਅੰਦਰ ਬੱਚਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੁੱਲ 1,77,335 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੋ 2022 ਮੁਕਾਬਲੇ 9.2 ਫੀਸਦ ਵੱਧ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ 2023 'ਚ ਅਪਰਾਧ ਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਲੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 'ਤੇ 39.9 ਸੀ ਜਦਕਿ 2022 'ਚ ਇਹ 36.6 ਸੀ। ਅੰਨ ਸੀ ਆਰ ਬੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2023 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੱਖ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 4.5 ਲੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 'ਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੱਖ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੁੱਲ 4,48,221 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੋ 2022 ਦੇ 4,45,256 ਤੋਂ 2021 ਦੇ 4,28,278 ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ।

ਸਾਲ 2023 'ਚ 10,700 ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ; ਐਨ ਸੀ
ਆਰ ਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਖੁਲਾਸਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੌਮੀ ਅਪਰਾਧ ਰਿਕਾਰਡਸ ਬਿਊਰੋ (ਐਨ ਸੀ ਆਰ ਬੀ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2023 ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 10,700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭੁਲਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਲਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 38.5 ਫੀਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਜਦਕਿ 22.5 ਫੀਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਕਰਨਾਟਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2023 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 1,71,418 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭੁਲਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 1,13,416 (66.2 ਫੀਸਦੀ)

ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਇੱਕ
ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ
ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2023 ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ
— ਦੋ 10,500 ਟ੍ਰਾਈ-ਕ੍ਰੀਡਿਟਾਂ

ਨਾਲ ਜੁੜ 10,786 ਵਾਅਕਤਾਾ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 4,690 ਕਿਸਾਨ ਤੇ 6,096 ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ 6.3 ਫੀਸਦ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਚੋਂ 4,553 ਪੁਰਸ਼ ਤੇ 137 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਚੋਂ 5,433 ਪੁਰਸ਼ ਤੇ 663 ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 38.5 ਫੀਸਦ ਮਾਮਲੇ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਕਰਨਾਟਕ
ਤੋਂ 22.5 ਫੀਸਦ, ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 8.6

ਫੀਸਦ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 7.2 ਫੀਸਦ ਅਤੇ
ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੋਂ 5.9 ਫੀਸਦ ਮਾਮਲੇ
ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੱਛਮੀ

ਬਗਾਲ, ਬਿਹਾਰ, ਚੁੜਾਸਾ,
ਝਾਰਖੰਡ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼,
ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੋਆ,
ਮਨੀਪੁਰ, ਮਿਜ਼ੌਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ,
ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ ਤੇ
ਲਕਸ਼ਦੀਪ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਜਾਂ ਖੇਤ
ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੱਲੋਂ ਬੁਦਕਸ਼ੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ
ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ
ਆਇਆ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਪਿਲਾਫ਼
ਅਪਰਾਧ 'ਚ ਵਾਧਾ
ਰਿਪੋਰਟ ਅਨਸਾਰ 2023 'ਚ ਦੇਸ਼

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ 350ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ?

ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਜਾਗਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਨ, ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਜੂਨ 1939 ਈ. ਨੂੰ ਸਮਾਪਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਸੰਨ 1947 ਈ. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਰੋਇਆ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਨਵਰੀ, 1967 ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਗਾਂਧੀ ਮੈਡੀਨ ਬਿਹਾਰ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕ ਕਵਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਲੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅੰਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਈ. ਨੂੰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ 1967 ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ 500 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਤਿਬਲੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਈ. ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਬਲੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸ਼ੈਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰੀਆਂ 1967 ਤੋਂ ਹੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਬਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ੈਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ 27 ਜੁਲਾਈ, 1969 ਈ. ਨੂੰ ਤੇਜਾ ਸਿੱਖ ਸਮੁੱਦਰੀ ਹਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਸੰਸਾਰ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੈਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸ. ਰਿਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਉਥੇ ਸ. ਹੁਕਮ ਸਿੱਖ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰੰਭ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਨੁਮਾਇਦਿਆਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਪ੍ਰਤਿਬਲੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੌਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 17 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਈ. ਨੂੰ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਥੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਬਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਸ਼ੈਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਮੈਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰਨ

ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪੁਰਖ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਕੇ ਸ. ਆਤਮਾ ਸਿੱਧ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਨੂੰ ਸਥ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਚੱਚ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਸੀ. ਪਾਵਟੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਰਬ ਧਰਮ ਸੰਮੇਲਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੁਸੇਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਲਾਈ ਲਾਮਾ ਜੀ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਸੀਕੀ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਇਮਾਮ ਸਯਦ ਅਬਦੂਲ ਬੁਖਾਰੀ, ਸਨਾਤਮ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸਤਿਕਾਰਾਂਗ ਸ਼ੰਕਰਚਾਗੀਆ, ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਆਰਕ ਬਿਸ਼ਪ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਝੇ ਕੀਤੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦ 500ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਪ੍ਰਬਲ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ,
ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਹਰ ਕਸਬੇ, ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ
ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਦੰਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਕੀਤੇ
ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਬਲ
ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਫਲਸਫੇ ਸੰਬੰਧੀ
ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ
ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਹਫਤਾ
ਲਗਾਤਾਰ 1000-1000 ਦੀਵੇ ਜਗਾ ਕੇ
ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਰੱਖੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ
ਲਗਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ
ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ
190 ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ
ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
ਸੰਬੰਧੀ ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ
ਬਹਰ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਿਨੀਪਲ ਗੁਰਦਿਆਲ
ਸਿੰਘ 'ਡੂਲ' ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਨਾਟਕ 'ਸਿਨਹਾ'
ਸਚ ਪਲੇ ਹੋਇ' ਸੈਕੜੇ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ
ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਸੰਦ

ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਲੋਂ ਜੋ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸੀ। ਉਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ 'ਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ' ਦਾ ਇਕ ਨੁਮਾਇਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੇਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ 24 ਨਵੰਬਰ, 1969 ਈ. ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਵੀ.ਵੀ. ਗਿਰੀ ਨੇ ਰੱਖਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਡਾਕ ਕਵਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਗਰ (ਗੋਲ ਬਾਗ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਦੁੱਤੀ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਬੁਰਜ ਅਕਾਲੀ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ 10 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6 ਵਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਗਰ (ਗੋਲ ਬਾਗ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨਗਰ

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਖਾਨ ਅਬਦੂਲ ਗੁਹਾਰ ਖਾਂ, ਦਲਾਈ ਲਾਮਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ. ਵੀ. ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਸੀ. ਪਾਵਟੇ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ, ਸ. ਉਜ਼ਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪਾਲ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੀਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਈਆਂ ਅਤੇ ਮਨਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਾਨਾਂ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਮਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਛੁੱਲ ਭੋਟ ਕੀਤੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 10-12 ਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਜਮਾਂ ਸਮੇਂ ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ, ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ, ਗੱਤਕਾ, ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਛਪਵਾਈਆਂ

ਗਈਆਂ ਸਨ

ਇਸ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 25 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਤੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ 4 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 12 ਦਸੰਬਰ, 1975 ਵੀ। ਤੱਕ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਰਵਾਤ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 190 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ 2019 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦਾ 550ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ 35-40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਈ ਗਈ ਉਸ ਸਮੇਂ 45 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰੂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ, ਸੰਘਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ ਸਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਸੈਸੀਨਾਰ ਹੋਏ, ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਰੰਗਦਾਰ ਸੁਚਿੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਅਤੇ ਡਾਕ ਕਵਰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਸੀਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਜੋ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਗਈ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ 11 ਨਵੰਬਰ, 1675 ਈ. ਨੂੰ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮੁਗਲ ਹਵੂਮਤ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦੀ ਥਾਂ

ਨਾ ਫੜਦੇ ਅਤੇ ਇੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ
ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੋਰ
ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਗੀ
ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਕੇਂਦਰੀ
ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਹੱਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ
ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਇਆ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼
ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ
ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਤਾਗ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣੇ
ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ
ਜਾ ਵੇਂਦੇ ਹਨ।

1. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਜਗਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਵੱਡਾ

ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਮਿਲ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਪੜਾ ਲੱਗੇ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਵਨੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਦਰ ਕਿਤਾਬ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

2. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕ ਟਿਕਟ, ਡਾਕ ਕਵਰ ਅਤੇ ਸਿੱਕਾ ਜਾਰੀ ਕਰੇ।

3. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵਜੀਫੇ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

4. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਦਿਨ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵ
ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ
ਵਿਚ ਜੋ ਲੋਕ ਲੰਮੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਵੀ ਜੇਲਾਂ
ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰੋ।

5. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਦਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੋ, ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਛਪਵਾਏ।

ਗਾਜ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀਂ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਰਵਾਉਣ ਉਥੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਿਆਰ
ਕਰਵਾਈ ਜਾਣ।
ਗਜ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ
ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਜ਼ਰੂਰ

करवा उँण ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ
ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮੇਂ ਜੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਜਾਂ ਲੇਖ
ਛਪੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬੜੀ
ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਵਿਦਾਵਾਨ ਅੱਜ ਬਹੁ ਘੱਟ ਹਨ, ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ
ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੇਖ ਲੈ ਕੇ
ਢੁਬਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ
ਜਾਣ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ,
ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ
ਬਹੁਤ ਲਾਸਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਜਿਥੇ ਸਿਰ
ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭੇਟ ਕੀਤੀ
ਜਾਵੇ ਬੋਡੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿਦਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਸਿਵਾਲਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਗੁੱਠ
 ਤੋਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸੂਰਜ ਉਦੈ ਹੋਇਆ। ਸਾਫਣ ਦਾ
 ਮਹੀਨਾ ਚੁਫੇਰੇ ਹਰਿਆਵਲ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਸੀ।
 ਬਿਰਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਗਰਦ-ਗੁਬਾਰ ਹਟ
 ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਕ ਗਰਦ-ਗੁਬਾਰ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਨੇ
 ਧੋਆ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਪਹਾੜੀਆਂ ਪ੍ਰਾਮੇਸ਼ ਸਨ। ਬਿਰਖ
 ਵੀ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਅੱਡੇਲ ਜਾਪ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਛੀ
 ਵੀ ਆਪਣੀ ਉਡਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸਨ।
 ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗ ਦਾ ਪਹਿਗਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਵੱਖੇਸਾਈ ਪਰਤੀ
ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਚੱਕ' ਹੁਣ ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਬਣ
ਰਿਆ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕ
ਕਿਲਾ ਨਮਾ ਠਾਠ ਚੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਵੇਂ
ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਕੈੜੀ
ਸੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਪੰਡਤ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੀ ਟੋਲੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਰਵਾਸ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜੀ ਨੂੰ ਕਈ
ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਵਾਪਰੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ
ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਗਵਰਨਰ
ਇਛਤਖਾਰ ਖਾਨ ਉਸਲ-ਵੱਟੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਦਿੱਲੀ ਅੰਗੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਗੁਰੂ ਆ ਕੇ ਆਪੇ ਹਿਦੂਆਂ
ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀਨਗੇਈ ਤਸਲੀਮ ਕਰੇਗਾ।
ਪੰਡਤ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਨੇ ਤਾਸੱਲੀ ਦੀ ਗੰਦ ਬੰਨੀ
ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦੀ
ਚੇ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ
ਸਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਜੁੜਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜ-ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ
ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਦਾ ਮੌਹ
ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਹੋ ਰਿਗਾ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਲਈ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੰਗ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨੂਰਾਨੀ ਤੱਕਣੀ ਨਾਲ
ਨਿਹਾਰਿਆ। ਅਕੀਦਤ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਜਲੋਂ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਜਲੋਂ ਸੰਗਤ
ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ 'ਚ ਉਮੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ
ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਾਹ ਮਾਰ
ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਅੰਦਰ ਸ਼ਬਦੀ ਚਾਨਣ
ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼

ਤੋਂ ਇਕ ਅਗੰਸੀ-ਨੂਰ ਨੇ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ ਲਈ
ਤੁਰਨਾ ਸੀ। ਬੜਾ ਕੁਝ ਤਿਆਗਣਾ ਸੀ ਤੇ ਬੜਾ
ਕੁਝ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ
ਦੇ ਮਾਨ੍ਨ ਮੌਹਿਮਾਂ ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਸੀ। ਚਿੰਜਵੀ
ਅਉਸਰ ਅੱਗੇ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਅਉਸਰ ਦੀ
ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵੇਲਾ ਖੜੋਤਾ, ਨੂਰੋ-ਨੂਰ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਸੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਚ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਆਲਮ ਸੀ। ਪੁਰਬ
ਤੋਂ ਉਦੀ ਹੋਏ ਚਾਨਣ ਨੇ ਪੂਰਬ ਦੇ ਕੁੜ-ਤੁਭਤ
ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਥਿਆਰਾਂ
ਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਜਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਬਦ-
ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼। ਸਮਾਂ
ਦੁਰਿਚਤੀ ਵਿਚ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਬੋਹੇਂ (ਨਿਰਭਉ)
ਸੀ।

ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਉੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਬੱਦਲ ਸ਼ਿਮਾਨੇ
ਵਾਂਗ ਠੰਢਕ ਵਰਤਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁੱਤਰ ਗੋਬਿੰਦ
ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤਿਲਕ ਲਾ ਕੇ ਢਾਰਸ ਬੰਨ੍ਹ
ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਜੋਤ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਜੋਤ ਪਜਵੱਲਤ

ਰੋਂ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਰਪੰਗੀ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੱਕਣੀ ਨਾਲ ਬਲ-ਬੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਨੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਦੁਪੱਟਾ ਸਾਂਭਦਿਆਂ, ਆਪਣੀ ਵਢਾਦਾਗੀ ਅਤੇ ਅਡੇਲਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੁਣਨ ਨਾਲੋਂ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੇਂਡ ਸਫਰ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਪਲਾਂ-ਛਿਣਾਂ ਚੰ ਮੁੱਕ ਜਾਣੇ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਊ

ਗੁਹਾਡੇ ਜਿੰਮੇ ਹੈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ' ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਰਪਾਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਗੁੜਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਸ਼ਗੁਫਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਲੋਭੀ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਬੀਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਚ ਗੁੜੁੰਦ ਗੁਰੂ-ਵੀਰ ਨੂੰ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। 'ਇਕੋ ਅਰਜੇਈ, ਵੀਰ ਦੀ ਲਾਜ ਰਹਿ ਜਾਏ ' ਬੀਰੇ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੀਰੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਗੋਂ ਸ਼ਾਹ, ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ, ਜੀਤ ਮੱਲ, ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਤੇ ਮਾਹਰੀ ਚੰਦ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਲ ਭਰਾ ਬਣੇ ਖੜ੍ਹੇਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਰੰਗੜੀ ਗੁਰੂ ਮਹਿਮਾ ਕਰਕੇ ਸਦਾ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਮੁੱਦਰ ਜਿੰਨੀ ਛੂੰਘੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦਿਸ਼ਹੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਕੇ ਰਹੀ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾਊ

ਸਨ। ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਵਾਲਾ
ਸੀ। ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਨੇ ਵੱਡਾ ਜਿਗਰਾ ਕਰਕੇ
ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਸਿਰ ਦੇ ਸਾਈਂ ਪਤੀ
ਗੁਰੂ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਬਣੀ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਸਿੰਖੀ ਦਾ
ਬੰਘ ਹੋ ਬਣੀ ਖੜ੍ਹੇਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ
ਅਸੀਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।
ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਦਾ ਮਾਮਾ ਕਿਰਪਾਲ ਚੰਦ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਬੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਗੋਬਿੰਦ

ਸੁੱਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੀਂਠੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਗੋਂ ਸ਼ਾਹ,
ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ, ਜੀਤ ਮੱਲ, ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਤੇ ਮਾਹਰੀ
ਚੰਦ ਹਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਲ ਬਾਲ ਗੈਂਵਿੰਦ ਨਾਲ ਭਰਾ
ਬਣੇ ਖੜ੍ਹੇਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਮਿਠਿਆਂ ਦੀ ਕਰੰਗਡੀ
ਗੁਰੂ ਮਹਿਮਾ ਕਰਕੇ ਸਦਾ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿਣ
ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਗੰਡੀਰਤਾ ਸਮੁੱਦਰ ਜਿੰਨੀ ਛੂੰਘੀ ਸੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦਿਸਹੱਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਂਹ ਰਹੀਆਂ

ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬ੍ਰਿਮੰਡ ਚ ਪਸਰ ਰਿਹਾ
ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਫੈਦ ਚੌਲਾ ਸੱਚ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾ
ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਹਲੀਮੀ ਚ ਸਵੈਮਾਣ ਦੀ
ਪ੍ਰਭਤਗੀ ਸੀ। ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੇਤੁ' ਨਾਨਕ
ਬਾਣੀ 'ਤੇ ਪਹਿਗ ਦੇਣ ਦੀ ਅਟੱਲਤਾ ਸੀ। ਬਾਂਹਿ
ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਪਕੜੀਐ ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਬਾਂਹਿ ਨਾ
ਛੋਕੀਐ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡੇ ਓੜੀ ਚਾਦਰ ਨਾਲ
ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਜ਼ਲੂਆਂ ਦੀ
ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਚਾਦਰ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਨਾ
ਸੀ, ਮਾਨਵੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
ਬਣਨਾ ਸੀ। ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋ
ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਠੰਡਬਿਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਸੁਰਜ ਕਾਢੀ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੋਥੀ-ਪਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕੀਤਾ।
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ
ਲਈ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਅਨਿਨ ਸ਼ਹਿਰਵਾਨ ਭਾਈ
ਹੀਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਸਤੀ
ਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੰਧ ਦੇ ਪਾਂਧੀ ਬਣੇ।
ਗੁਰਿੰਦਾਤ ਜੀ, ਉਦਾ ਜੀ ਤੇ ਜੈਤਾ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ
ਹੀ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਸਨ। ਪੰਜ ਭਾਈ
(ਪਿਆਰੇ) ਸਿਰੜੀ ਤੇ ਸਿਦਕੀ ਬਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਿਣ-ਜਾਨ ਸ੍ਰੀ।

ਅੰਦਰਪੁਰੀ ਦੀ ਜੂਹ ਚੌਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕਾਫਲਾ
ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦਾ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ
ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤੇਗ ਦੇ ਧਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਤਲਵਾਰ
ਦੇ ਜੁਲਮ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਛਤਹਿ ਪਾਉਣ
ਲਈ, ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਅੰਗਜ਼ੇਬ
ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ
ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਬਚਿੱਤਰ ਇਤਿਹਾਸ
ਸਿਰਫਣ ਲਈ, ਮੋਹ-ਮੁਹੱਬਤ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ,
ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਬਾਲ ਨੂੰ

ਸੰਭਾਲ ਗਏ।
ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਣ ਹੋ ਗਈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ
ਚੀਜ਼ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਸੀ...।
ਵੱਡਾ ਸਥਾਨ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ
ਚਾਨਣ ਸੀ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਚਾਨਣ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਜੇਕੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਥ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਵੇ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਜੂਨ 1839 ਈ. ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਖੇਤ੍ਰ-ਖੇਤ੍ਰ ਹੁੰਦਾ ਉੜਕ ਬਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। 29 ਮਾਰਚ 1849 ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਡਲੱਹੜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਿਤਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ, ਸਰਪਸਤੀ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਮੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। 1853 ਈ. ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਦਰੀਆਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੈਂਟਰ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਏ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਨੁੱਖਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲੋਂ ਤੋਡਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। 1855-56 ਈ. ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵੇਰਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੜੀ ਤੌਜੀ ਨਾਲ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੱਤਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਿਰਮੌਰਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ

ਏਕਤਾ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ।
 1872 ਵਿਚ ਪੰਡਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰਾਮ ਫਿਲੋਰੀ ਨੇ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ
 ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਯੋਗ ਗੱਲਾਂ
 ਆਪਣੇ ਵਿਖਿਆਨ 'ਚ ਕਹੀਆਂ।
 ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੇ ਢੁੱਬ ਤਾਂ ਬਹੁਤ
 ਮਨਾਇਆ ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ
 ਨੇ 'ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਨੀਤੀ
 ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਰ ਵਧਾ
 ਦਿੱਤੀ। 1873 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸ. ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ   ਬਾਬਾ ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ   ਪ੍ਰ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ

ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ, ਪ੍ਰੋਹਤ,
ਗਿਆਨੀ, ਗੰਧੀ, ਉਦਾਸੀ, ਨਿਰਮਲੇ ਸਿੱਖਾਂ

ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨੀ, ਆਪਣੀ ਨਿਆਰੀ ਹੋਂਦ
ਬਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚੇਤੰਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਆਦਿ

ਸਨ।

ਹੁਣ ਬਾਂ-ਬਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਹ
ਕੌਮੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਤੇ ਚੇਤਨਤਾ ਦਾ
ਵਹਾਂ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕ ਅਗਿਆਨਤਾ
ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ
ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ
ਧੱਗ ਤੋਂ ਅਤ ਟਾਪੀ ਕੋਈ ਵੀ

ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੀ
ਸਭਨਾ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੰਘ
ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਮੁੱਖ
ਦਫ਼ਤਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਗੇ
ਵਿਰਾਸਤੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸਭਾ ਵਲੋਂ
ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ, ਸਕੂਲਾਂ/
ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਂਪ, ਰਾਗ
ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਨੇਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆ ਦਾ ਰੁਝਾਨ, ਧਰਮ ਤਬਦੀਲੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਘਾਰ, ਮੁਸੀ-ਗਮੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਭਰਚੇ, ਛੋਕਟ ਕਰਮ-ਕਾਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ, ਦੇਹਾਗੀ ਗੁਰੂ ਡੰਮ੍ਹੁ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਆਦਿ ਸਾਡੇ ਕੌਮੀ ਨਿਘਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਹਿਮ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਵਕਤ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦਾ 152 ਸਾਲਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਓਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਚੰਗੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਐਕਟ 1860
 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ
 ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੰਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ
 ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉੱਠਨਤੀ,
 ਪੁਸ਼ਟਕਾਂ, ਅਭਿਆਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੇ,
 ਨਵੀਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ,
 ਸਿੰਖੀ ਸਿਆਂਤਾਂ ਤੇ ਮਰਯਾਦਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ,
 ਬਾਲਸ਼ਾਈ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਏ ਮੁੱਖ ਵਾਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ 'ਸ' ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸ਼ੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਲੰਬੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1873 ਈ. ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦੋ ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਦਮੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਇਕੱਠ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਐਕਟ 1860 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉੱਠਤੀ, ਪੁਸਤਕਾਂ, ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨੇ, ਨਵੀਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ, ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਮਰਯਾਦਾ 'ਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ, ਭਾਲਸਾਈ ਵਿੱਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ

ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ

ਸ਼ਾਮੀਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਕਾਲੂ ਬਲੂਗੜਾ ਘਰ ਵਚਿਆ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਦਰਦ ਨਾਲ ਤੜ੍ਹਫਟਾ ਰਿਹਾ। ਡੱਬੇ ਤੇ ਹਰਖੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਬੈਠੀਆਂ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਭੁੱਬੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਡੱਬੇ ਬੋਲੀ, “ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਖਾ ਲਿਆ ਕਿ ਦਰਦ ਨਾਲ ਲੋਟ ਪੋਟਣੀਆਂ ਖਾਈ ਜਾਂਦੇ।

“ਭੈਣੇ ਅੱਜਕੱਲੁ ਲੋਕ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਹਾ ਗੰਦ ਮੰਦ ਸੁੱਟਦੇ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਜੁਆਕ ਉਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।

“ਕਾਲੂ ਸਵੇਰੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਿਫਾਫਾ ਚੱਬ ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਸੋਂ ਕੀਝੇ ਸਾਰੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਖਾਲੀ ਡੱਬਾ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੁਤਰਨ ਲੱਗ ਹੋਇਆ ਸੀ।” ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ। “ਹਾਣੇ ਨਾਂ! ਇਹ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੱਲ੍ਹਦਾ, ਡੱਬੇ ਕੋਈ ਚਮਚਾ ਨਹੀਂ ਐਥੇ, ਦੇਖ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਾਂ ਦੰਦ ਵੀ ਜੁੜੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

ਡੱਬੇ ਰੋਣ ਲੱਗੀ, “ਇਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬਾਕੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ। ਆਹ ਦਿਨ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ?

“ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਬੋਲ, ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।” ਹਰਖੇ ਨੇ ਡੱਬੇ ਨੂੰ ਵਰਜਿਆ। ਹਰਖੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੰਜੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦੰਦ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਲੂਗੜਾ ਚਿੰਗਮ ਚੱਬ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿੰਗਮ ਉਸ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਚਿਪਕ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਦੁੱਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੀਤਾ। ਡੱਬੇ ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਕੌਲ ਗਈ, ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਆਈ। ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਾਲੂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਉਹ ਝੱਟ ਸਮਝ ਗਿਆ, “ਇਹ ਸਭ ਪਲਾਸਟਿਕ ਚੱਬਣ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।

“ਚਾਚਾ ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਲ੍ਹਦਾ।” ਡੱਬੇ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਤਰਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਾ। ਦੁੱਧ ਪਿਆਇਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਝੱਟ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਚੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਫੌਂਡ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ।

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਪਿਲਾਈ ਜਾਓ। ਉਲਟੀ ਕੱਗ ਜਾਓ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਇਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ।

ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਡੋਲੂ ਕੌਲ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਉਹ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਈ ਗਿਆ। ਦੁੱਧ ਪੀਕੇ ਬਲੂਗੜਾ ਝੱਟ ਉਲਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਚੱਬਿਆ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਪੇਟ ਸਾਫ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਬਰ ਨੌਂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰੋਬੇ ਅਤੇ ਹਰਖੇ ਦੇ ਸਾਹ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਆਏ। ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਚਿਰੇ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਪਰਨੇ ਨਾਲ ਪੁੰਕਿਆ। ਬੋਲਿਆ, “ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਜਨੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗੰਦ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦਾ ਬਚਿਆ ਖੁਚਿਆ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਚਿਰ ਤੋਂ ਖਾਂਦੇ ਆਏ ਹਨ, ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਭਰਦੇ ਦੀ ਪੰਟੀ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਨੋਂ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬਚਿਆ ਖੁਚਿਆ ਖਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ।

ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਦੇ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜੇਬ ?ਹੀ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਮੁੱਖ ਆ ਰਹੀ ਸੀ— ਇੱਕ ਵੇਲੂ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋਸ਼ ਕਿੱਲੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀਆਂ ਬੱਤਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕ ਸੁੱਕ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤੱਟ ਤੇ ਵਿਚਾਰੀ ਤੇ ਤੁਹਾਨੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਖਰ ਵੇਲੂ ਮਰ ਗਈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਕਿੱਲੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਤਰਾਂ ਤੇ ਕੋਚਿਆ ਸੀ।

“ਆਹ ਕੁਝ ਕਰ ਰਿਹੈ ਬੰਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਤੇ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।” ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਤਾਈ। ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੀਲੇ ਪੇਟੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰਖੇ, ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਕਾਲੂ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਚਦ ਗਏ। ਤਿੰਨੇ ‘ਮਿਆਉ... ਮਿਆਉ’ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

ਦੰਦ ਚਾਚੇ ਦਾ ਮਨ ਪਿੱਘਲ ਗਿਆ। ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਭੁੱਕ ਲਿਵਿੰਗ ਲੈਂਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਓਇ ਕਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾ! ਤੂੰ ਬਾਹਰ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੂੰਹ ਮਾਰਿਆ ਕਰ। ਘਰੋਂ ਦੁੱਧ ਪੀਅਕ ਕਰ, ਮਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮਾਰ ਲਿਆਇਆ ਕਰ। ਕੁਝੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਪਿਲਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨਸਾਨ ਕਥਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਭੁਲ ਪਿਆਂ। ਬੰਦਿਆਂ ਆਪ ਵੀ ਮਰਨਾ, ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾ ਦੇਣਾ। ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਫ਼ਨ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ।

ਦੰਦ ਚਾਚਾ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਉਠ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਡੱਬੇ ਤੇ ਹਰਖੇ ਭੁੱਧੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਭੁੱਧ ਗਈਆਂ। ਡੱਬੇ ਬੋਲੀ, “ਦੰਦ ਚਾਚਾ ਆਨਾ ਨਿਰਸ ਤਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖਿਆ! ਉਹ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਨਸਾਨ ਹੈ।

“ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਚੰਦ ਚਾਚਾ ਵੀ ਭਾਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗਲ ਵੀ ਢੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।” ਹਰਖੇ ਸੋਚਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ। ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਕਾਲੂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਗਲੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਗੀਆਂ ਹੀ ਇੱਕ ਜਿਹੀਆਂ ਨੇ।” ਚੰਦ ਚਾਚਾ ਦੀ ਰੋਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।” ਜਦੋਂ

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨਾਨੀ ਕੋਲ।” ਹਰਖੇ ਬੋਲੀ।

“ਉਹ ਤਾਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਥੇਰਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਵਕੂਫ਼ੇ! ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।”

“ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਆਪਾਂ? ” ਕਾਲੂ ਬੋਲਿਆ।

“ਬਸਤੀ ਤੇਰੀ ਨ

ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ, ਕਿੱਥੇ ਨੀਂ ਤੈਨੂੰ ਭਾਲਿਆ...

ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਹਾਵਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ ਕਿ 'ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਅਜੇਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਹੀ। ਰਫ਼ਤਾਰ ਯਾਨੀ ਚਾਲ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਪੈਰਿਂ ਭਰਨਾ ਵੈਸੇ ਹੀ ਘਟ ਰਿਆ ਹੈ, ਘਰੋਂ ਗੱਡੀ ਤੇ ਨਿਕਲ ਅਤੇ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾੜਾ ਮੇਟਾ ਭਰਨਾ ਹੈ ਵੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ 'ਭੁਰਨਾ ਮੜਕ ਦੇ ਨਾਲ' ਗਾਇਬ ਹੈ। ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਤੇਜ਼ ਦੌੜਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਕੋਲ ਫੁਸਤ ਹੈ ਰੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ? ਬਸ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜੇਗੀ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿੱਜਤਵ ਭਾਤ ਮੁਦਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਗੀਆਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਤੀਸਰਾ ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਾਡੀ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜੂੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਸਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੇਸ ਹੀ ਕਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕੇਸ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜੂੜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਗਈ? ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ 'ਪੱਗ', 'ਚੀਰ' ਜਾਂ 'ਸਾਡਾ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਭੈਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਗ ਵਾਲੇ ਭਰਾ ਤੇ ਕਿਨਾ ਮਾਣ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਪੱਗ ਹੈ। ਇਸੇ ਪੱਗ ਦਾ ਖੁਬਸੂਰਤ ਰੰਗ ਇਸ ਤੋਂ ਸਜੀ ਕਲਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਲੱਗਿਆ ਗੋਟਾ ਸਭ ਵੀਰੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਦੇ ਸੱਸ ਕੋਲ, ਕਦੇ ਭਰਜਾਈ ਕੋਲ ਅਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਅਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ਸਭ ਵੀਰੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਅਹੁਦਾ, ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਭੈਣ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਦੂਰੋਂ ਸਿਆਣਦੀ ਵੀਰਾ ਵੇਂਦੇ ਤੇਰਾ ਬੋਤਾ ਪੱਚੀਆਂ ਚੌਂ ਪੱਗ ਸਿਆਣਦੀ

ਕਾਲੀ ਪੱਗ ਨਾ ਬੰਨ੍ਹ ਵੇ
ਤੈਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ

**

ਕਾਲੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਣ ਦੇ
ਨੀਂ ਸਾਡੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਮਿਰਚਾਂ ਬਖਰੀਆਂ

ਭਲਾ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦੀ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਦੇਖਣਾ
ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਬਸੂਰਤ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਪੱਗ ਨਾਲ
ਟੈਹਰ ਵਧੇਰੇ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਮੁਟਿਆਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ
ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਪੱਗ
ਪਚਵੀਂ ਨਾ ਹੋਵੇ;

ਬਾਬਲ ਨੇ ਵਰ ਟੋਲਿਆ

ਜੀਹਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਨਾ ਆਵੇ

ਵੈਸੇ ਅਜਿਹੇ ਗੱਭਰੂ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ
ਨੌਜਵਾਨ ਤਾਂ ਘੱਟ ਘੱਟ ਕੇ ਵਧੀਆ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹਦੇ
ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕੁੜਤਾ ਅਤੇ ਚਾਦਰ ਪਾ ਕੇ ਭੰਗਤਾ
ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਹੀ ਹੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ। ਭੰਗਤੇ ਦੇ ਪਹਿਚਾਵੇ ਨਾਲ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਕੁੜਤੇ
ਪਜ਼ਮਿਆਂ ਤੇ ਸਾਫ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਹੀ ਰੰਗ
ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ

ਮੱਲਮੰਲੀ ਤਾਧੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ;

ਅਲਕਾਵਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇਖ ਲਈ

ਜਿਉਂ ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਪਾਵੇ

ਕੰਨੀਦਾਰ ਮੁੰਡੇ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਚਾਦਰੇ

ਪਿਜਣੀਂ ਨਾਲ ਸੁਹਾਵੇ

ਦੁੱਧ ਕਾਸ਼ਨੀ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸਾਫ਼ੇ

ਜਿਉਂ ਉਛਿਆ ਕਥੂਤਰ ਜਾਵੇ

ਮਲਮਲ ਦੇ ਤਾਂ ਕੁੜਤੇ ਸੋਹੇ

ਜਿਉਂ ਬਾਗਲਾ ਤਲਾਅ ਵਿੱਚ ਨੂੰਦੇ

ਗਿੱਧਾ ਪਾਉਂਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ

ਸਿਫਤ ਕਰੀ ਨਾ ਜਾਵੇ

**

ਈਸ ਪਿਡ ਦਿਆ ਹਾਕਮਾ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ

ਪੱਗਾਂ ਰੰਗ ਬਿੰਗੀਆਂ

ਇਹ ਲੜ ਲੈਂਦੇ ਲਮਕਾ

ਜਵਾਨੀ ਮੁਸ਼ਕਣ ਬੂਟੀ ਵੇ

ਹਾਣੀਆ ਸੰਭਲ ਕੇ ਵਰਤਾ

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰੰਗ ਬਿੰਗੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਚੋਬਰ
ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਤਦੇ

ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਵੀ ਪੱਗ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ
ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ;

ਅੱਗ ਵਰਗੀ

ਮੇਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਲਲਾਚੀਆ ਚੁੰਨੀ
ਵੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਵਰਗੀ

ਸਾਡੇ ਲੱਕ-ਗੀਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਰੇ ਵਾਲੇ, ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ

ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਬਿਆਨ

ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ;

ਸੁਹੇ ਵੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਨੀ ਅਂ

ਕਰ ਛਤਰੀ ਦੀ ਢਾਂ, ਮੈਂ ਛਾਵੇਂ ਬਿੰਗੀ ਅਂ

ਸੁਹੇ ਵੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ ਫੁੱਲ ਕਿੱਕਰਾਂ ਦੇ

ਕਿੱਕਰਾਂ ਲਾਈ ਬਹਾਰ ਮੇਲੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ

ਸੁਹੇ ਵੇ ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ ਫੁੱਲ ਤੌਰੀ ਦਾ

ਸੁਹ

ਗੀਤ

ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਗੁੜੀ ਥੱਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਮੌਸ਼ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਅੱਜ ਵੀ ਲੰਗੜੀ ਲੂਲੀ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਤਨਹਾਈ।
ਸ੍ਰੁਧੀ ਸਾਂਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਸੀ ਅਗੜਾਈ।
ਬੀਤੇ ਦੇ ਵਿਚ ਤੜਪੀ ਠਾਠ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਇੱਕ ਤਿਰੰਗਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ।
ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ ਰਖਵਾਲੀ ਦੀ ਰੁੱਤੇ।
ਯੋਧੇ ਵੀਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਕਰਬਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਤੇਰੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕੀਤੇ ਤੇਰੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨਾਂ ਨੇ,
ਤੇਰੀ ਨੀਂਹ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਪਈਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੇ।
ਤੇਰੀ ਰੁਲਦੀ ਛੱਲੇਦਾਰ ਰਵਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਗੈਰਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਤੇਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਵੰਡਾਂ।
ਤੇਰੇ ਸਾਹਿਲ ਉਤੁੰ ਲੈ ਗਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ।
ਗਹਿੰਦਾ ਬੂੰਹਦਾ ਛੱਡ ਗਏ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਜਿਸ ਨੇ ਬੇੜੀ ਪਾਰ ਲਗਾਵਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।
ਐਪਰ ਉਸ ਦੀ ਨੀਅਤ ਦੇ ਵਿਚ ਥੋਟੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤੀ।
ਖੇਵਨਹਾਰੇ ਦੀ ਗੰਦੀ ਮਹਿਮਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਤੇਰੀ ਉਜੜੀ ਮਾਂਗ 'ਚ ਏਦਾਂ ਖਿਲਿਆ ਸਿੰਘੂਰ।
ਮੁੜ ਨਾ ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਥੋਟੀ ਚੱਪ੍ਹੁ ਪੁਰ।
ਛਮ-ਛਮ ਰੱਦੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਵੀਰਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਇਸ ਦੇ ਮਣਕੇ ਖੱਲ੍ਹ ਗਏ ਨੇ ਹਾਂਹਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਵਿਚ।
ਫਿਰ ਵੀ ਬੈਰ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇ ਸਤਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿਚ।
ਸੁੰਦਰ ਪੁੱਲ ਦੀ ਰੰਗ ਬਿੰਗੀ ਗਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਫਿਰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟੀ ਨਈ ਮਰਿਆਦਾ।
ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਵਧੀ ਏ ਇਸ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਜ਼ਿਆਦਾ।
ਬਾਲਮ ਸਾਂਝਾ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗਾਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਾਲੀਏ ਤੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ ਖੂਨ।
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
98156-25409

ਆ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀਏ

ਕੇਹੀ ਐਨਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਰਕਾ।
ਨੈੜਲੀ ਪਛਾਣ ਭੁੱਲ ਗਈ
ਗੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਨਹੀਓਂ ਕਰਦਾ
ਉਹ ਜਾਣੇ ਨਾ ਮਖਰ ਪਿੰਡ ਦੀ
ਵੇਖ ਨੱਪ ਲਈ ਉਡਾਰੀ ਤੇਰੀ
ਚੋਗ ਪਾ ਕੇ ਆਟੇ ਦਾਲ ਦਾ
ਗਿੱਟੇ ਛਾਂਗਦੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ
ਏਕੇ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਛੱਡਦੇ
ਮੱਖੀ ਮੱਛਰ ਲਈ 'ਜੀ ਆਇਆ'
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਬੂਝੇ ਭੇੜ ਦੇ
ਰੰਗ ਚਿੱਟੇ ਨਾਲੋਂ ਗੋਰਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ
ਭਗਵੇਂ ਤੋਂ ਚਿੱਟਾ ਛੱਬਦਾ
ਅਪੇ ਠੱਕਦੇ ਗਵਾਰੀ ਦਮਿਤਰੋਵ ਦੀ
ਗੱਡੇ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ
ਗਾਧੀ ਗੋੜ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਚੰਦਰੀ
ਰੋਗੀ ਹੋ ਗਏ ਵੈਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ
ਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੈਨੂੰ
ਤੂੰ ਕੁਕ ਜਗਾ ਗੱਲ ਸੁਣ ਜਾ
ਇਸ ਰੋਗ ਦੀ ਦਵਾ ਕੋਲ ਤੇਰੇ
ਕਿਉਂ ਹੱਟੀ ਹੱਟੀ ਪੁੱਛਦਾ ਫਿਰੋਂ
ਏਕਾ ਪੱਲ ਕੇ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚ ਪੀ ਲੈ
ਤੇ ਦੋ ਬੂੰਦ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ
ਜਿੰਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ੍ਹ ਛੁਟਕਾਰਾ
ਲੰਗੀ ਵਾਟ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਦੀ
ਜਿੰਦੇ ਚੱਲੀਏ ਨੀ ਲੰਮੇ ਚਾਲੇ ਚੱਲੀਏ
ਨੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚੁਮਣਾ।

- ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ

ਆਹ ਲੈ ਮਾਏ

ਆਹ ਲੈ ਮਾਏ ਸਾਂਭ ਕੁੰਜੀਆਂ,
ਮੁੱਕੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਵੇ 'ਚੋਂ ਸਾਂਝ ਮੇਰੀ।
ਉਦਾਸ ਗੀਟੇ, ਗੁੱਡੀਆਂ, ਪਟੋਲੇ,
ਛੱਲੀ ਤੋਰ ਬਾਬਲੇ ਨੇ ਢਾਹੀ ਢੇਰੀ।
ਪੁੱਤਰ ਮੂਲ ਧਨ, ਧੀ ਪਰਾਇਆ,
ਧੀ ਬਿਗਾਨੀ ਆਖ ਸੱਸ ਨੇ ਘੇਰੀ।
ਮੁਸ਼ੀ ਵਸਣ ਰੱਬਾ, ਮੇਰੇ ਪੇਕੜੇ
ਮੇਰੀ ਕੁਦੇਸਣ ਦੀ ਵਾਟ ਲੰਮੇਰੀ।
ਬੰਗਲਾ ਉਸ ਦਾ, ਕੋਠੀ ਵੀਰ ਦੀ,
ਅੰਮੀਏ ਛੱਡ ਤੇਰੀ ਨਾ ਮੇਰੀ।
ਮਾਪਿਆਂ ਤੇਰੀ, ਘਰ ਦਾ ਮੋਇਆ
ਬਾਤ ਪੁੱਛੀ ਨਾ ਪੁੱਤੰਤ ਮੇਰੀ।
ਗੱਲ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।

ਨਾਨਕ ਬੋਲੇ, ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਾਗੀ
ਹੋਈ ਰਖਾਬ ਦੀ ਤਾਨ ਲੰਮੇਰੀ।
ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੁਸੀਂ ਪਾ ਜਾਓ ਫੇਰੀ,
ਧੀ ਰੋਵੇ ਤੇ ਤੱਕੇ ਰਾਹ ਤੇਰੀ।
ਵਾਗਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਦੇਖ ਧੀ ਵਹਾਉਂਦੀ ਹੰਝੂ,
ਕਿਉਂ ਕਲਮ ਨਾ ਬੋਲੇ ਤੇਰੀ ?
ਨਾਜ਼ ਕਰੇ, ਜ਼ਮੀਆਂ 'ਤੇ ਆਲਮ
ਗੱਲ ਰਹੀ ਨਾ ਚੰਗਾਨ ਵੱਸ ਤੇਰੀ।

- ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਸੁਣ ਮਿੱਟੀਏ

ਸੁਣ ਮਿੱਟੀਏ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀਏ
ਤੈਨੂੰ ਚੁਮ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਗਾਤੋਂ ਦਿਨ ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ ਉੱਡ ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ।

ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਅਮੀਂ ਹੋਏ ਪਰਦੇਸੀ
ਜਦੋਂ ਜਾਵਾਂ, ਭੱਜ ਗਲ ਲਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਲੱਭੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪਰਦੇਸ ਚ ਆਪਣਾ
ਕਿਹਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਸੁਣਾਵਾਂ ਮੈਂ।

ਸੁਣੀਆਂ ਉਡੀਕਣ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ
ਜਿੰਥੇ ਖੇਡਿਆ ਸੀ ਨਾਲ ਚਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਜਾਵਾਂਗੇ ਪਿੰਡ ਰੀਏ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਮਾਨਾ'
ਇਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਵਕਤ ਲੰਘਾਵਾਂ ਮੈਂ।

ਰਿਸਤਿਆਂ ਦੀ ਤੰਦ
ਜਦ ਪੈਸਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲੇ
ਫਿਰ ਰਿਸਤਿਆਂ ਦੀ ਤੰਦ ਛੱਲੇ।
ਇੱਥੇ ਕੈਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੋਲੇ
ਤੇ ਇੱਥੇ ਸੁਣਦਾ ਕੋਈ ਨਾ
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।

ਜਿਹਨੂੰ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਸੀ ਲਾਇਆ
ਉਸ ਨੇ ਚੱਕਰ ਈ ਐਸਾ ਚਲਾਇਆ
ਉਹਨੇ ਪਲਟ ਕੇ ਰੱਖਤੀ ਕਾਇਆ
ਜ਼ਰ ਚੱਲੇ ਕੋਈ ਨਾ।
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।

ਜਦੋਂ ਨਫਰਤ ਦਾ ਸੱਪ ਢੰਗਦਾ
ਬੰਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨ੍ਹੀਂ ਮੰਗਦਾ।
ਫਿਰ ਬਿਗੁਲ ਜੰਗ ਦਾ ਵੱਜਦਾ
ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਈ ਨਾ।
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।

- ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਘਰ ਉਦਾਸ ਹੈ

ਘਰ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹੈ
ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਖਾਸ ਹੈ।
ਘਰ ਨੂੰ ਜਿੰਦਰੇ ਵੱਜੇ ਨੇ
ਚੁਪ ਸੰਨਾਟਾ ਖੱਬੇ ਸੱਜੇ ਨੇ।
ਘਰ ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਹੈ
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਵਾਲੀ ਹੈ।
ਇਕੱਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ
ਸਭ ਪਾਸੇ ਮੌਜ ਬਹਾਰ ਸੀ।
ਘਰ 'ਚ ਬੁਜ਼ੀਆਂ ਖੇੜੇ ਸੀ
ਰੌਣਕ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਸੀ।
ਹਰਿਆਲੀ ਭੁੱਲ ਬਥੇਰੇ ਸੀ
ਭੁੱਲਾਂ ਵਰਗੇ ਚਿਹਰੇ ਸੀ।
ਬਾਲਾਂ ਦੀ ਟੁਣਕਾਰ ਸੀ
ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਸੀ।
ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਘਰ ਹੈ
ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਦਰ ਹੈ।
ਘਰ ਬਣਨਾ ਰਮਣੀਕ ਹੈ
ਜੀਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ।
ਘਰ ਸੱਦੇ ਘਰ ਆਓ
ਰੌਣਕ ਫਿਰ ਲਗਾਓ।
ਹਾਲੇ ਘਰ ਉਦਾਸ ਹੈ
ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਖਾਸ ਹੈ।
ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦੀ ਜੇਤੂ
ਹੱਕ ਸੱਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਬਾਉਂਦੇ
ਜਾਬਰ ਟੋਲੇ ਪਾਏ ਘੇਰੇ ਨੇ।
ਜਥਰ ਜੁਲਮ ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਚਾਲਾਂ
ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਨੇ।
ਗ੍ਰਾਮਾਂ ਵਾਲੀ ਖੇਡ, ਖੇਡ ਕੇ
ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਇਆ।
ਦੇਸ਼ ਧੋਹੀ ਬਣ ਬੈਠੇ ਨੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ।
ਬੇਈਮਾਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇ ਵੇਖੇ
ਐਨਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਬਾਹੂ-ਬਲ 'ਤੇ ਜਿੱਤਿਆ ਮੈਡਲ
ਇੱਦਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਥੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਤੂੰ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਖੜ੍ਹ ਗਈ
ਤੇ ਫਟ ਕੇ ਲੜੀ ਲੜਾਈ।
ਜਾਬਰ ਨੂੰ ਤੂੰ ਪਾਈ ਭਾਜੜ
ਤੂੰ ਹੈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਜਾਈ।
ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਰਾ ਹੈ ਨਾਇਕਾਂ ਵਾਲਾ
ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਦੇ ਰਹਿਣਾ।
ਤੂੰ ਹੈ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦੀ ਜੇਤੂ ਧੀਏ
ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਰਹਿਣਾ।

- ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰ

ਆਹ ਲੈ ਮਾਏ

ਆਹ ਲੈ ਮਾਏ ਸਾਂਭ ਕੁੰਜੀਆਂ,
ਮੁੱਕੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਵੇ 'ਚੋਂ ਸਾਂਝ ਮੇਰੀ।
ਉਦਾਸ ਗੀਟੇ, ਗੁੱਡੀਆਂ, ਪਟੋਲੇ,
ਛੱਲੀ ਤੋਰ ਬਾਬਲੇ ਨੇ ਢਾਹੀ ਢੇਰੀ।
ਪੁੱਤਰ ਮੂਲ ਧਨ, ਧੀ ਪਰਾਇਆ,
ਧੀ ਬਿਗਾਨੀ ਆਖ ਸੱਸ ਨੇ ਘੇਰੀ।
ਮੁਸ਼ੀ ਵਸਣ ਰੱਬਾ, ਮੇਰੇ ਪੇਕੜੇ
ਮੇਰੀ ਕੁਦੇਸਣ ਦੀ ਵਾਟ ਲੰਮੇਰੀ।
ਬੰਗਲਾ ਉਸ ਦਾ, ਕੋਠੀ ਵੀਰ ਦੀ,
ਅੰਮੀਏ ਛੱਡ ਤੇਰੀ ਨਾ ਮੇਰੀ।
ਮਾਪਿਆਂ ਤੇਰੀ, ਘਰ ਦਾ ਮੋਇਆ
ਬਾਤ ਪੁੱਛੀ ਨਾ ਪੁੱਤੰਤ ਮੇਰੀ।
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।
'ਮਾਨਾ' ਕਾਹੜੋਂ ਝੁਗ ਲਾਇਆ
ਆਪੇ ਵੇਖੂ ਜਿਹਨੇ ਬਣਾਇਆ।
ਜਾ ਦੁਖਤਾ ਉਹਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ
ਕਦੇ ਉਦਾਸ ਹੋਈਂ ਨਾ।
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ
ਪਰ ਅੱਗੇ ਮਿਲਦੀ ਢੋਈ ਨਾ।

- ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ

ਠਾ

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਸੱਭਿਆਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਛੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁੰਗੜਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਾਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਸਭ ਕ਷ਤ ਹੈ। ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਵਿਕਾਸ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਿਉਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੰਗਲ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਹਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਘਟਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲਾਤ ਸਰਵੇਖਣ (FSI) ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਕਿਉਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2021 ਤੋਂ 2023 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਕੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 1,445 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮੌਹਰੀ ਹੈ। ਅਗੁਆਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਡੀਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਰੇ ਭਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੰਗਲਾਤ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਵ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਖਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਕੁੱਖਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਕੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਵਰ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਸਮੇਂ-

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟੀਚਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਹਿਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੰਗਲਾਤ ਨੀਤੀ-1988 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁੱਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। FSI ਨੇ ਸਾਲ 1987 ਵਿੱਚ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ

ਵਿਸੈ ਗਰਗ
ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਈ..ਐਸ. - 1
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰੰਸ਼ਲ
9465682110

ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਬਹੁਤਾ ਵਾਧਾ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਆਧਾਰ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਕੁੱਖਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੇਂਦੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰੁੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਜੰਗਲਾਤ ਸੋਧ ਐਕਟ (2023) ਬਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਗੈਰ-ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਜੰਗਲਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ੍ਰੋਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ ਦਾ 16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ

'ਤੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜੰਗਲਾਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰੇ ਕਵਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਸੰਸਾਰੇਂਗ ਹਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਸਾਡੀ ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਵੇਂ ਸੁੰਗੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲ ਫੈਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਗੜਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੈਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਿਆਂ ਦੀ ਹੋਰੇ ਹੁਣ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲ ਫੈਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਗੜਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੈਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਿਆਂ ਦੀ ਹੋਰੇ ਹੁਣ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲ ਫੈਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੋਧ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਕਟਾਈ ਮਨੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਵਿਗੜਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜ਼ੂਝੀਆਂ ਬੂਠੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਸਲਾਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਗੜਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਗੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਰੇ ਭਰੇ ਜੰਗਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵਿਗੜਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭੁੱਖਮਰੀ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੈਰੀਬੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਜੇਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੰਕਟ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵੱਖਿਆ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕਲਪ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

'ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬਣ ਰਹੇ' ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ !

ਇਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਗਾਜਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ 'ਚ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀਂਗ, ਰੱਤਿਆ, ਚੌਰੀ, ਛੇੜਛਾੜ ਆਦਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਫੜੇ ਜਾਣ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਹਨ :

25 ਮਾਰਚ, 2025 ਨੂੰ ਬੈਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੀਰਾ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਇੱਥੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ 'ਸੰਖੇਸ਼ ਮੂਲਾ' ਵਲੋਂ ਹੀਰਾ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਸੌਅਰੂਮ ਤੋਂ ਹੀਰੇ ਚੌਕੀ ਕਰ ਕੇ ਫਾਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਹੁੱਧ ਬਾਈਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

17 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ 'ਲੰਕਾਸ਼ਾਇਰ' ਦੇ 'ਬਲੈਕਪੂਲ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਹਸਪਤਾਲ' 'ਚ ਦਿਲ ਦੀ ਸਰਜਨੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਿਹਿ ਕੁੱਕੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਰਜਨ 'ਅਮਲ ਬੋਸ' ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੱਕ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਸਟਾਫ ਦੇ ਯੋਗ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ 6 ਬੈਂਤ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

25 ਮਾਰਚ, 2025 ਨੂੰ ਬੈਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੀਰਾ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਇੱਥੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ 'ਸੰਖੇਸ਼ ਮੂਲਾ' ਵਲੋਂ ਹੀਰਾ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਸੌਅਰੂਮ ਤੋਂ ਹੀਰੇ ਚੌਕੀ ਕਰ ਕੇ ਫਾਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਹੁੱਧ ਬਾਈਲੈਂਡ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲ ਦੇ 'ਨਰਸਿੰਗ ਰੂਮ' 'ਚ 'ਅੰਕਿਤ ਸ਼ਰਮਾ' (49) ਨੂੰ

Dosanjh Family AUTO GROUP

Cadillac

CHEVROLET

INFINITI

NISSAN

BUICK

Fremont Hyundai

TOYOTA

ACURA

DUBLIN CHEVROLET

FREMONT CHEVROLET

CONCORD CHEVROLET

DUBLIN CADILLAC

FREMONT CADILLAC

ACURA OF CONCORD

DUBLIN BUICK GMC

FREMONT BUICK GMC

CONCORD NISSAN

DUBLIN KIA

STEVENS CREEK CHEVROLET

LIVERMORE TOYOTA

DUBLIN NISSAN

STEVENS CREEK CADILLAC

FREMONT FORD

DUBLIN INFINITI

FREMONT HYUNDAI